

RYD 2030

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLANEN
TINGSRYDS KOMMUN

ANTAGANDEHANDLING 2013 DNR: 2010-1854-212

Antagen av kommunfullmäktige 2013-12-19

Laga kraft 2014-01-17

Antagandehandling Fördjupad översiktsplan för Ryd samhälle – RYD 2030 - har upprättats under 2011-2012 av Sweco Architects och Metria i Karlskrona på uppdrag av Tingsryds kommun. Arbetet har bedrivits i samarbete med kommunens tjänstemän. Slutlig revidering har gjorts 2013 av kommunens tjänstemän.

Från Tingsryds kommun har deltagit:

Styrgrupp:

Jonas Weidemark (Samhällsbyggnadschef)

Anette Andersson (Plan- och miljöchef)

Annika Säw (Planarkitekt)

Arne Karlsson (Kommunalråd)

Samhällsbyggnadsnämnden (SBN)

Representanter från berörda förvaltningar

Från Sweco har deltagit:

Helena Holm (Planarkitekt, uppdragsledare/planförfattare)

Lisa Johansson (Planarkitekt, planförfattare)

Från Metria

Annika Säw (Planarkitekt, planförfattare)

Omslagsfoto: En symbol för Ryd är den målade stenen i Hönshyltefjoden, "Hajen". Den har blivit ett sjömärke för Ryd, framförallt för genomresande då den tydligt syns från väg 126 strax norr om samhället.

Foto: Lisa Johansson

"Ryd 2012 - ett litet samhälle i en liten Smålandskommun. Inget spektakulärt namn – Ryd hade lika gärna kunnat ligga någon annanstans – och heller inget annat som gör att platsen på kartan skulle lysa starkare än någon annan. Skola, vård och service – varken mer eller mindre. Några som bor och några som jobbar. Dagarna går sin gilla gång – lastbilarnas brus som bakgrundsljud vid ett torg som suckar av tristess och ett stenkast därifrån, men ändå så långt bort, Hönshyltefjordens spegelblanka yta som väntar på att visa något mer, något annat, för några fler..."

Ett hållbart samhälle är något som vi strävar efter och som 2012 är ett högaktuellt begrepp i all samhällsplanering, så även i denna fördjupade översiktsplan. År 2030 däremot är hållbarhet ett självklart begrepp, som en röd tråd som leder genom all samhällsutveckling och som knyter ihop det sociala med det ekonomiska och med miljön – hur lätt som helst.

Identitet, attraktivitet, tillgänglighet och trygghet är viktiga ledord för utvecklingen av Ryd. För att Ryd ska bli ett hållbart och attraktivt samhälle krävs egentligen inte så mycket förändring – den småskaliga charmen ska tas tillvara och utvecklas i lagom takt och efter sina förutsättningar. Ryd 2030 handlar om en utveckling för framtiden, för ett hållbart samhälle och för att få Ryd att lysa lite starkare – på sitt sätt.

"Ryd 2030 – ett litet samhälle i en liten Smålandskommun. Inget spektakulärt namn, men Ryd har något som gör att man minns att man varit där och något som gör att man vill vara där. Det känns på något sätt självklart med de attraktiva omgivningarna som liksom smyger sig in i samhället, lugnet i centrum sen genomfartstrafiken försvann och sen är torget som ett enda stort vardagsrum dit man gärna går även om man egentligen inte har något ärende. Kanske lite naivt, men känslan som infann sig när husen byggdes på lite på höjden och när torget helt plötsligt blev just ett torg känns så, så rätt liksom, om du hajar..."

Den fördjupade översiktsplanen för Ryd – RYD 2030 – är ett planeringsdokument som syftar till att med små genomtänkta idéer och åtgärder skapa ett attraktivt samhälle för framtiden. Det är inte omöjligt och tillsammans med projektets politiska styrgrupp, med ansvariga tjänstemän och framförallt med de boende i Ryd, här representerade av Rydkampen, ser vi genom detta dokument fram emot en utveckling av Ryd med siktet inställt på just år 2030 – snart är den dagen här så det är nu det gäller!

SAMMANFATTNING

I Ryd finns goda möjligheter att skapa trevliga bostadsmiljöer i vackra lägen där attraktiviteten ligger i närheten till sjö och natur men också i charmen med det småskaliga samhället. Ryd ligger längs ett flertal viktiga kommunikationsstråk vilket gynnar service och företag samt ger goda möjligheter för pendling, dock medför verksamhetsetableringarna även negativa konsekvenser i och med en stor andel tung trafik som passerar genom samhället.

Ryd är en relativt liten ort även vad gäller trafiken. Den övergripande analysen visar dock på vissa problem och brister som kan tyckas unika för just Ryd. Brister kopplade till trafiken kan sammanfattas enligt följande:

- Större vägar med tung trafik genom samhället
- Spridd etablering av verksamheter som alstrar tung trafik
- Otrygga miljöer för oskyddade trafikanter
- Samhällets entréer ligger utdragna från samhällets mittpunkt.

Till Ryd kan man idag ta sig söderifrån via två vägval, väg 126 eller 645. Vägval 645 medför i dagsläget få negativa konsekvenser för den tunga trafiken.

Däremot påverkas Ryds centrum negativt i form av bristande trafiksäkerhet och sämre utomhusmiljö. Ambitionen är att väg 126 ska utgöra huvudalternativ för den tunga trafiken.

Den övergripande analysen visar att ett flertal av åtgärds punkterna för att skapa en attraktivare miljö i Ryd är mellankommunala.

Den fördjupade översiktsplanen syftar i första hand till att ge förslag till säkra och hållbara trafiklösningar för såväl bil- som gång- och cykeltrafikanter. Med fokus på Ryds kvaliteter redovisar planen var och i vilken omfattning ny bostadsbebyggelse kan utvecklas inom planområdet.

Planområdet omfattar Ryds tätort och är avgränsat med möjlighet till utveckling vad gäller mark och vattenanvändning. Hänsyn är taget till planlagd mark, kommunägd mark och utpekad LIS-område (område för landsbygdsutveckling i strandnära läge).

Utefter genomförda analyser av samhället har ett flertal målsättningar för Ryds utveckling sammanställts. Dessa har legat till grund för vidare arbete, diskussioner och nu redovisat planförslag.

Målsättningar

- Lyfta Ryds kvaliteter – synliggöra identiteten.
- Överbrygga barriärer.

- Vända samhället mot Hönshyltefjorden och skapa möjligheter för bostäder vid vatten.
- Skapa en variation av bostäder för att tillgodose människors olika behov.
- Skapa en tydlig centrumutformning.
- Skapa ett väl fungerande och säkert gång- och cykelnät och trygga rekreationsslingor längs Hönshyltefjorden.
- Skapa tydliga entréer till samhället och utveckla centrumområdet däremellan.
- Skapa en säker, attraktiv och hållbar trafikmiljö genom Ryd.
- Samla målpunkter och utreda behov av framtida nya vägdragningar för den tunga trafiken.

Fokusområden för ett hållbart samhälle

Förslag på hur Ryd ska utvecklas för att uppnå uppsatta mål som redovisas i den övergripande analysen rymms inom tre fokusområden – Trafik och rörelse, Arbeta och bo, Aktivitet och upplevelse. Förslagen kan i vissa fall hänga samman inom olika fokusområden, vilket visar på den småskaliga intimitet som ett litet samhälle som Ryd utgör och hur viktigt det är med en sammanhållen planering för att skapa ett hållbart samhälle.

TRAFIK & RÖRELSE

Fokusområde trafik och rörelse omfattar idéer och förslag för områden som berör gator och trafik men är också ett försök att påverka beteende och upplevelser för olika trafikanter. Det kan gälla säkerhet och trygghet för barnet under promenaden till skolan och det kan gälla miljösmarta och bekväma val för den förbipasserande yrkeschauffören.

Fokusområdet ger kreativa förslag för Ryds:

- Entréer,
- Trafikintensiva stråk,
- Sammanhållande gatunät med utveckling av temagator,
- Säkrare trafikmiljö,
- Tydligt centrumstråk
- Flerta åtgärder för gång- och cykeltrafikanterna.

ARBETA & BO

Fokusområde arbeta och bo omfattar idéer och förslag för hur bebyggelsen ska utvecklas i Ryd, främst avseende bostäder men också för verksamhetsområden – befintliga och nyttillkommande. Planområdet består till stora delar av bebyggd mark och föreslagna förändringar berör främst redan ianspråktagen mark eller områden i direkt anslutning till samhället och i första hand i vattennära läge.

Mark för bostadsbebyggelse har lagts ut enligt någon av följande principer:

- Nya bostäder i sjö nära läge
- Nya bostäder utifrån LIS-områden
- Nya bostäder i centrum nära läge
- Nya bostäder i natur nära läge
- Nya bostäder på infilltomter i befintliga områden

För att skapa en tryggare trafikmiljö i Ryd föreslås befintliga verksamhetsområden i strand nära lägen samlokaliseras till verksamhetsområdet Tröjemåla, vilket ger minskad tungtrafik i Ryds centrum samt frigör mark i attraktiva lägen.

Planförslaget visar en möjlighet att bygga ut ett varierat bestånd av bostäder med en blandning av upplåtelseformer inom föreslagna utvecklingsområden för att attrahera en så stor grupp människor som möjligt.

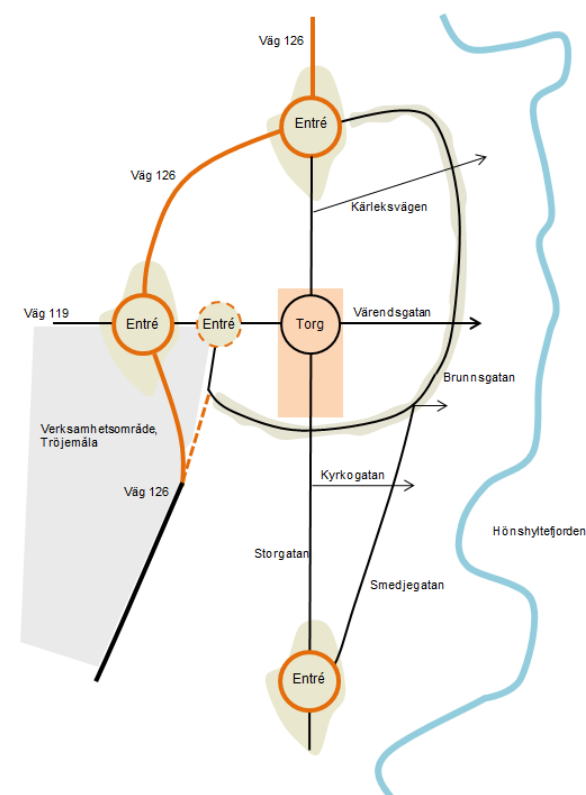
AKTIVITET OCH UPPLEVELSE

Fokusområde aktivitet och upplevelse omfattar idéer och förslag för hur natur och framförallt vatten ska bli en naturlig del av samhället. Det handlar om attraktivitet för alla, om att överbrygga barriärer och att skapa platser i ett befolkat samhälle och i en vacker natur som uppmanar till spontana möten och planerade aktiviteter.

Fokusområdet innefattar förslag kring:

- Gröna målpunkter och stråk
- Ryds läge vid Hönshyltefjorden
- Idrottsaktiviteter och turism
- Ryds centrumpunkt och torg.

En utveckling av dessa områden ska ske i ett nära samarbete mellan näringsidkare, boende och kommunen.

Övergripande struktur i centrala Ryd enligt föreslagna förändringar.

Miljökonsekvensbeskrivning

De miljöaspekter som bedöms vara av störst betydelse i arbetet med fördjupningen och kommande detaljplaner bedöms vara konsekvenser kopplade till trafiken samt för vatten- och strandmiljöer. Miljöbedömningen kommer därför huvudsakligen att inriktas på dessa aspekter.

Ett av syftena med den fördjupade översiktsplanen är att stärka orten Ryds attraktivitet som bostadsort, hitta bra lägen för attraktiva bostäder och därmed i första hand kunna förse ortens företag med arbetskraft som också bor i Ryd. Detta bör få till följd att pendlingstrafiken med bil minskar och därmed även koldioxidutsläppen från trafiken, sett i ett större perspektiv.

Nya bostads- och verksamhetsområden kan ge en påverkan på landskapsbilden. En skonsam exploatering med ett val av passande boendeformer bör Ryds natur och landskapsbild klara. Goda boendemiljöer erbjuds med ren luft i lugna och tysta omgivningar.

Minskat transportbehov ger positiva miljöeffekter. Minskad biltrafik i centrum då attraktiva bostäder byggs i direkt anslutning till befintlig bebyggelsestruktur i närhet till natur och rekreation samt samlokalisering av verksamheter till Tröjemåla. Gena och säkra gång- och cykelbanor till frekventa målpunkter

underlättar för minskat bilåkande inom samhället.

Att beakta i kommande planering

I kommande detaljplaner bör följande särskilt beaktas:

Ett ökat boendeunderlag i samhället ger möjlighet för förbättrad service, vilket i sin tur kan minska bilresorna till närliggande tätorter.

Föreslagna bostadsområden kan påverka känslig vattenmiljö men attraktiva områden vid Hönshyltefjorden tillgängliggörs för Ryds invånare och besökare, vilket ger en positiv påverkan avseende samhället och dess utveckling. Konsekvenser för vattenmiljön bör studeras vidare i kommande detaljplaner/arbetsplan.

Trafik

- Mobilitetsåtgärder som påverkar människors resande och underlättar hållbart resande.
- God tillgänglighet och attraktiva och säkra stråk.
- Lokalisera och utforma trafikinfrastrukturen med hänsyn till människors hälsa. Det kan röra sig åtgärder som ger minskad trafik i centrum, hur nya områden ansluter till den befintliga strukturen och utformningar som dämpar hastigheten längs frekvent använda stråk.

- Skyddsåtgärder för buller bör studeras vid Tröjemåla och från ny vägdragning av väg 126 förbi skola och idrottsområde.

Vatten

- Lokalisera och utforma infrastruktur och bebyggelse så att konsekvenser för friluftsliv, landskapsbild samt växt och djurliv minimeras.
- Där så är lämpligt tillgängliggöra strandområden och vattenrum genom anläggande av spänger m.m.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	4
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	7
1 INLEDNING	9
1.1 BAKGRUND OCH SYFTE	9
1.2 PLANOMRÅDETS AVGRÄNSNING	9
1.3 ÖVERSIKTSPLANEN OCH PLANSYSTEMET	9
1.4 PLANARBETE	10
1.5 TIDPLAN	10
2 ÖVERGRIPANDE ANALYS	11
2.1 ANALYSOMRÅDEN	11
2.1.1 Tung trafik	11
2.1.2 Stråk eller barriärer	12
2.1.3 Spridda entréer	13
2.1.4 Målpunkter	13
2.1.5 Bristande vattenkontakt	13
2.2 KVALITETER OCH BRISTER	13
2.2.1 Kvaliteter	13
2.2.2 Brister	14
2.3 MÅLSÄTTNINGAR - ATT JOBBA VIDARE MED	14
3 FÖRUTSÄTTNINGAR	15
3.1 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	15
3.1.1 Översiktsplan	15
3.1.2 Fördjupad översiktsplan	16
3.1.3 Markägoförhållanden	16
3.1.4 Detaljplaner och områdesbestämmelser	17
3.1.5 Riksintressen och övriga allmänna intressen	17
3.1.6 Miljökvalitetsnormer	18

3.2 MELLANKOMMUNALA INTRESSEN	18
3.2.1 Turism	18
3.2.2 Kommunikation och infrastruktur	18
3.2.3 Vattenförekomster	19
3.3 LANDSKAP OCH NATUR	19
3.3.1 Landskapsbild och naturmiljöer	19
3.3.2 Strandskydd	20
3.4 KULTURMILJÖ	21
3.5 FRITID OCH REKREATION	21
3.5.1 Idrott och lek	21
3.5.2 Hästriket	22
3.5.3 Turism	22
3.6 MARKANVÄNDNING OCH BEBYGGELSE	23
3.6.1 Bostäder	23
3.6.2 Verksamheter	23
3.6.3 Offentlig och kommersiell service	23
3.7 KOMMUNIKATIONER	23
3.7.1 Övergripande vägnät	23
3.7.2 Gatustruktur i samhället	24
3.7.3 Gång- och cykelvägar	24
3.7.4 Trafiksäkerhet	25
3.7.5 Kollektivtrafik	25
3.7.6 Parkering	26
3.8 TEKNISK FÖRSÖRJNING	26
3.8.1 Vatten och avlopp	26
3.8.2 Optokabel	26
3.8.3 Värme och el	26
3.8.4 Avfallshantering	26
3.9 HÄLSA OCH SÄKERHET	26
3.9.1 Radon	26
3.9.2 Kraftledning	26
3.9.3 Miljöstörande verksamhet	26
3.9.4 Översvämningsrisk	26
3.9.5 Förorenad mark	27
3.9.6 Räddningstjänst	27

4 PLANFÖRSLAG	28
4.1 ÖVERGRIPANDE STRATEGI	28
4.1.1 Identitet	28
4.1.2 Attraktivitet	28
4.1.3 Tillgänglighet	28
4.1.4 Trygghet	28
4.2 FOKUSOMRÅDEN FÖR ETT HÅLLBART SAMHÄLLE	28
TRAFIK & RÖRELSE	30
ARBETA & BO	37
AKTIVITET OCH UPPLEVELSE	45
5 MILJÖBEDÖMNING/MKB	50
5.1 ALLMÄNT OM MILJÖBEDÖMNING	51
5.2 SAMMANFATTNING OCH SYFTE MED PLANEN	51
5.2.1 Fysiska åtgärder bostäder:	51
5.3 AVGRÄNSNING AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	51
5.4 ALTERNATIV	52
5.4.1 Om planen inte genomförs - nollalternativ	52
5.5 NULÄGESBESKRIVNING	53
5.6 BEDÖMNING	54
5.7 MILJÖKVALITETSMÅLEN	65
5.7.1 Begränsad klimatpåverkan	65
5.7.2 Frisk luft	65
5.7.3 Ett rikt odlingslandskap	65
5.7.4 God bebyggd miljö	65
5.8 MILJÖKVALITETSNORMER	66
5.9 HÄNSYNSREGLERNA, MILJÖBALKENS 2 KAPITEL	66
5.10 SAMMANFATTANDE MILJÖBEDÖMNING - FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER MILJÖPÅVERKAN	66
5.11 ATT BEAKTA I KOMMANDE PLANERING	67
Trafik	67
Vatten	67
REFERENSER	71

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund och syfte

Den fördjupade översiktsplanen för Ryd har tagits fram på uppdrag av Samhällsbyggnadsförvaltningen, Tingsryds kommun, och ska ligga till grund för kommunens arbete med kommande detaljplaner samt övrig förändring av markanvändning och infrastruktur. Arbetet bedrivs i nära samarbete med berörda tjänstemän och politiker i Tingsryds kommun samt ansvariga på Trafikverket.

I den kommunövergripande översiktsplanen redovisas utvecklingsmöjligheter för såväl bostäder som industri. Inom tätorten finns goda möjligheter att skapa trevliga boendemiljöer i t.ex. strandnära lägen eller i centrum.

Den fördjupade översiktsplanen syftar i första hand till att ge förslag till säkra och hållbara trafiklösningar för såväl bil- som gång- och cykeltrafikanter. Planen ska också redovisa var och i så fall i vilken omfattning ny bebyggelse kan vara möjlig inom planområdet. Den fördjupade översiktsplanen kommer inom det aktuella området att ersätta den kommunomfattande översiktsplanen.

Den fördjupade översiktsplanen beskriver och formulerar rekommendationer för hur kulturmiljö, naturmiljö, grönstruktur, bebyggelse, service, kommunikationer, teknisk försörjning samt säkerhet och risker ska kunna hanteras, bevaras eller utvecklas.

1.2 Planområdets avgränsning

Planområdet är avgränsat med möjlighet till utveckling vad gäller mark och vattenanvändning. Hänsyn är taget till planlagd mark, kommunägd mark och utpekad LIS-område (område för landsbygdsutveckling i strandnära läge). Planområdet omfattar Ryds tätort och avgränsas i norr vid befintlig rastplats vid vattenmärket "hagen". I öster avgränsas området genom att innefatta utpekad LIS-

Figur 1: Hönshyltefjorden

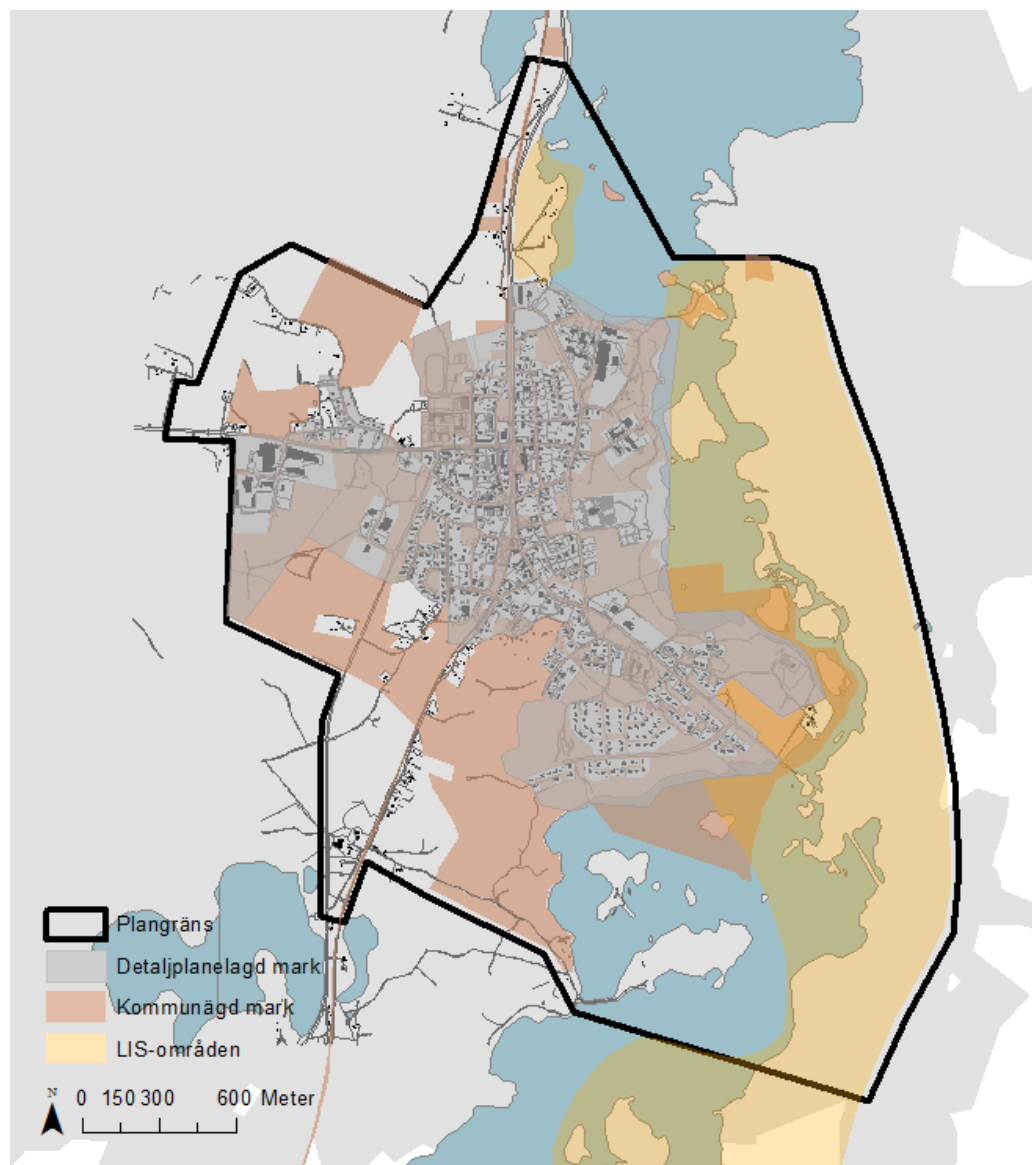
område, i väster följer plangränsen gränsen för kommunägd mark samt innefattar bebyggelsen längs Ramsnäs vägen, och i söder ingår delar av utpekad LIS- område, all befintlig kommunal mark, bebyggelsen längs Järnvägsgatan fram till väg 126 samt området väster om väg 126 (se karta nästa sida).

1.3 Översiktsplanen och plansystemet

En kommunövergripande översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen (PBL) finnas för varje kommun. Tingsryds översiktsplan antogs 2006. För kommunens tätorter behövs mer detaljerade redovisningar i form av fördjupade översiktsplaner.

Översiktsplanen har en strategisk inriktning och ska vara vägledande för den fortsatta planeringen men den har ingen juridisk verkan. Det är först i den efterföljande detaljplanen som byggrätter tillskapas.

Enligt PBL och miljöbalken (MB) ska kommunen göra en miljöbedömning när en plan upprättas om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Enligt förordningen om upprättande av miljökonsekvensbeskrivningar (MKB-förordningen) ska genomförandet av översiktsplaner nästan undantagslöst antas medföra betydande miljöpåverkan.

Figur 2: Planområdets avgränsning

1.4 Planarbete

Planarbetet utförs enligt 3 kap PBL och delas in i tre faser: samråd, utställning och antagande. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och ge både allmänhet och berörda myndigheter möjlighet att påverka i ett tidigt skede i processen. Eventuella synpunkter som inkommer under samrådet sammanställs i en samrådsredogörelse och ligger till grund för framtagandet av utställningshandlingen. Under utställningstiden ska planförslaget ställas ut i minst två månader. Under utställningstiden ges ytterligare möjlighet för berörda att skriftligen lämna synpunkter på planförslaget. Efter utställningstiden sammanställs de synpunkter som kommit in i ett så kallat utlåtande. Här ges även eventuella förslag till justeringar av planförslaget. Om förslaget ändras väsentligt efter utställningen ska en ny utställning ske. Om inte kan planförslaget föras vidare till antagande.

1.5 Tidplan

Arbetet med fördjupningen av översiktsplanen för Ryds tätort påbörjades i maj 2011 med en översiktlig studie av trafiksituationen. Övrigt arbete med fördjupningen påbörjades i oktober 2011. Samråd sker under våren 2012. Planen beräknas antas i kommunfullmäktige under våren 2013.

2 ÖVERGRIPANDE ANALYS

I Ryd är det främst trafikrelaterade problem som präglar en första övergripande analys. Ryd har ett geografiskt läge som gör samhället till en plats som man lätt bara passerar. Å andra sidan ligger samhället strategiskt rätt, dels för möjligheter att arbetspendla med bil, dels för företag att etablera sig med goda transportmöjligheter. Nackdelen med verksamhetsetableringarna är negativa konsekvenser i och med en stor andel tung trafik som passerar genom samhället.

Utöver de trafikrelaterade problemen förekommer även andra aspekter som påverkar användandet av det offentliga rummet och känslan av samhällets identitet. Även dessa frågor är viktiga att belysa.

I detta kapitel redovisas inledningsvis de tydligaste problemen som påverkar Ryd. Dessa beskrivs i text och bild samt med hänvisning till kapitel längre fram i dokumentet. Vidare redovisas mer kortfattat kvaliteter och brister som identifierats. Dessa resulterar i målsättningsförslag att arbeta vidare med i den fördjupade översiktsplanen liksom i den framtida utvecklingen av Ryd.

2.1 Analysområden

2.1.1 Tung trafik

Till Ryd kan man idag ta sig söderifrån via två vägval, väg 126 eller 645. En stor del tung trafik passerar Ryd via väg 645 och vidare till väg 126, varav endast en liten del har Ryd som primär målpunkt.

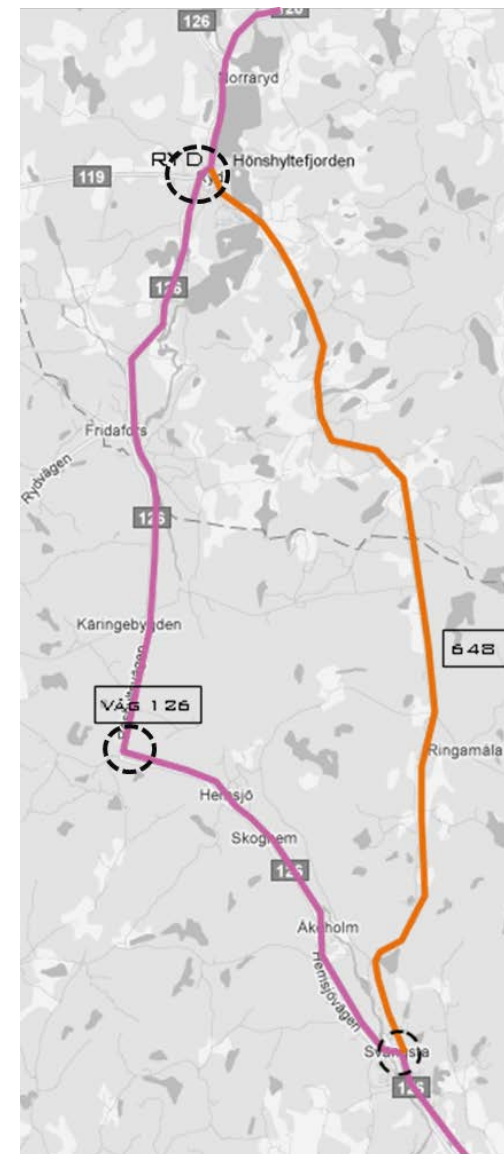
Vägval 645 medför i dagsläget få negativa konsekvenser för den tunga trafiken. Däremot påverkas Ryds centrum negativt i form av bristande trafiksäkerhet och sämre utomhusmiljö.

Ambitionen är att väg 126 ska utgöra huvudalternativ för den tunga trafiken. Detta motverkas genom att väg 645 anges som kortast vägval i GPS och till skillnad från väg 126 upplevs den som "raka vägen" till Ryd och vidare norrut, utan besvärliga korsningar eller onödiga inbromsningar.

Den upplevda problematiken längs väg 126 kan sammanfattas i tre punkter – avfart Svängsta, korsning Hemsjövägen/väg 126 samt passage Ryd. Dessa beskrivs vidare på följande sidor.

Avfart Svängsta

För att idag välja väg 126 i Svängsta krävs att trafiken passerar två korsningar med stopp/vägningsplikt – korsningen Mariebergsvägen/Svängstavägen samt Svängstavägen/Hemsjövägen.

Figur 3: Övergripande trafikanalys

Om den tunga trafiken skall välja väg 126 måste dessa korsningar anpassas till den tunga trafikens behov.

Figur 4: Aktuella korsningar i Svängsta

Korsning Hemsjövägen/väg 126

I korsningen mellan Hemsjövägen och väg 126 söder om Ryd mellan Hemsjö och Kyrkhult utgör Hemsjövägen huvudled.

Figur 5: Hemsjövägen/väg 126

Detta medför att väg 126 måste lämna företräde, vilket innebär stora problem för den tunga trafiken. Själva korsningen ligger som lägsta punkt vilket medför att trafik både till och från Ryd tvingas bromsa i nedförsbacke och accelerera i uppförsbacke.

Passage Ryd

Förbi Ryds centrala delar tangerar väg 126 centrum och passagen medför ytterligare två korsningar där väg 126 är underordnad väg 119 respektive Storgatan (väg 645).

I anslutning till korsningen med väg 119 ligger ett större industriområde, Tröjemåla.

Figur 6: Väg 119 genom Ryd, korsningen väg 126

Konsekvenser i dagsläget för den som väljer väg 126 är förutom bristande framkomlighet, främst för tunga fordon, även bristande trafiksäkerhet och en ökad miljöpåverkan då trafikrytmen blir ojämn med återkommande inbromsningar och accelerationer.

2.1.2 Stråk eller barriärer

Ryds samhällsstruktur har byggts utifrån den sedan länge nedlagda järnvägen. Idag har i stället de trafikintensiva stråken för biltrafik som beskrivs ovan (väg 126, väg 119, väg 645) en alltför dominerande roll. Dess placering och funktion är inte anpassade till övriga förutsättningar varför de till viss del upplevs som barriärer.

Nämnda vägar tillsammans med Brunnsgatan och Smedjegatan utgör de största barriärerna, men är samtidigt de mest frekventerade stråken. Då liv och rörelse är en förutsättning för ett levande centrum ligger utmaningen i att skapa en balans mellan trafik, platser och människor.

Figur 7: Brunnsgatan/Smedjegatan

2.1.3 Spridda entréer

Det finns idag fyra entréer till Ryd samhälle men upplevelsen av var samhället börjar och slutar är oklar på grund av entréernas placering. Entréerna är utspridda i förhållande till samhällets centrum och viktiga målpunkter. Avstånd från centrum och handelsstråk är för stort för att en naturlig kontakt, både visuellt och fysiskt ska kunna skapas. Ryds entréer är inte utpekade som entréer utan har bildats spontant.

Entréerna och det offentliga rummet däremellan med bland annat Storgatan och torgområdet har en mycket vag gestaltning. I arbetet med att skapa en sammanhållen känsla i samhället spelar entréerna samt kopplingen mellan dessa och mellan olika målpunkter stor roll.

2.1.4 Målpunkter

Merparten av Ryds handelsfunktioner ligger samlade i centrum runt torget. Storgatans sträckning genom centrum skapar på grund av utformning och funktion, en form av östlig och västlig gruppering av bebyggelsen.

Den varierande höjden på byggnader runt torget får en negativ inverkan på rumskänslan. Torget saknar identitet och attraktivitet, mycket på grund av Storgatans framträdande roll som korsande barriär.

Det finns ett fåtal målpunkter för den tunga trafiken i Ryd. De som finns utgörs av verksamhetsområden som ligger utspridda i förhållande till varandra.

Figur 8: Storgatan

2.1.5 Bristande vattenkontakt

Trots tätortens läge vid vatten finns det få platser inom planområdet där man har visuell vattenkontakt. Promenadstråket längs Hönshyltefjordens västra strand och broarna över till Brorsmåla är dock ett undantag. I övrigt är såväl vattenområdet som strandkanterna otillgängliga men stråket i sig har potential att utvecklas ytterligare med bra belysning och bättre koppling till både själva Hönshyltefjorden och till intilliggande bebyggelse.

Vattenområdet upplevs som ett element utanför samhället istället för som en del av samhället Ryd. Det är främst markområdet mellan Brunnsgatan och Smedjegatan som utgör en barriär mellan Hönshyltefjordens vatten och samhället. Området inrymmer

flera småföretag och kyrkogård, mellan vilka det finns relativt stora grönytor som bitvis är sank och igenvuxna. Här finns både behov av och möjlighet att genom fysiska åtgärder öppna upp och öka vattenkontakten.

2.2 Kvaliteter och brister

Den övergripande analysen – ovan redovisade problemområden och resultat från inventeringar och möten med tjänstemän och boende – har sammanfattats i ett antal kvaliteter och brister. Dessa ligger till grund för det förslag i denna fördjupade översiktsplan.

2.2.1 Kvaliteter

- Den lilla ortens småskalighet och närhet.
- Varierat och kuperat landskap med skog, öppen mark och vatten.
- Natur- och rekreationsnära; förutsättningar att utveckla turism, rekreation och friluftsliv.
- Nära större kommunikationsstråk.
- Vattenkontakt via Hönshyltefjordens och Granödammens strandområden.
- Flera möjligheter till utvecklig av bebyggelse i attraktiva lägen; sjönära, naturnära och centrumnära.
- Närhet mellan målpunkter.
- Storgatan- en småskalig handelsgata.
- Väletablerade verksamheter.

2.2.2 Brister

- Vag identitet - Ryds attraktivitet bör synliggöras.
- Större vägar med tung trafik genom samhället, vilket skapar en visuell och funktionell barriär mellan Ryds östra och västra delar.
- Spridd etablering av verksamheter som alstrar tung trafik.
- Otrygga miljöer för oskyddade trafikanter.

- Oklar centrumutformning där det saknas en plats/torg att uppehålla sig på under en längre tid som attraherar olika åldrar.
- Avsaknad av attraktiva platsbildningar för spontana möten mellan människor.
- Brokig gestaltning av det offentliga rummet.
- Strandområdena delvis otillgängliga.

Figur 9: Närheten till vatten är en av Ryds största kvaliteter.

- Samhället vänder sig ifrån vattnet i stället för att vattnet blir en naturlig del av Ryds samhälle.
- Grönstrukturen i samhället är platt (mestadels gräsytor) Grönstrukturen saknar variation och genomtänkt struktur för specifika ändamål.
- Samhällets entréer ligger utdragna från samhällets mittpunkt.

2.3 Målsättningar - att jobba vidare med

- Lyfta Ryds kvaliteter – synliggöra identiteten.
- Överbrygga barriärer.
- Vända samhället mot Hönshyltefjorden och skapa möjligheter för bostäder vid vatten.
- Skapa en variation av bostäder för att tillgodose människors olika behov.
- Skapa en tydlig centrumutformning
- Skapa ett väl fungerande och säkert gång- och cykelnät och trygga rekreationsslingor längs Hönshyltefjorden.
- Skapa tydliga entréer till samhället och utveckla centrumområdet däremellan.
- Skapa en säker, attraktiv och hållbar trafikmiljö genom Ryd.
- Samla målpunkter och utreda behov av framtida nya vägdragningar för den tunga trafiken.

3 FÖRUTSÄTTNINGAR

I Ryd finns goda möjligheter att skapa trevliga bostadsmiljöer i vackra lägen där attraktiviteten ligger i närheten till sjö och natur men också i charmen med det småskaliga samhället. Ryd ligger längs ett flertal viktiga kommunikationsstråk vilket gynnar service och företag samt ger goda möjligheter för pendling.

Orten Ryd är den näst största tätorten i Tingsryds kommun. Genom Ryd passerar länsväg 119, 126 samt väg 645. Det är väg 126 som går söderut mot Fridafors och Karlshamn och norrut mot Vislanda-Alvesta. Väg 645/Storgatan genom Ryd har en betydande roll för samhället. Ryd var en relativt stor järnvägsknut och har flera bevarade byggnader som hör till järnvägsepoken. Stationshuset, vårdshuset och uppknäkningsbyggnaderna tillsammans med återstående lagerbyggnader och handels- och bostadshus längs Storgatan bildar ett tydligt centrumområde. Det bor drygt 1400 personer i Ryd och bebyggelsen består till största delen av villor.

Ryd ligger i direkt anslutning till Hönshyltefjorden. I den nordliga delen av det centrumnära strandområdet ligger Ryds Brunn, som förut varit badanstalt men som nu fungerar som verksamhetsområde och innefattar bland annat plastbåttillverkningsindustri. I västra delen av

samhället finns ett etablerat industriområde. Vid järnvägsområdet, som en gång var samhällets kärna, finns fortfarande en del betydelsefulla byggnader kvar, men de är anpassade efter dagens behov. Vid stationshuset finns numera bussterminal.

Strax söder om samhället ligger Koppersjön med populär badplats.

3.1 Planeringsförutsättningar

3.1.1 Översiktsplan

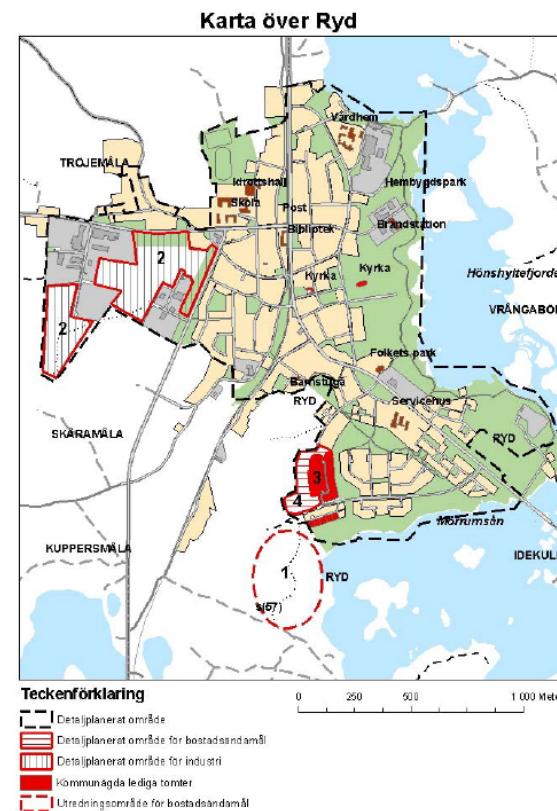
Planområdet ingår i Översiktsplan för Tingsryds kommun (antagen av kommunfullmäktige 2006-06-29) och benämns Ryd. Översiktsplanen beskriver samhällets förutsättningar och nuläge (år 2006) men behandlar inte Ryds kvalitéer och brister eller beskriver konkreta förslag till förändring. Översiktsplanen ger endast förslag på utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter. Översiktsplanen redogör i ett vidare perspektiv för allmänna intressen och bevarandeområden mm som särskilt bör beaktas vid planering och rekommendationer för hur utvecklingen ska ske.

Följande utredningsområden för Ryds tätort redovisas i översiktsplanen:

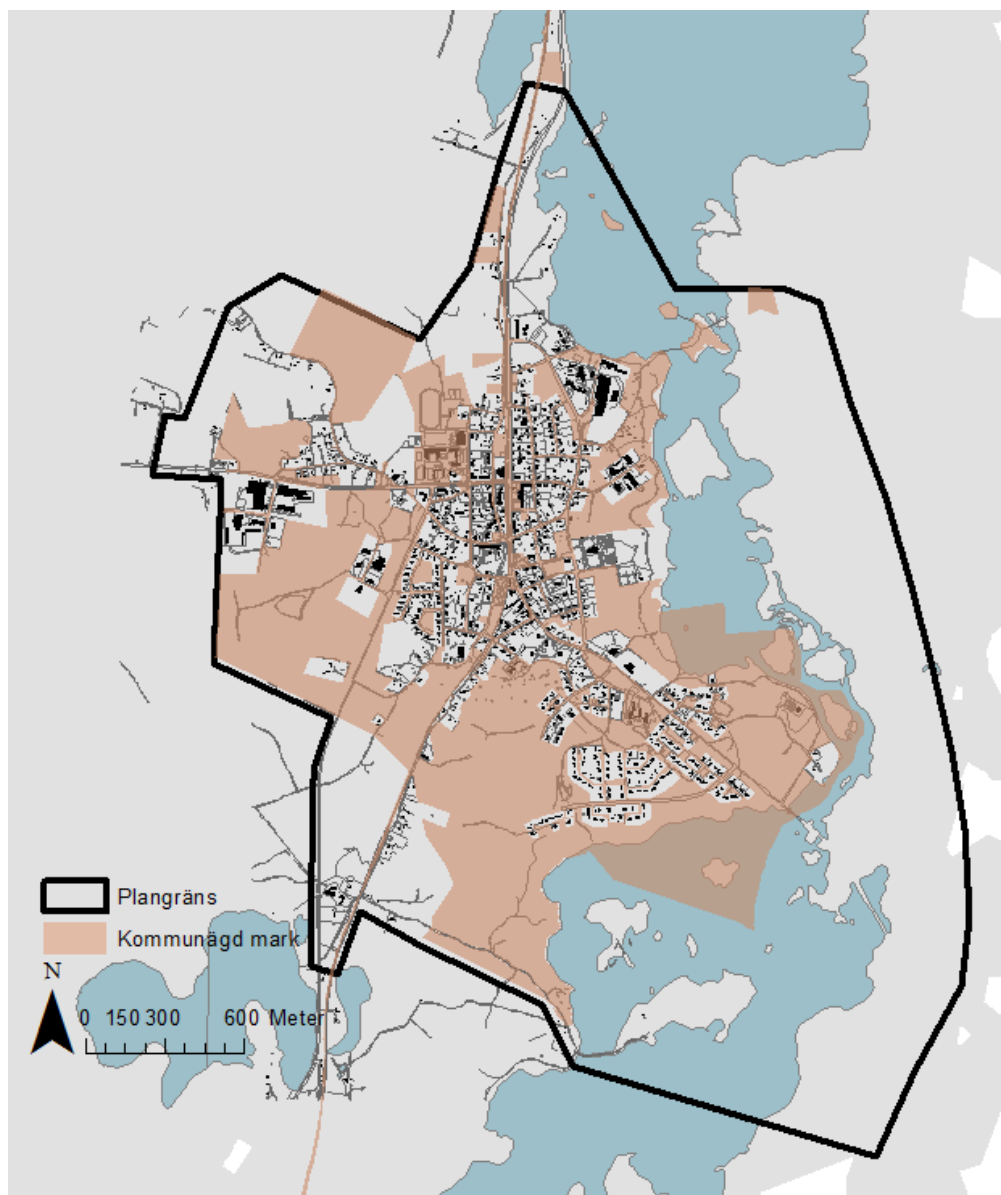
1. Utredningsområde för bostadsändamål vid Koppersmåla
2. Detaljplanerat område för industri vid Tröjemåla

3. Kommunägda lediga tomter

4. Detaljplanerat område för bostadsändamål Stora Ryd

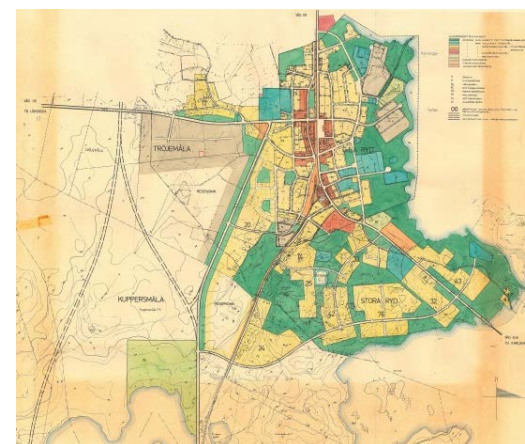
Figur 10: Utdrag ur Tingsryds översiktsplan från 2006.

Figur 11: Kommunägd mark inom planområdet

3.1.2 Fördjupad översiktsplan

Gällande fördjupad översiktsplan för Ryd samhälle, *Förslag till översiktsplan för Ryds köping*, är från 1967. Redovisat planförslag är i många avseende inaktuellt utifrån dagens förutsättningar, vilket gör det svårt för kommunen att förhålla sig till planen vid myndighetsutövning.

Figur 12: Översiktsplan för Ryds köping från 1967

3.1.3 Markägoförhållanden

Stora delar av marken inom planområdet ägs av kommunen, undantaget villa-bebyggelse, delar av industriområdena och området öster om Hönshyltefjorden där näst intill all mark är privatägd.

3.1.4 Detaljplaner och områdesbestämmelser

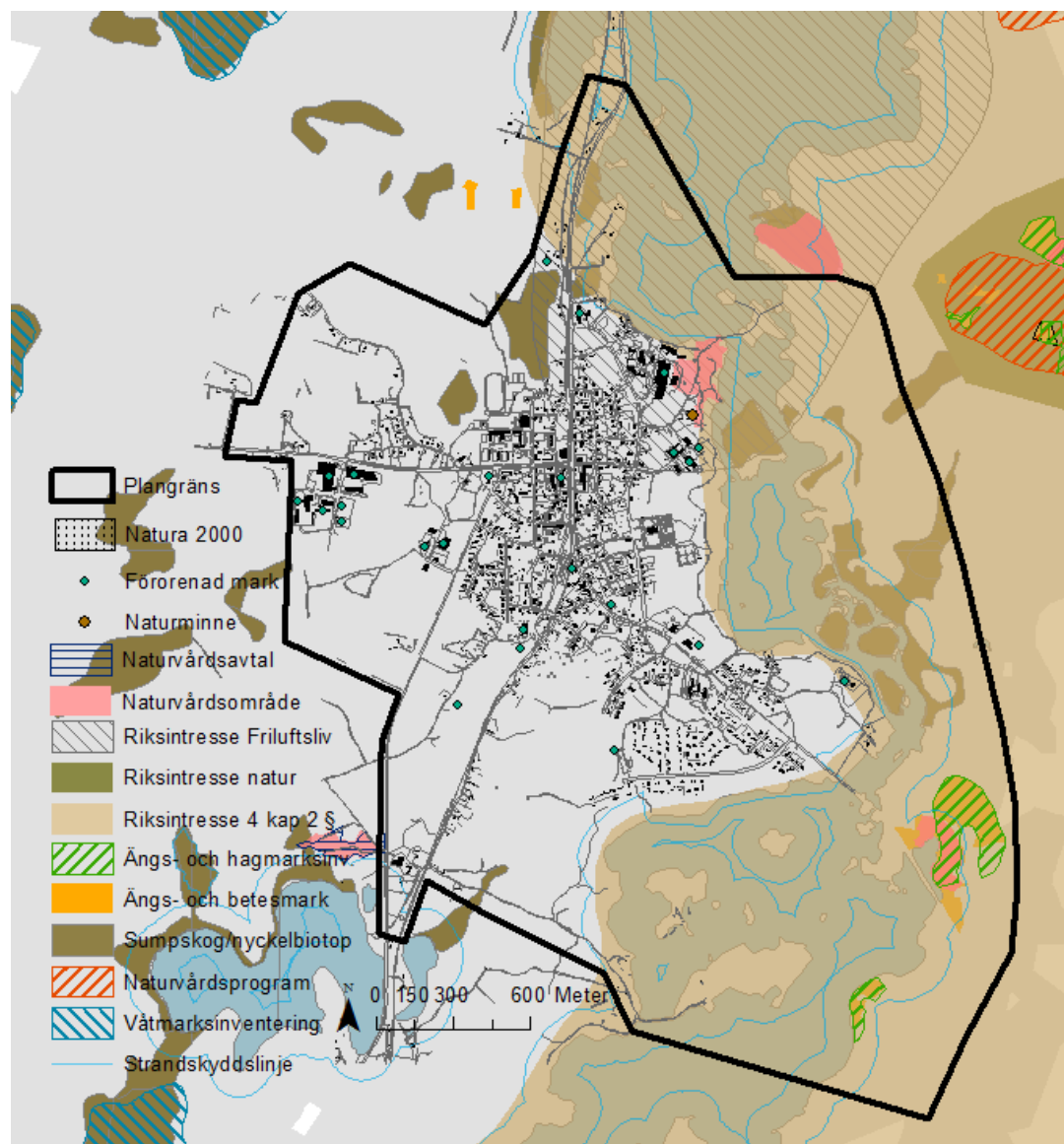
Planområdet regleras till stor del av befintliga detaljplaner och motsvarar i princip den del av marken som är bebyggd inom planområdet. Flera för området gällande detaljplaner är föråldrade och ett behov av översyn finns.

Den nya lagstiftningen (PBL) och denna fördjupning kan ligga till grund för en sådan översyn. Planområdet omfattar även mark som inte är planlagd, d.v.s. tätortsnära landsbygd. Dessa områden återfinns på båda sidor om väg 126, öster om Hönshyltefjorden samt nordväst om idrottsplatsen.

3.1.5 Riksintressen och övriga allmänna intressen

Planområdet omfattas av riksintresse för turism och det rörliga friluftslivet enligt 4 kap 2 § MB samt riksintresse för friluftslivet. Inom planområdet finns även utpekade naturvärden som sumpskog, naturvårdsområden, ängs- och hagmarksområden samt områden utpekade i gällande våtmarksinventering. Hönshyltefjorden har ett strandskydd på 200 meter. Ett naturminne i form av en ormgran finns också i "Balders Hage".

I redovisat planförslag för föreslagen markanvändning sid 38 ff samt i miljöbedömningen sid 50 ff redovisas eventuell

Figur 13: Riksintressen och övriga allmänna intressen inom planområdet.

påverkan på natur- och kulturmiljön samt behov av utredningar inom varje föreslaget utbyggnadsområde. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

3.1.6 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel i miljölagstiftningen gällande kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. De används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem med utgångspunkt från kunskaper om vad människan och naturen tål. Varje kommun är enligt kraven i 5:e kapitlet miljöbalken och i förordningen om miljökvalitetsnormer (SFS 2001: 527) skyldig att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft uppfylls inom sin kommun. Kunskap om de lokala luftkvalitetsförhållandena behövs bl.a. när detaljplaner ska fastställas och vid ansökan om tillstånd till miljöfarliga verksamheter, eftersom dessa inte får godkännas om de kan befaras medföra att en miljökvalitetsnorm överskrids. Miljökvalitetsnormer för utomhusluft finns för Kvävedioxid, Kväveoxider, Svaveldioxid, Bly, Partiklar (PM10), Bensen, Kolmonoxid, Ozon, Arsenik, Kadmium, Nickel samt Bens(a)pyren.

De miljökvalitetsnormer som tagits fram hittills är:

- Normer för utomhusluft avseende halten av kväveoxid och svaveloxid för skydd av människors hälsa i tätorter.

- Ett värde för kvävedioxid för skydd av vegetation utanför tätorter och ett för svaveldioxid för skydd av ekosystem utanför tätorter.

- Ett värde för halten av bly i utomhusluft för skydd av människors hälsa och miljön i hela landet.

Inom Kronobergs Luftvårdsförbund pågår ett samarbete mellan kommunerna där den lokala luftkvaliteten mäts på ett antal platser för att ligga till grund för en bedömning av luftkvaliteten i alla kommunerna. Utifrån de mätningar som gjorts kan konstaterats att endast vissa platser i Växjö i dagsläget har värden som ligger över normerna.

Vattenmyndigheten Södra Österjöns vattendistrikt har beslutat om föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster inom distriktet. Vattenmyndigheten har fastställt miljökvalitetsnormer för varje yt- respektive grundvattenförekomst och när dessa ska uppnås. Vattenkvaliteten bedöms utifrån en mängd olika kvalitetsfaktorer och uttrycks som mått på vattnets yt- eller grundvattenstatus, uppdelad i ekologisk status och kemisk status. Utgångspunkten är att sjöar, vattendrag och kustvatten ska uppnå god ekologisk och kemisk ytvattenstatus senast år 2015, eller, om det inte anses möjligt, till

år 2021. Det finns ett generellt krav på att ytvattenkvalitet inte får försämrats, vilket är bindande. För Hönshyltefjorden råder god kemisk status för yt- respektive grundvatten medan den ekologiska statusen är otillfredsställande enligt klassning utförd 2009 med utgångspunkt från fisk.

Föreslagna åtgärder bedöms inte påverka vattenförekomstens möjlighet att uppnå god ekologisk respektive kemisk status enligt gällande normer.

3.2 Mellankommunala intressen

3.2.1 Turism

Turismen är en viktig näring i Tingsryds kommun. De turistiska förutsättningarna är goda, vilket resulterar i en betydande besöksnäring för kommunen. En aktiv samverkan inom turismen sker mellan kommunerna i södra Småland där Sydostleden är ett bra exempel.

3.2.2 Kommunikation och infrastruktur

Ett flertal större riks- och länsvägar har sin sträckning genom Tingsryds kommun. Dessa vägar förbinder Tingsryds kommun med närliggande kommuner och vidare mot andra resmål som storstäder och kopplingar mot utlandet. Ökade transporter till följd av växande handelsutbyte med länder på andra sidan Östersjön ställer också krav på vägnätet. Riks- och länsvägnätet bör därför

förbättras för att hålla en ordinär nationell standard.

För Ryds del är vägarna 126, 119 och 645 av mellankommunalt intresse. Val av färdväg för framförallt den tunga trafiken sker i Svängsta, Karlshamns kommun vilket påverkar trafiksituationen i Ryd samhälle. För vidare beskrivning se den övergripande analysen sid 11 samt förslag till åtgärder sid 30 ff.

Regionstyrelsen och Länstrafiken Kronoberg, svarar för all lokal och regional linjetrafik i länet. Ansvaret omfattar såväl landsbygdstrafik, kompletteringstrafik, tätortstrafik och tågtrafik. Målsättningen är att uppnå en tillfredsställande trafikomfattning för länets invånare till lägsta möjliga samhällskostnad.

IT-infrastrukturen har under de senaste åren byggts ut både i Tingsryds kommun och i angränsande kommuner, antingen i form av fiberkabelnät eller i form av radiolänknät. Näten har dock inte kopplats samman till regionnät ännu. En hopkoppling av näten till regionnät skulle ge verksamheter i kommunerna möjlighet att samverka i högre grad än i dag och att samutnyttja IT-system och telefonväxlar.

3.2.3 Vattenförekomster

Planområdet omfattar vattenförekomsten Hönshyltefjorden och Granödammen som ingår i ett större sammanhang mellan sjön

Åsnen och Östersjökusten väster om Karlshamn. Vid kommande planläggning av exempelvis strandnära boende ska miljöproblem, främst i form av övergödning beaktas. (se även föregående sida samt miljökonsekvensbeskrivning sid 50)

3.3 Landskap och natur

3.3.1 Landskapsbild och naturmiljöer

Tingsryds kommun består främst av sjö- och skogsbygd och tätorten Ryd är inget undantag. Ryds samhälle är inte direkt berört av begränsningar med hänsyn till natur- eller kulturvärden.

Det nu aktuella planområdet består av ett omväxlande landskap med kuperad topografi, bebyggelseområden, skogsområden samt öppna beteshagar och odlingsmark. Bebyggelsen är koncentrerad väster om sjön Hönshyltefjorden samt kring de större vägarna väg 119, väg 645 och väg 126. Området längs med banvallen skapar ett grönt stråk genom bebyggelsen. I övrigt saknas sammanhängande stråk men flera större centrala grönområden finns.

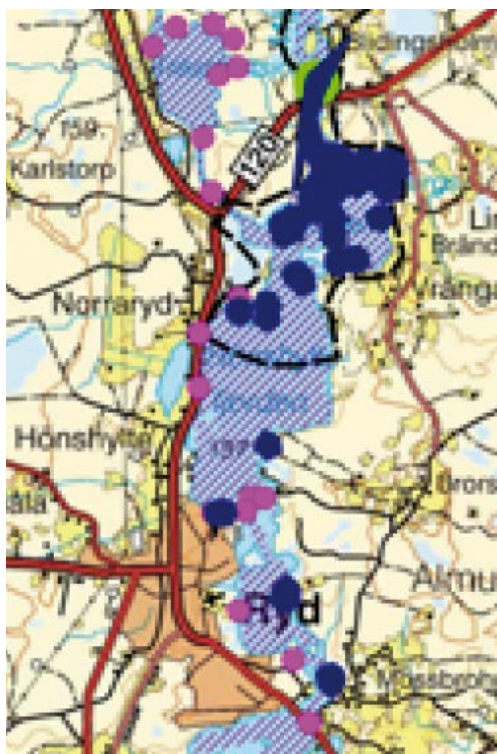
Hönshyltefjorden har ett centralt läge inom planområdet och bör utvecklas som en naturlig målpunkt och kvalitet för både Ryds invånare som för turister. Sjön är en mycket bra fiskesjö och är en naturlig utvidgning av Mörrumsåns, en del av Åsnens vattensystem. Sjön har kvaliteter för boende och för friluftslivet. Området vid

Mossbrohult har en naturlig koppling till Ryd via befintlig vägbro. Området kan bitvis vara lågt och lite svårtillgängligt. Området vid Vrångaböke ligger högt med vackra utblickar.

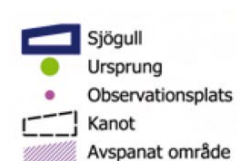

Figur 14: Sjögull kan vara förrädiskt vacker och vid en första anblick förväxlas med näckros.

Sjögull är en till Sverige införd växt som för 20 år sedan sattes ut vid några privata bryggor i Mörrumsåns vattensystem. Inventeringen 2009 visade på ett bestånd av ca 50 kolonier som totalt täckte en yta på ca 6 ha. Tillväxten är mycket stor och vid inventering med GPS sommaren 2011 karterades över 100 000 m² på ett bestånd av ca 70 kolonier och nya bestånd tillkommer varje säsong. Förutsättningarna för våra inhemska växter och djurarter påverkas liksom friluftslivet och dess förutsättningar för fiske, kanotleder och bad.

Figur 15: Utbredning av Sjögull i Hönshyltefjorden

I anslutning till Ryds samhälle liksom på motsatta sidan av Hönshyltefjorden finns både konstaterade kolonier och spridda observationer.

Försök med bekämpning sker med olika metoder sedan vintern 2011. Sjögullens utbredning kan få både ekologiska och sociala konsekvenser. Arbetet med att förhindra tillväxten av Sjögull pågår ständigt och övervakas av Länsstyrelsen. Mer information om pågående arbetet finns att läsa i Länsstyrelsens meddelande nr 2010:13.

Området öster om Hönshyltefjorden utgörs av ett LIS-område (landscapsutveckling i sjönära läge). Här är bebyggelsen av gles karaktär och naturen har varierade natur- och rekreationsvärden. Dessa värden bör särskilt vara vägledande för all utveckling i området, se vidare under rubriken LIS-områden.

3.3.2 Strandskydd

Ryd ligger väster om och i direkt anslutning till Hönshyltefjorden (som övergår i Granödammen söder om Idekullabron) och det finns goda möjligheter att skapa bostadsmiljöer i strandnära lägen. För ovan nämnd sjö gäller generellt strandskydd på 100 m inom vilken ny bebyggelse inte får komma till stånd. Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Strandskyddet regleras i 7 kap 13-18 §§ miljöbalken.

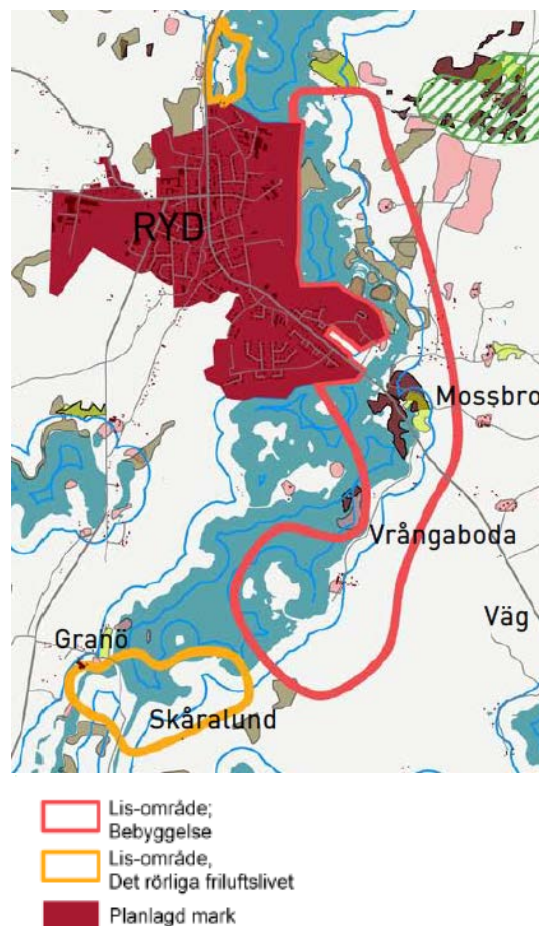
LIS-områden

För att få dispens från strandskyddet krävs enligt lag ett särskilt skäl samt att syftet med strandskyddet inte påverkas negativt. Inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge kan ytterligare ett särskilt skäl för att pröva en strandskyddsdispens vara att en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utveckling av landsbygden. Det kan t.ex. handla om en åtgärd som bidrar till långsiktiga positiva sysselsättningseffekter, till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden samt till att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

I Tingsryds kommun har tolv områden studerats och avgränsats, varav två stycken berör nu aktuell fördjupad översiktsplan. Utpökade LIS-områden utgör både områden för boende och för det rörliga friluftslivet invid Hönshyltefjorden.

Föreslagna LIS-områden medger en spännande bebyggelseutveckling i strandnära läge för Ryd. Dessa områden ligger inte i direkt anslutning till samhällena men har en naturlig koppling visuellt, via befintlig kanotled och via de välutbyggda vandrings- och cykellederna. Befintlig gång- och cykelbro över Hönshyltefjorden till Ryd (anslutning till Ryds brunn) ger en bra tillgänglighet och närhet.

LIS-områdena finns redovisade i ett tillägg till Tingsryds översiktsplan – LIS-OMRÅDEN I TINGSRYD, mars 2011.

Figur 16: Utpekade LIS-områden i anslutning till Ryd samhälle.

3.4 Kulturmiljö

I Tingsryds kommuns kulturmiljöprogram från 1992 har 41 områden pekats ut som särskilt värdefulla ur kulturhistorisk synpunkt. Inget av dessa områden ligger inom nu aktuellt planområde. Utöver de utpekade områdena finns även enstaka byggnader av särskilt stort värde upptagna i programmet. För Ryds tätort gäller detta kyrkan, sockenstugan, prästgården samt byggnader i anslutning till järnvägsstationen och Ryds brunn.

3.5 Fritid och rekreation

I Ryd finns möjligheter till rekreation och fritidssysselsättningar, dock i begränsad mängd och variation. Ryd ligger naturskönt vid Hönshyltefjorden/Granödammen som tillsammans med tätortsnära naturområden med strövstigar ger möjligheter till rekreation och naturupplevelser. Idag finns en promenad- och rekreationsslinga längs med Hönshyltefjordens västra strand med anslutning till väg 645 i söder och Brunnsområdet i norr. Vid Brunnsområdet förbinds slingan/stråket med den östra stranden via en gångbro. Stråket är mycket populärt och många använder bron för att förlänga promenadslungan. På östra sidan finns flera alternativa vägar dock inte med direkt vattenkontakt på grund av bitvis mycket sankt strandpartier.

3.5.1 Idrott och lek

I Ryd finns idrottsplats, skolgårdar, lekplatser, ungdomsgård, hembygdsgrd, minigolfbana, badplats och grönområden för promenader och lek. I anslutning till centrum finns promenadstråket och fiskeföreningens stuga. Badplats/campingplats återfinns vid Norraryd. Möjlighet till basket, tennis och gymnastik finns i anslutning till skolan.

Figur 17: Rekreatiönsstråk längs Hönshyltefjorden.

3.5.2 Hästriket

Tingsryd har profilerat sig som en hästrik kommun, "Hästriket". Tanken bygger på ett helhetskoncept där avsikten bland annat är att utveckla hästverksamheten och därigenom skapa fler arbetstillfällen, bibehålla ett öppet landskap, skapa möjligheter för en värdefull fritid och för utveckling av hästturismen. Hästriket är ett registrerat varumärke som ägs av Tingsryds kommun. Någon organiserad ridklubb finns i dagsläget inte i Ryd men samhället har goda möjligheter att utveckla ridsporten – i form av mindre föreningar som komplement till det större ridcentret och travbanan i Tingsryds tätort eller i form av utvecklad hästturism.

Ridvägar

I den kommunövergripande översiktsplanen pekas behovet av ridstigar/vägar ut framförallt kring Tingsryd och Ryd. Detta antagande bygger på förhållandet som rådde för några år sedan då hästverksamheten var mer etablerad i Ryd. Frågan är inte aktuell i dagsläget men om behov uppstår är ambitionen att möta upp efterfrågan. Detta är också en angelägen jämställdhetsfråga då ridsporten är en av de större fritidsaktiviteterna för flickor i kommunen.

Vid utveckling av hästturismen, t.ex. turridning, kan det bitvis vara aktuellt att se över möjligheterna för ridvägar, främst

avseende säkerhet där hästar, olika trafikslag och människor möts.

3.5.3 Turism

Tingsryds kommun är attraktiv för turister och erbjuder förutom fantastiska naturupplevelser marknader, festivaler, utställningar, sommarteater, trav, riddävlingar och mycket annat spännande.

Naturen kring Ryd och Hönshyltefjorden erbjuder cykel- och vandringsleder, som kan nyttjas större delen av året, samt kanotleder under sommarsäsongen. Sjöarna inbjuder till bad och fiske. Norr om Ryd ligger Norraryds camping som varje år lockar många besökare och som står inför nya möjligheter genom pågående utvidgning av campingområdet. Campingen fungerar dessutom som rastplats och badplats och är ett populärt stopp för kanoturister.

Det finns stora möjligheter att utveckla turismen längs Hönshyltefjorden, vilket underlättas genom att området är utpekad som LIS-område.

Sydostleden

Tingsryds kommun tillsammans med sju andra kommuner, tre regioner och Trafikverket Region Syd arbetar med att planera Sydostleden. Sydostleden är en nästan 30 mil lång cykelled mellan Simrishamn och Växjö som erbjuder omväxlande natur, bra

boende, god mat, service och rika upplevelser. Målsättningen är lönsamma företag och ökad sysselsättning.

Projektet syftar ytterst till att stärka och utveckla befintligt näringsliv inom turist- och besöksnäringen och att nya företag och engagemang skapas bland aktörerna utmed leden. En bra cykelinfrastruktur skapar helt nya förutsättningar för nationell och internationell cykelturism, fullt jämförbar med

Figur 18: Sydostleden, förslag till sträckning.

cykelleder i övriga Europa. Resultatet kan också bidra till förbättrade möjligheter för arbetspendling. Generellt innebär projektet positiva effekter på bl. a. folkhälsa och miljö och förväntas i sin förlängning bidra till ekonomisk tillväxt, ökad sysselsättning och förbättrad livskvalitet.

Med stor sannolikhet måste leden byggas i etapper och i nuläget är visionen en färdig led Simrishamn – Växjö omkring år 2015. Sydostleden är en långsiktig satsning med stor lönsamhetspotential.

3.6 Markanvändning och bebyggelse

3.6.1 Bostäder

Ryd har i dag karaktären av ett litet samhälle med till viss del väl bevarade tidstypisk bebyggelse från olika epoker med komplettering i form av nyare inslag. Bostadsbebyggelsen består till största delen av enfamiljshus. Under 70-talet byggdes Stora Ryd-området i södra delen av Ryd ut. Området ligger nära Hönshyltefjorden, mellan Kuppermåla och Stora Ryd. Stora Ryd-området är inte fullt utbyggt och det finns ytterligare ett 30-tal småhustomter för olika bostadsformer. Under 90-talet byggdes några flerbostadshus för ca 20 stycken lägenheter. För tillfället finns ingen efterfrågan på lägenheter utöver befintlig tillgång i Ryd. Utöver de kommunala lediga tomterna finns även ett mindre antal privata

lediga tomter på orten. Efterfrågan kan med stor sannolikhet hänga ihop med dagens utbud. Attraktiva lägenheter och villatomter med sjöutsikt tillsammans med ökad attraktivitet enligt planförslag, sid 38 ff, och större möjligheter till flexibla arbeten kan dock öka efterfrågan, varför en planberedskap bör föreligga. Tingsryds kommun har inga antagna riktlinjer för bostadsförsörjningen utan hanterar frågan i den översiktliga planeringen.

3.6.2 Verksamheter

Industriområdena i Ryd är i huvudsak belägna i sydvästra delen i Ryd vid Tröjemåla. De exponeras väl mot de större vägarna länsväg 119 och 126. Det större industriområdet längst i väster är inte fullt utbyggt och markreserven för industri är god. Ryd är känt för sin plastbåtstillverkning. Ryds båt ligger i det äldsta verksamhetsområdet vid Hönshyltefjorden, gamla brunnsområdet, och skiljer sig därmed från övriga verksamheter och har på grund av läget svårt att expandera.

3.6.3 Offentlig och kommersiell service

I Ryd finns barnomsorg, kommunal F-6-skola samt en friskola 7-9. Det finns även äldreomsorg, vårdcentral, folktandvård, apotek, brandkår, bibliotek. Det finns livsmedelsbutiker med postservice samt ett mindre antal butiker med olika utbud.

3.7 Kommunikationer

Ryd är en relativt liten ort även vad gäller trafiken. Den övergripande analysen visar dock på vissa problem och brister som kan tyckas unika för just Ryd. Brister kopplade till trafiken kan sammanfattas enligt följande:

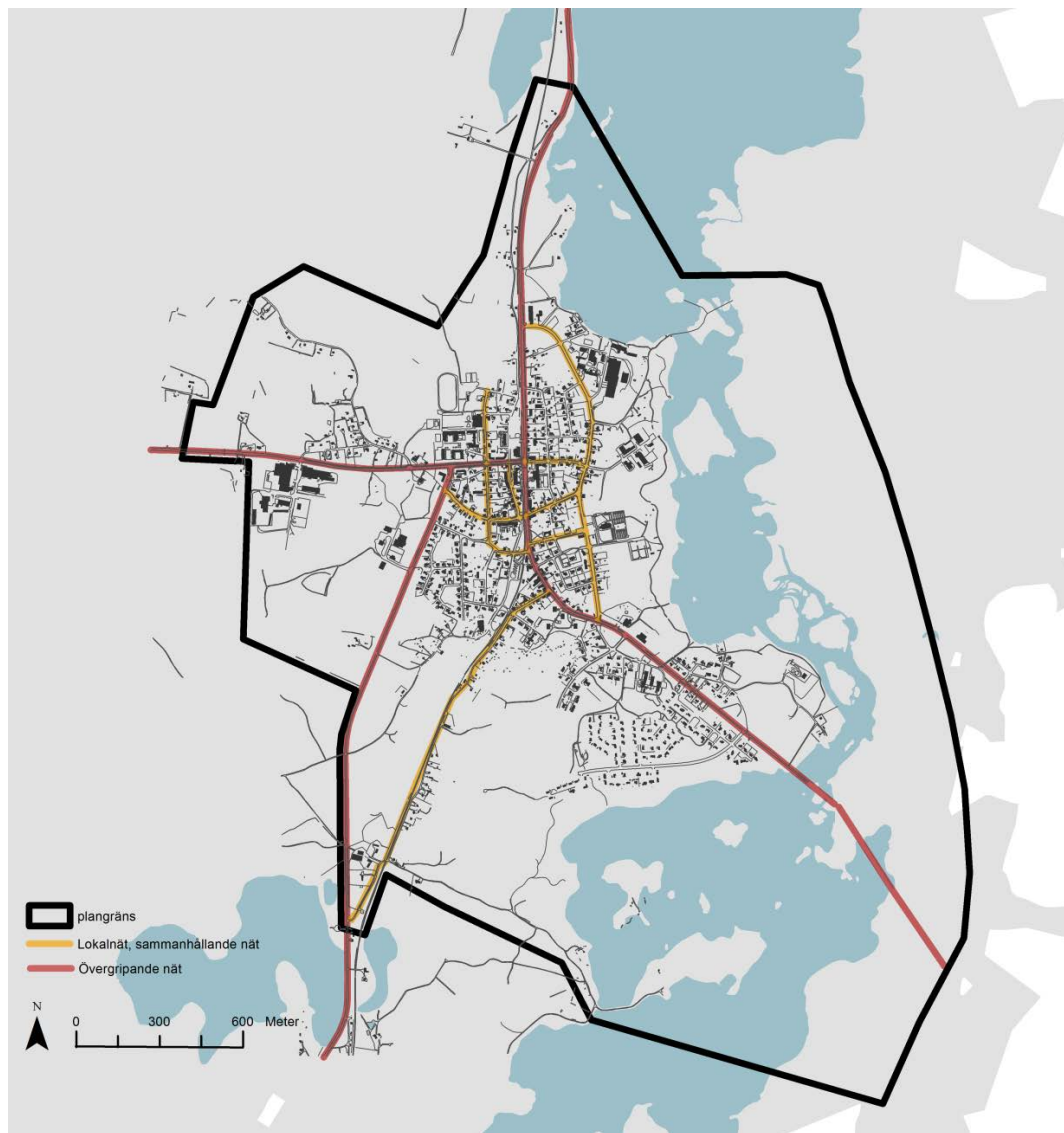
- Större vägar med tung trafik genom samhället.
- Spridd etablering av verksamheter som alstrar tung trafik.
- Otrygga miljöer för oskyddade trafikanter.
- Samhällets entréer ligger utdragna från samhällets mittpunkt.

I detta avsnitt redogörs för befintlig vägindelning, möjligheter i dagsläget för gång- och cykel, kollektivtrafik samt parkeringsmöjligheter. I den övergripande analysen (sid 11) redogörs mer i detalj för olika problemområden samt konsekvenser av dessa.

3.7.1 Övergripande vägnät

Ett flertal större vägar har sin sträckning genom Ryds tätort. Dessa vägar förbinder Tingsryds kommun med närliggande kommuner och vidare.

De större vägarna – väg 126, väg 119 samt väg 648 - leder alla genom centrala Ryd vilket gör att dessa stråk även är en del av det sammanhållande nätet inom samhället.

Figur 19: Gatustruktur i Ryd

Vägarna har en frekvent belastning av trafik med en stor andel tung trafik. Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) för väg 126, Fridaforsgatan, är söder om Ryd 1597 fordon varav ca 12% tung trafik och norr om Ryd 3035 fordon varav ca 14 % tung trafik. Motsvarande siffror för väg 119, Varendsgatan, är 549 fordon varav ca 15% tung trafik. Inom Ryd är skyltad hastighet 50 km/h.

Trafikverket är väghållare för de större vägarna igenom Ryd, medan kommunen är huvudman för övriga gator i det lokala nätet.

3.7.2 Gatustruktur i samhället

Lokalnätet i Ryd utgörs till största delen av lokalgator i bostadskvarter och industriområden. Vissa av de gator som ingår i det lokala gatunätet är överdimensionerade för sitt ändamål vilket kan leda till att bilister håller en högre hastighet än vad som är lämpligt och därmed utgör en trafik-säkerhetsrisk. Gatornas utformning är bitvis otydlig vad gäller prioriterad användning och funktion.

3.7.3 Gång- och cykelvägar

Avstånden till samhällsservice och mellan olika målpunkter i övrigt inom Ryd är korta, vilket gör det enkelt att ta sig fram till fots eller med cykel. För de som bor en bit från de centrala delarna av samhället är dock bilen det huvudsakliga färdalternativet.

Längs de mest trafikerade gatorna i Ryd finns separat gång- och cykelbana, i övrigt utgörs flertalet av gator av blandtrafik. Tillgängligheten till omkringliggande områden och målpunkter är relativt god.

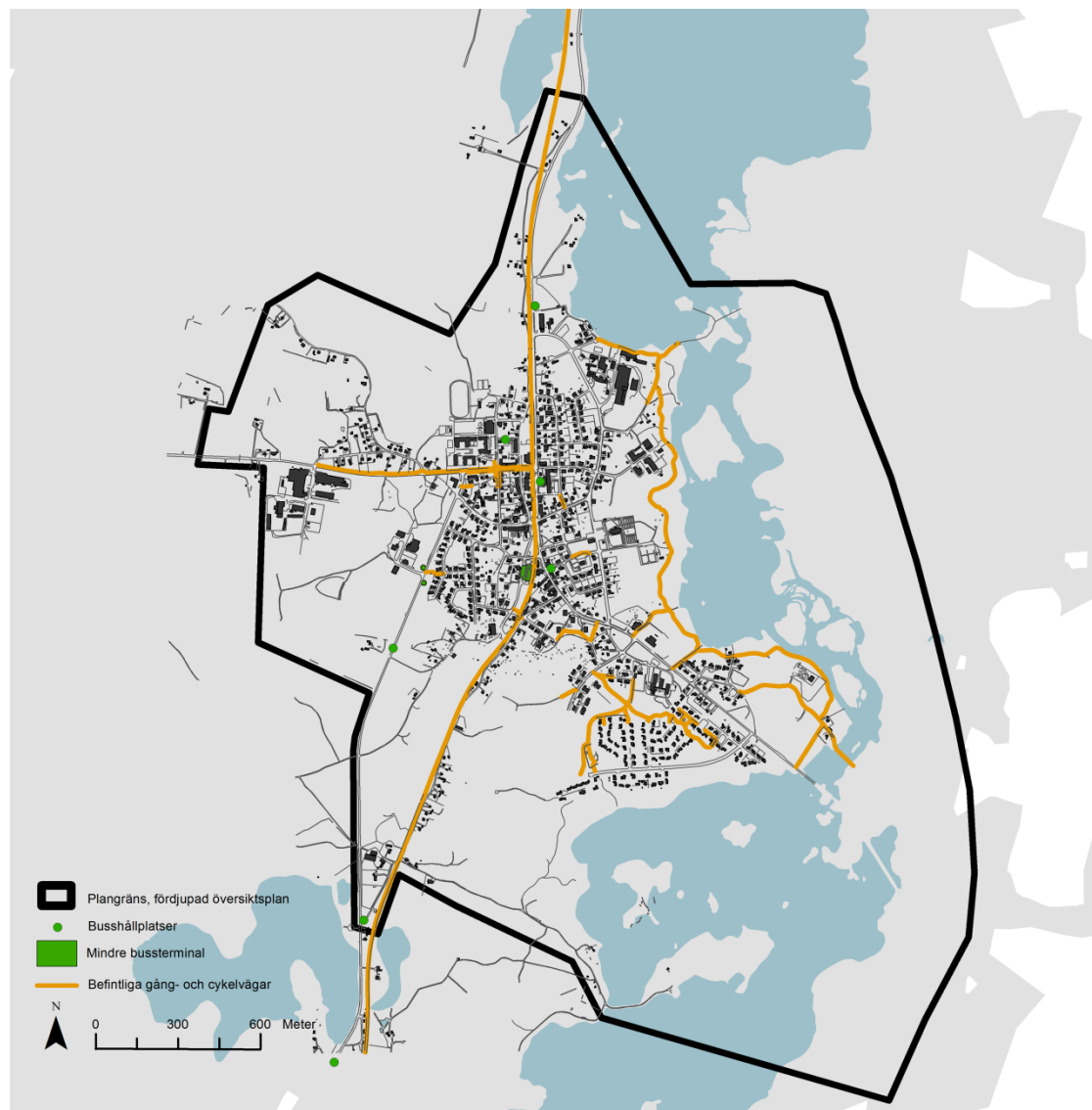
3.7.4 Trafiksäkerhet

Kommunen har tagit fram ett Trafiksäkerhetsprogram för Tingsryds kommun, antaget i november 2007, vilket ska ligga till grund för kommunens arbete med trafiksäkerhetsfrågor. Enligt programmet ska trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna (gående och cyklister) prioriteras bland annat genom utbyggnad av gc-vägar, ombyggnad av korsningar, anpassning av hastigheter samt förbättrad drift och underhåll.

Programmet redovisar förslag till olika åtgärder för respektive samhälle inom kommunen. Nybyggnation av gång- och cykelvägar föreslås på flera platser inom nu aktuellt planområde och har till viss del genomförts. Programmet är relativt inaktuellt varför nyare planering bör ersätta resterande förslag.

3.7.5 Kollektivtrafik

Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för kollektivtrafiken i Kronobergs län och Länstrafiken Kronoberg, svarar för all lokal och regional linjetrafik i länet. Busslinje 361, Olofström - Tingsryd, via Fridafors och Ryd, trafikerar sträckan.

Figur 20: Kollektivtrafik och befintlig gång- och cykeltrafik

3.7.6 Parkering

Parkeringsmöjligheterna inom Ryd är goda. De butiker och verksamheter som vänder sig mot Storgatan och andra centrala stråk och platser är beroende av goda möjligheter att stanna till för att kunna locka även förbipasserande. Vid en utveckling av centrum ska parkeringsmöjligheten i centrum särskilt beaktas.

3.8 Teknisk försörjning

3.8.1 Vatten och avlopp

Hönshyltefjorden och Norrabyd är vattentäkt för Ryd. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för VA-verksamheten inom kommunen. I den allmänna VA-anläggningen ingår alla anordningar som krävs för att anläggningen ska fungera på avsett sätt.

3.8.2 Optokabel

Optokabelnätet är utbyggt till Ryds tätort.

3.8.3 Värme och el

E.ON Elnät AB bedriver fjärrvärmeverksamhet och levererar miljövänlig energi för värme och vatten till Ryds tätort. E.ON Elnät AB är nätägare och ansvarar även för distributionen av el.

3.8.4 Avfallshantering

Hushållsavfallet i Ryd tas om hand inom ramen för kommunens avfallsplan och

avfallssystem. Återvinningsstation avsedd för hushålls förpackningar, tidningar och batterier finns invid Östergatan i Ryd.

3.9 Hälsa och säkerhet

Till nu aktuell fördjupning har en miljöbedömning/miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättats. Denna redovisar förutsättningar och konsekvenser för miljö- och riskfaktorer till följd av de förslag som redovisas i nästa kapitel. Förutsättningarna för miljöbedömningen är förutom de föreslagna åtgärderna även redovisade natur- och kulturvärden, riksintressen m.m.

Miljöbedömningen utgör det sista kapitlet i denna fördjupade översiktsplan.

3.9.1 Radon

Inom kommunen har ingen radonriskkartering utförts. I samband med planläggning eller bygglovsprövning utförs vid behov mätning av radonhalt i marken.

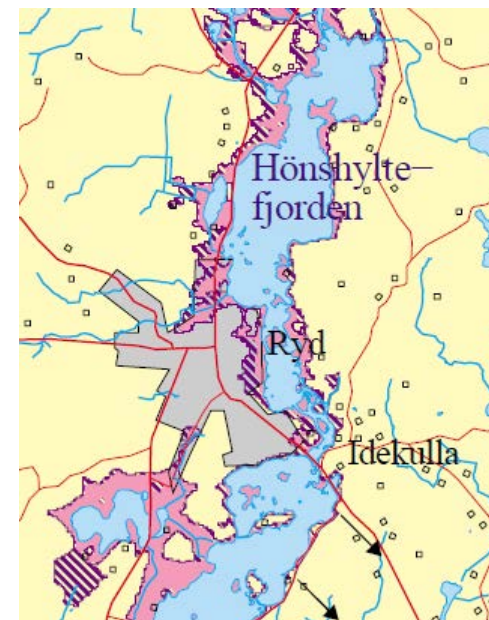
3.9.2 Kraftledningar

Ryd samhälle berörs av ett antal kraftledningar i den västra delen av samhället norr om väg 119 samt i anslutning till industriområdet söder därom.

3.9.3 Miljöstörande verksamhet

Buller är inget påtagligt problem i Ryd men vissa delar av befintliga bebyggelseområden är utsatta för buller från de större vägarna

genom samhället. Det finns i dagsläget inga restriktioner för transporter av farligt gods som passerar samhället.

- Beräknat högsta flöde enligt Flödeskommittens riktlinjer för dammdimensionering (riskklass I dammar)
- 100 års flöde

Figur 21: Utdrag översvämningsskarteringen.

3.9.4 Översvämningssrisk

Räddningsverkets översvämningsskartering längs Mörrumsån från 2000 redovisar beräknade höga flöden liksom 100 års flöden.

Det finns en ökad risk att samhällets norra och östra delar som gränsar mot Hönshyltefjorden i framtiden kan komma att drabbas av översvämningar vid kraftig nederbörd i kombination med höga flöden. Detta ska beaktas i det framtida planarbetet för de föreslagna utbyggnadsområdena som berörs. I samband med alla typer av förändringar av samhällsstrukturen skall denna kartering uppmärksammas.

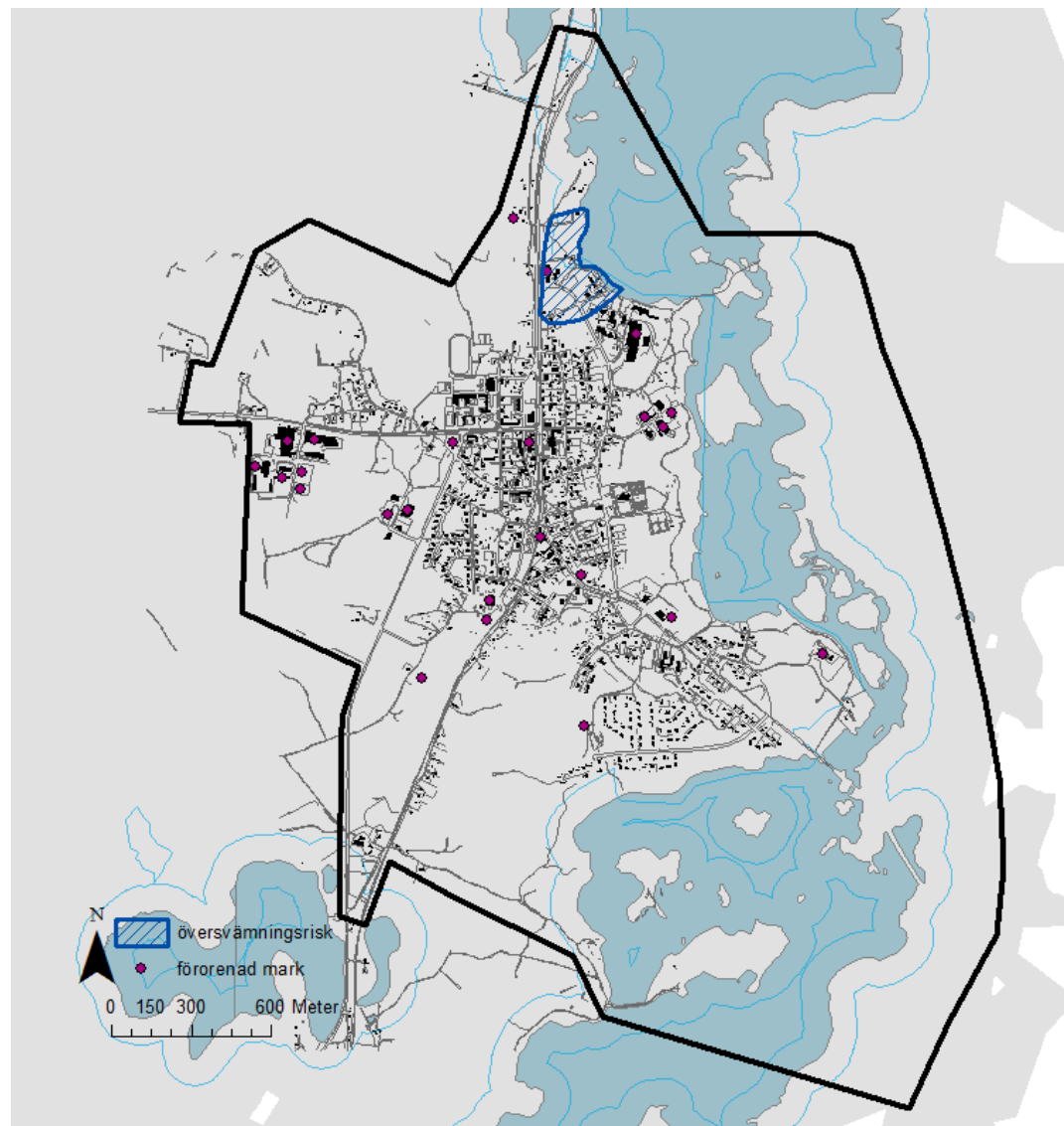
Inom Tingsryds kommun finns också 13 utpekade riskområden för tillskottsvatten vid höga flöden i vattendrag. Ryd berörs direkt av område nr 607 söder om Hönshyltefjorden i samhällets norra del. (Se vidare beskrivning i Översvämningskänsliga områden i Tingsryds kommun 2010 Bilaga 6 framtagen av Länsstyrelsen i Kronoberg.)

3.9.5 Förorenad mark

I Länsstyrelsens register över förorenad mark finns ett tjugotal redovisade objekt. Merparten är pågående verksamheter men åtta är inventerade enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO och har angiven miljöklassning. Fem objekt har klass 2 = stor risk, två klass 3 = måttlig risk och ett 4 = liten risk.

3.9.6 Räddningstjänst

Brandstation finns inom planområdet.

Figur 22: Utpekade riskområden för tillskottsvatten i Ryd.

4 PLANFÖRSLAG

4.1 Övergripande strategi

Tingsryds kommun präglas av en flerkärnig struktur där Ryd utgör en av de viktigaste kärnorna med en tilltalande boendemiljö och med en väletablerad företagskultur. Läget vid vatten och de goda förbindelserna har bidragit till att Ryd utvecklats till ett av kommunens mest attraktiva samhällen.

Identitet, attraktivitet, tillgänglighet och trygghet är viktiga ledord för den fortsatta utvecklingen av Ryd.

4.1.1 Identitet

Ryd behöver utveckla och lyfta fram sina kvaliteter ytterligare för att växa som boendeort och för att företag ska se möjligheterna med att etablera sig just här. Planförslaget trycker på flera befintliga kvaliteter men är även förslag på nya inslag som kan stärka Ryds identitet. Ett första steg kan till exempel vara att skapa tydliga entréer till samhället och utveckla centrumområdet däremellan.

4.1.2 Attraktivitet

Ryd ska vara en attraktiv ort med tydlig social hållbarhet i en småskalig charm. Man ska kunna bo bra med närhet till kvaliteter

som vatten, natur, service och rekreation. En variation av bostadsformer ska finnas för att tillgodose människors olika behov.

Den offentliga miljön ska på ett positivt sätt möjliggöra spontana och planerade möten mellan människor och alla ska känna sig välkomna, både boende och besökare.

Läget vid Hönshyltefjorden och Granödammen är en av samhällets viktigaste kvaliteter och är till stor del vägledande vid planering för nya exploateringsområden. Ambitionen är att Ryd ska utvecklas med vattenkontakt. Sjön och dess stränder ska göras tillgängliga som självklara kvaliteter.

4.1.3 Tillgänglighet

För att uppnå målet om en tillgänglig, attraktiv miljö med närhet till service, natur och vatten samt kommunikation krävs att utbyggnadsområden i första hand koncentreras till Ryds centrala delar och till områden vid vatten. Befintlig infrastruktur ska fungera som nav i Ryds utveckling och förstärkas/utvecklas där behov finns. De barriärer som finns idag ska så långt det är möjligt överbryggas.

Målpunkter ska samordnas och behov av framtida nya vägdragningar för den tunga trafiken måste utredas.

4.1.4 Trygghet

Det är viktigt att erbjuda närhet mellan människorna och det är viktigt att skapa liv

och rörelse på platser under olika tider på dygnet. I Ryd ska ingen behöva vara rädd oavsett ålder eller var man rör sig genom samhället. Att genom fysisk planering skapa möjligheter för ett socialt liv där alla är välkomna ger en genuin trygghet som både syns och känns.

Kommunen avser att använda framtagna principer redovisade i dokumentet Tryggare Tingsryd för att höja tryggheten längs med befintliga stråk i Ryd. Trygga platser och väl avvägd belysning ska finnas som återkommande element längs de stråk som används mest frekvent i samhället.

4.2 Fokusområden för ett hållbart samhälle

På följande sidor kommer olika fokusområden att presenteras vilka inrymmer förslag om hur Ryd ska utvecklas för att uppnå de mål som redogörs för i den övergripande analysen på sidan 11. Förslagen kan i vissa fall hänga samman inom olika fokusområden, vilket visar på den småskaliga intimitet som ett liten samhälle som Ryd utgör och hur viktigt det är med en sammanhållen planering för att skapa ett hållbart samhälle.

På nästa sida redovisas de tre fokusområdena – Trafik och rörelse, Arbeta och bo, Aktivitet och upplevelse - samt vilka underrubriker som tas upp under respektive område.

TRAFIK OCH RÖRELSE

- Välkomnande entréer
- Trafikintensiva stråk
- Sammanhängande gatunät
- Säker trafikmiljö
- Centrumstråk – Storgatan
- Parkering
- Gå och cykla

ARBETA OCH BO

- Bostadsprinciper
- Utbyggnadsområden bostäder
- Samhällsservice och näringsliv
- Ändrad användning i attraktiva lägen
"rätt funktion på rätt plats"

AKTIVITET OCH UPPLEVELSE

- Gröna målpunkter och stråk
- Hönshylefjorden mitt i samhället
- Idrottsaktiviteter
- Turism
- Tydlig centrumpunkt – Ryds torg

TRAFIK & RÖRELSE

Fokusområde trafik och rörelse omfattar idéer och förslag för områden som berör gator och trafik men är också ett försök att påverka beteende och upplevelser för olika trafikanter. Det kan gälla säkerhet och trygghet för barnet under promenaden till skolan och det kan gälla miljösmycka och bekväma val för den förbipasserande yrkeschauffören.

Välkomnande entréer

Ankomst till och utfart ur samhället kan ses som en rörelse över en sträcka. Denna sträcka med dess utformning i form av byggnader, grönytor, belysning mm. är vad som ger den resande de första respektive sista upplevelsorna av orten.

Utmed varje sträcka finns fysiska element som bidrar till dess identitet. De fysiska elementen kan vara bebyggelse, grönska, gatans möbler, topografiska och geografiska förhållanden. Hur dessa element är utformade och placerade i relation till varandra bidrar ytterligare till karaktären.

I Ryd förslås vissa gator utformas enligt olika individuella "teman", likt beskrivningen av element ovan, för att skapa spännande stråk och platser för såväl bilister som fotgängare och cyklister. Se vidare sid 33 ff.

Nedan redovisade förslag till åtgärder har ett långt perspektiv och ingen inbördes rangordning. Vid ett framtida genomförande måste utformning och placering processas i samråd med myndigheter och markägare. Del av förslaget avseende torget återkommer med en utförligare redovisning i planförslaget under rubriken aktivitet och upplevelse.

Genom att annonsera Ryd och avgränsa centrum genom tydliga entréer skapas förutsättningar för att lyfta kvaliteter som torgtor, gaturum, grönytor och handelsstråk. Nya välkomnande entréer samt ökad omsorg om gaturum och grönytor gör att de boende känner sig stolta över sin ort – denna stolhet är i sig ett tydligt bevis för att kvalitet lönar sig.

Med hänsyn till centrumfunktioner, målpunkter och befintlig gatustruktur bör tre tydliga entréer lyftas fram i Ryd:

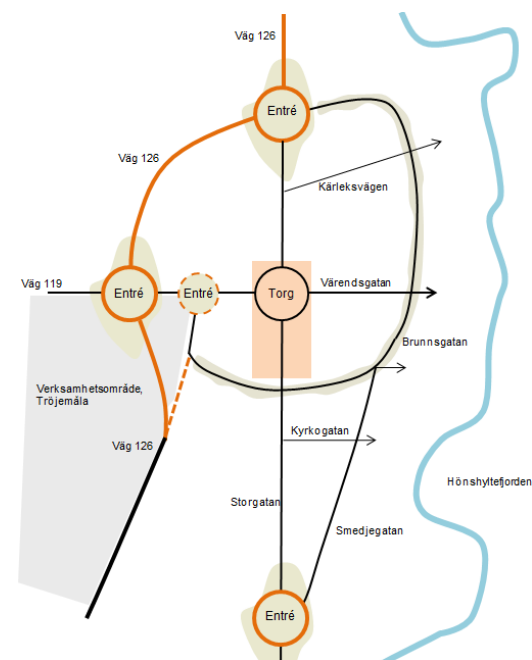
Entré syd

Korsningen Storgatan/Värendsgatan föreslås utformas med en tydlig markerad "port" eller som cirkulationsplats. Vidare längs Storgatan mellan entrén och torget utvecklas och kompletteras befintlig grönsstruktur med ett tydligt formspråk som leder hela vägen in i centrum genom återkommande element som naturligt kopplar samman med den norra entrén.

Entré norr

Korsningen Storgatan/Brunnsgatan föreslås utformas med en cirkulationsplats. Längs sträckan mellan entrén och torget, som utgör hjärtat i samhället, utvecklas och kompletteras befintlig grönsstruktur med ett tydligt formspråk som leder hela vägen in i centrum och vidare längs Storgatan som återkommande element.

Cirkulationen utgör också en etapp i ambitionen att åstadkomma en ny vägkoppling mellan väg 126 och 119, vilken beskrivs på sid 32.

Figur 23: Förslag övergripande struktur med välkomnande entréer.

Entré väst

Korsningen väg 126/väg 119 utformas som en tillfällig entré på grund av att väg 126 i framtiden kan komma att ändras och ledas genom verksamhetsområdet och angöra väg 119 längre västerut. När denna ändring genomförs kommer den naturliga entrén västerifrån att förläggas i den nya korsningen. Den nya entrén kan utformas i form av en cirkulationsplats, som förutom säkrare och smidigare trafik även medför gestaltningsmässiga fördelar och kan utgöra en naturlig entré till centrum. Den nya dragningen av väg 126 beskrivs även på sid 32.

Figur 24: Entré väst idag

Trafikintensiva stråk

Det trafikintensiva stråket består idag av vägar för trafik genom orten och för trafik till och från orten där trafiken till stor del består av tung trafik. För att minska problem och risker bör den tunga trafiken

ledas till ett stråk där så är möjligt och längs detta ska parametrar som framkomlighet, miljöanpassad körning samt möjlighet till raster prioriteras.

Som prioriterat trafikintensivt stråk förespråkas väg 126. För att den tunga trafiken ska välja denna väg krävs åtgärder i främst tre punkter. Problematiken kring dessa beskrevs tidigare i den övergripande analysen. De åtgärder som föreslås utgör till stor del mellankommunala angelägenheter och samverkan mellan berörda parter såsom Trafikverket, grannkommuner, och boende är en förutsättning för ett gott resultat.

Förslag - Avfart Svängsta

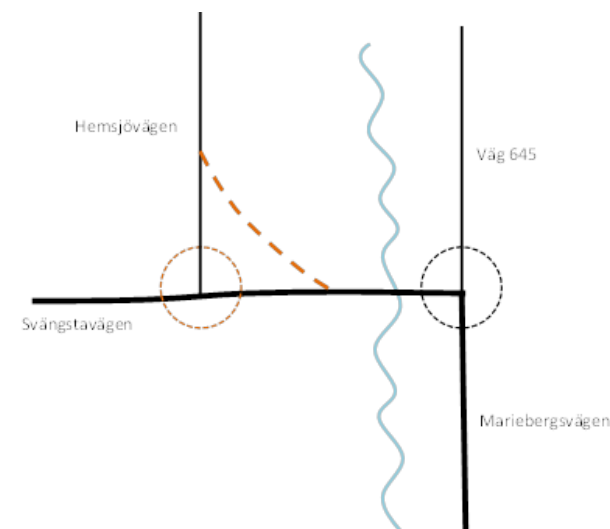
För att skapa de bästa förutsättningarna för den tunga trafiken att välja väg 126 mot Ryd bör de två korsningarna i Svängsta, där väg 126 är underordnad, ändras så att väg 126 istället utgör huvudled alternativt utformas mer inbjudande och tydlig.

För korsningen mot Hemsjövägen bör en cirkulationsplats eller ett högersvängfält anordnas för att förbättra framkomligheten för trafik norrut. Viktigt är också att tydligt skylta den prioriterade vägen.

Då själva avfarten från Mariebergsvägen, där väg 126 svänger från huvudleden, är en ytterst viktig punkt i valet mellan väg 645 och väg 126 är en åtgärd här kanske allra viktigast. Dock påverkar en felaktig utformning även väg 645 genom begränsad

framkomlighet och en tydlig konsekvensbedömning bör föregå eventuella ändringar.

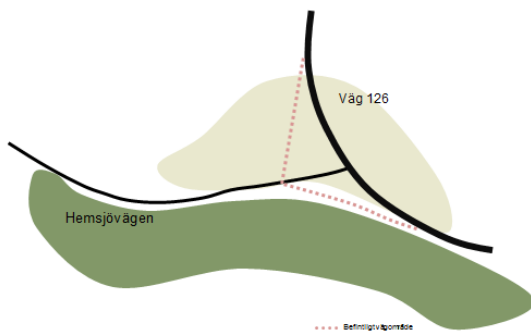
Samtidigt som åtgärder med avsikt att förbättra framkomligheten för tung trafik utförs längs väg 126 bör motsvarande "försvarande" åtgärder genomföras längs väg 645. Förslag på sådana åtgärder är t.ex. avsmalning av gator, anläggande av farthinder mm.

Figur 25: Kritiska korsningar längs väg 126. Orange streckad linje visar två alternativ att förbättra korsningen Hemsjövägen/Svängstavägen. Svart streckad linje markerar korsningen Mariebergsvägen/Svängstavägen där kanske det viktigaste vägvalet görs och där förutsättningar för förbättringar är begränsade varför ytterligare utredningar krävs

Förslag – Korsning Hemsjövägen/väg 126

I anslutning till nuvarande korsning mellan Hemsjövägen och väg 126 finns gott om plats. Genom att dra om vägen med en mjukare skärning och dessutom genom detta bygga bort en del av höjdskillnaderna kommer flödet att bli betydligt mjukare. Väg 126 får utgöra huvudled i båda riktningarna så att trafiken inte behöver bromsa/accelerera och så att det inte blir någon oklarhet om var man ska svänga.

Figur 26: Förslag till förbättring vid Hemsjövägen/väg 126. Svart tjock linje markerar föreslagen ny dragning av väg 126 som huvudled. Orange streckad linje markerar befintlig vägdragning.

Förslag – Passage Ryd

Förbi Ryds centrala delar tangerar väg 126 centrum och passagen medför ytterligare två korsningar där väg 126 är underordnad väg 119 resp. Storgatan (väg 645). Ett alternativ för att komma till rätta med problematiken är att bygga om de aktuella

korsningarna så att trafiken på väg 126 får företräde.

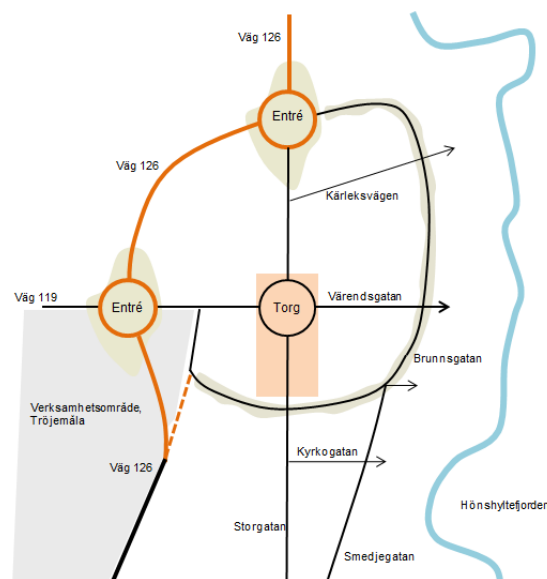
För att uppnå optimal tillgänglighet från norr föreslås en ny vägkoppling mellan väg 126 och 645, där en del av väg 126 byggs om via verksamhetsområdet Tröjemåla och där en del byggs i form av ny väg norr om väg 119. Denna koppling medför även att man bygger bort problemen med de korsningar som beskrivs ovan.

Då en ny vägkoppling är ett stort ingrepp som ligger långt fram i tiden bör fokus dock ligga på att ta fram alternativa lösningar för de befintliga korsningarna, dock med möjlighet att utveckla vidare i framtiden. Exempel på sådana lösningar är t.ex. mindre cirkulationer eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder längs befintliga gator.

FÖP Ryd är ett långsiktigt dokument. Åtgärder i Ryds centrala delar skall därför föregås av ytterligare utredning och framtagande av gestaltungs-förslag med konsekvensanalyser innan ett genomförande. Ett markreservat är utlagt i planen för ett eventuellt framtida behov av en trafikled utanför tätorten för att möta en situation där trafikmängden betydligt överstiger dagens trafik genom centrum. Utformningen av en framtida sträckning av väg 126 skall tas fram först då berörda parter är överens om behovet och efter diskussioner med de boende på orten, lokala intresseorganisationer och Trafikverket.

Sammanhängande gatunät

Delar av gatustrukturen i centrum utgör ett sammanhängande nät som har en tydligare funktion än vissa av de mindre gatorna, vilka främst matar trafik till bostadsområden.

Figur 27: Förslag passage Ryd. Orange linje visar ny vägdragning. Streckad linje visar del av väg 126 som kan övergå till annan användning vid omdragning av vägen.

Det sammanhållande nätet omfattar trafik som till övervägande del har målpunkter längs vägen. Nätet är som namnet antyder sammanhållande och knyter samman

målpunkter och den östra och västra sidan av Storgatan (väg 645). Storgatan upplevs som en av de mest påtagliga barriärerna i Ryd. Förutom Storgatan ingår följande gator i det sammanhållande nätet:

- Järnvägsgatan
- Smedjegatan
- Brunnsgatan
- Del av Trojagatan
- Västergatan
- Östergatan
- Kyrkogatan
- Södra Hantverkaregatan
- Norra Hantverkaregatan

Temagator

Längs gatorna i det sammanhållande nätet bör separat gång- och i vissa fall cykelbana finnas. Gatorna kan utformas med olika teman (se även under rubrik Välkomnande entréer tidigare i detta kapitel). Förslag till teman kan vara:

- Gröna gator – återkommande trädplanteringar, små gröna platser, blommor efter årstid mm.
- Upplevelsegator – återkommande platser med information, lek, konst eller liknande.
- Ljusgator – anpassad belysning, belysta fasader/vegetation, låg belysning som visar riktningar och stråk etc.

Vid utformning av en temagata bör ett särskilt gestaltungsprogram upprättas för respektive gata. Detta arbete sker med fördel i samarbete med boende och med de som använder gatan på olika sätt – t.ex. barn, pensionärer eller näringsidkare med verksamheter längs gatan.

Säker trafikmiljö

På det lokala gatunätet ska säkerhet och trafikantupplevelse alltid prioriteras med fokus på oskyddade trafikanter, särskilt längs de sträckor där trafiken trots åtgärder innefattar tung trafik.

Centrumstråk – Storgatan

Storgatan mellan vårdcentralen och gamla Domushuset ner till Sparbanken föreslås tillsammans med befintligt torg, parkeringar, gång- och cykelväg och planteringsytor utformas som ett gångfartsområde. Gångfartsområde innebär att fordonstrafiken anpassas till de gåendes villkor och bilar får inte köras med högre hastigheten än gångfart. Parkering får endast ske på särskilt anordnade parkeringsplatser. Biltrafiken är viktig för handeln i Ryd och bör ha god tillgänglighet till områdets målpunkter oavsett gatans profilering.

Storgatan ska utgöra ett centrumstråk med företräde för de oskyddade trafikanterna men med god tillgänglighet till målpunkter längs gatan och vid torget för biltrafiken.

Det ska vara lätt att göra spontana stopp längs med vägen. Åtgärderna bör gestaltas så att framkomligheten för den tunga trafiken påverkas negativt och på sikt gör att den tunga trafiken väljer väg 126 före Storgatan med undantag av de som har Ryds centrum som målpunkt.

Skiss över Storgatan redovisas i samband med torgets gestaltning på sid 48.

Parkering

Parkering ska i första hand anordnas på kvartersmark i anslutning till verksamheter/boende. Övriga parkeringsytor utgör komplement till dessa och i centrum föreslås de omstruktureras till kantstensparkering med ökad tillgänglighet till de viktigaste målpunkterna.

De större parkeringsytorna i centrala Ryd kan med fördel minskas vilket frigör ytor för torgändamål mm.

Gå och cykla

Gång- och cykelnätet i Ryd föreslås kompletteras med fokus på att binda samman bostadsområden, överbrygga barriärer, skapa säkrare trafikmiljö, attraktiva avsmalnade gaturum samt skapa en god tillgänglighet till samhällets målpunkter.

Nedan redovisas förslag som direkt ger en påverkan på ovan givna kriterier. Förslagen numreras 1-8 och markeras på kartan sid 38.

På flertalet av villagatorna inom Ryd är blandtrafik ett bra alternativ, vilket sänker hastigheten och skapar en trafikmiljö med bra samspel mellan bilisten och den som vistas eller färdas som oskyddad trafikant.

1 Gång- och cykelförbindelse över Idekullabron

För att ge ett ökat användande av rekreationsstråket längs Hönshyltefjordens strand samt vidare söderut längs Granödammen föreslås Idekullabron breddas med en gång- och cykelbro. Breddningen kan ske genom att sektioner ”hängs på” befintlig bilbro eller genom en separat konstruktion. Idag upplever de oskyddade trafikanterna det mycket otryggt att vistas på samma vägbroutrymme som bilar och lastbilar. Förslag till åtgärd för en förbättrad trafiksäkerhet ska ske i samarbete med Trafikverket.

Figur 28: Idekullabron.

2 Gång- och cykelväg mellan Stora Ryd och Skogsgatan samt Järnvägsgatan

Vid en framtida utbyggnad av området Stora Ryd väster ut bör Mistelvägen länkas samman med Skogsgatan. Detta ger ett kortare och säkrare vägval till centrum för de oskyddade trafikanterna. Sydväst om planområdet ligger Koppersjön med populär badplats. Som boende i Stora Ryd måste man idag gå/cykla norrut via Storgatan för att vidare ansluta Järnvägsgatan för att ta sig till badplatsen. Detta är både en långt relativt otryggt vägval med många korsningspunkter. Vid en framtida utbyggnad av föreslaget område 5 och 5 bör möjligheten till en enklare gång- och cykelväg mot Koppersmåla och Järnvägsgatan utredas för att förbättra detta.

Denna cykelväg kopplar även på den befintliga banvallen vid Järnvägsgatan. För att få en helhetsbild över områdets struktur vad gäller infrastruktur och tomtmark bör det redan i tidigt skede genomföras en övergripande förprojektering eller idéstudie/program för området.

3 Brunnsgatan - länken mellan östra och västra Ryd

Brunnsgatan går i en båge mellan den östra och västra sidan av samhället. Gatans funktion som viktigt sammanbindande stråk föreslås förstärkas genom ett gestaltat gaturum med markerad gångbana och träd-

plantering. En sammanhållande gestaltning av Brunnsgatan med extra fokus på anslutningspunkterna med Storgatan minskar Storgatans barriäreffekt.

4 Avsmalning Brunnsgatan/ Smedjegatan

Brunnsgatan och Smedjegatan har ett mycket brett gaturum som kantas av villatomter, igenvuxna slyområden, lekplats, dagis, kyrkan med dess omgivningar och Brunnssområdet. Gatorna används flitigt av både bilister och oskyddade trafikanter. En gång- och cykelväg längs med hela vägsträckan ger förbättrad trafiksäkerhet samt ett avsmalnat vägutrymme för biltrafik vilket i sin tur bidrar till sänkt hastighet. Gång- och cykelvägen och vägbanan bör skiljas med en relativt bred grön refug med plats för träd och belysning. Refugen bidrar till att avsmalna gaturummet visuellt. Om det finns behov av parkering vid exempelvis lekplatsen bör dessa utföras som kantstensparkering.

Stor omsorg bör läggas vid korsningen Smedjegatan/Brunnsgatan som idag är överdimensionerad och svår att förhålla sig till både som bilist och gång- och cykeltrafikant. Tydliga refuger eller minicirkulation samt markerade övergångsställen ger en tryggare och säkrare miljö.

5 Storgatan

Storgatan utgör det viktigaste och mest använda stråket i Ryd samtidigt som gatan utgör en barriär genom samhället. Söder om korsningen Storgatan/Järnvägsgatan samt norr om korsningen Storgatan/Värendsgatan har Trafikverket genomfört åtgärder avseende förbättringar för de oskyddade trafikanterna genom att anlägga breda gångbanor.

Gång- och cykelvägen längs Storgatan bör utformas som en helhet och stråket bör vara tydligt, säkert och vackert gestaltat. Idag går det en gång- och cykelväg genom samhället på befintlig banvall i nord-sydlig riktning. Gång- och cykelvägen tangerar centrum men på några meters avstånd från Storgatans vägbana. För att skapa ett tydligt avgränsat gaturum är det viktigt att gestalta gräsytan mellan befintlig gång- och cykelväg och Storgatan. Markområdet kan innehålla parkering, belysning, trädplantering, platsbildning och aktiviteter.

Sträckan genom gångfartsområdet bör utformas som en del av torget och kopplas till torgets målpunkter och cykelparkeringar samt vidare till nya stråk ner mot Hönshyltefjorden samt befintliga stråk mot ICA, Tröjemåla, skola och idrottsplats.

6 Gångstråk mellan skolan och busstorget

Sträckan mellan skolan och busstorget föreslås förtydligas med markerad gångbana som utformas som ett aktivitetsstråk med små platser med något att ”göra”. Det kan vara intressanta installationer för skateboarding, stora schackspel/fiaspel, labrynter, gräsbevuxna kullar för lek och spring, vattenlek osv.

7 Nya stråk och kopplingar till Hönshyltefjorden

Gator som går från Storgatan och österut (Värendsgatan, Brunnsgatan, Kyrkogatan och Kärleksvägen med förlängning) bör förstärkas och utvecklas till viktiga stråk med målpunkt Hönshyltefjorden. Dessa gator föreslås utformas med en markerad gångbana som leder vidare genom nya bostadsområden eller genom naturmark för att ansluta till befintligt rekreationsstråk längs Hönshyltefjordens strand. Syftet är att överbygga barriärer och öka tillgängligheten till vattnet.

8 Belyst rekreationsstråk

Befintligt rekreationsstråk längs med Hönshyltefjorden föreslås få belysning vilket ger ökad trygghet för de som vistas längs stråket. Användningsfrekvensen kommer även att öka kvällstid och under höst/vinter.

Figur 29: Rekreationsstråk längs Hönshyltefjorden

Stråket bör även förstärkas vad gäller markbeläggning för att ge god framkomlighet och tillgänglighetsanpassning för alla.

Längs med stråket samt vid bron över Hönshyltefjorden föreslås framarbetad trygghetsprincip, Tryggare Tingsryd, att användas för att skapa trygga platser så kallade ljuspunkter längs med stråket.

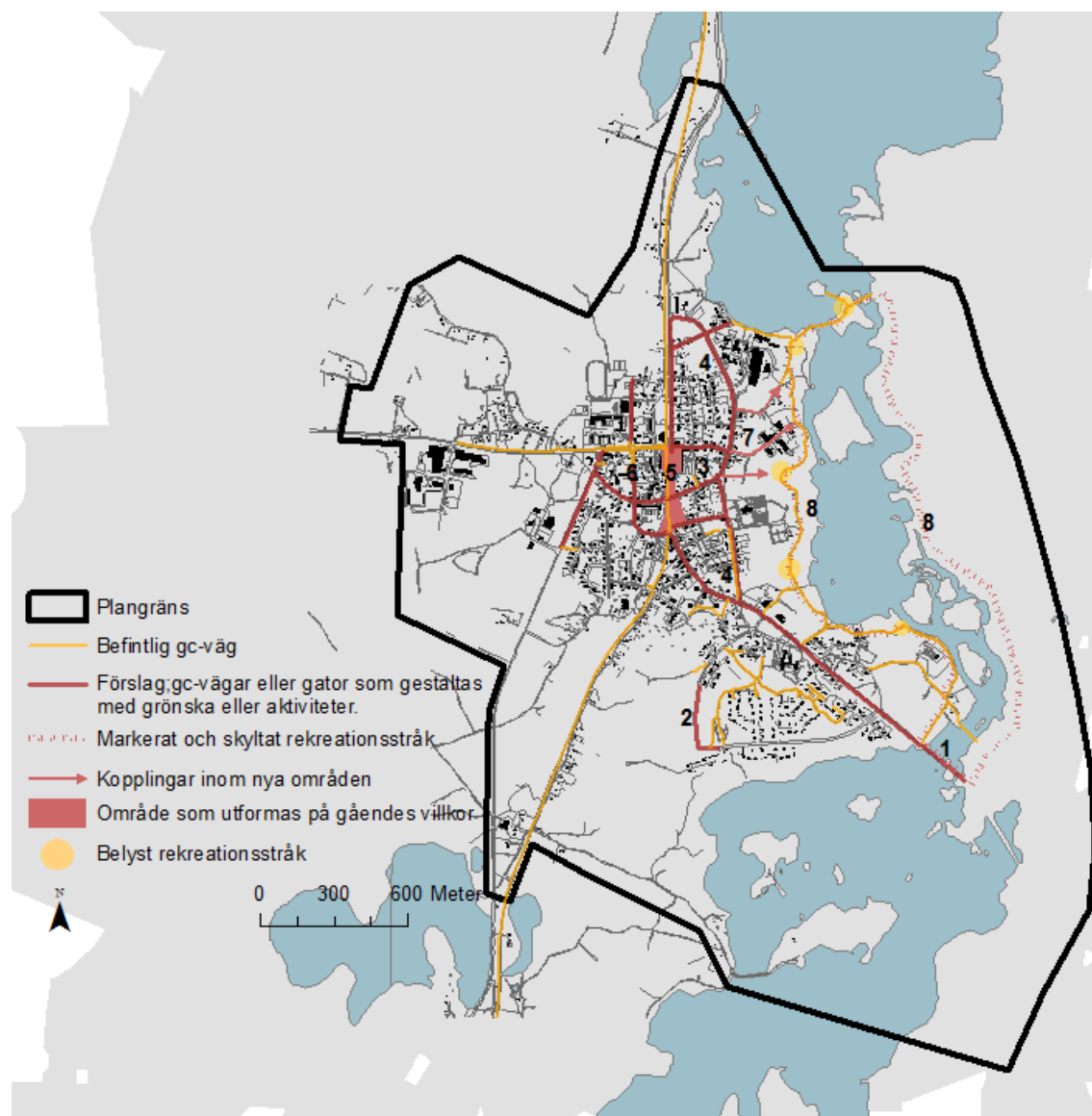
Nya bostadsområden och urgallring av naturområden kommer att öppna upp och befolka området och lockar invånare och turister till ett vackert upplyst stråk längs vattnet.

Kollektivtrafiken

Trafikförsörjningsprogrammet för södra Småland som antogs av Regionfullmäktige 2012-10-12 understryker i sin vision och målbild vikten av en säker och kontinuerlig kollektivtrafik för människors val av bostadsort. Visionen är en kollektivtrafik i södra Småland som sätter resenären i centrum, ser hela resan kort sagt som är så bra att människor väljer den i första hand.

Målet är en säker och långsiktigt hållbar kollektivtrafik som är tillgänglig för alla samtidigt som den bidrar till en regional tillväxt.

Detta återspeglas i förslaget till Ryds torg där busshållplatserna fått en central placering och tillgång till viloplatser, lekytor och VC skall finnas i anslutning till dessa.

Figur 30: Förslag Trafik och rörelse

ARBETA & BO

Fokusområde arbeta och bo omfattar idéer och förslag för hur bebyggelsen ska utvecklas i Ryd, främst avseende bostäder men också för verksamhetsområden – befintliga och nyttillkommande.

Planområdet består till stora delar av bebyggd mark och föreslagna förändringar berör främst redan ianspråktagen mark eller områden i direkt anslutning till samhället och i första hand i vattennära läge.

Bostadsprinciper

Planförslaget visar en möjlighet att bygga ut ett varierat bestånd av bostäder med en blandning av upplåtelseformer inom föreslagna utvecklingsområden för att attrahera en så stor grupp människor som möjligt. Huvuddelen föreslås utgöras av enfamiljshus, dels som villor, dels som parhus/radhus närmare centrum. I centrala lägen samt ner mot Hönshyltefjorden kan flerfamiljshus i form av högre byggnader vara aktuellt för att skapa spännande kontraster i miljön och för att ge plats för boende i form av flerfamiljshus Ryd.

Markförutsättningarna kan hindra att man bygger med direkt vattenkontakt men detta kan kompenseras genom att bygga på höjden för visuell vattenkontakt.

Mark för bostadsbebyggelse har lagts ut enligt någon av följande principer:

- Nya bostäder i sjö nära läge
- Nya bostäder utifrån LIS-områden
- Nya bostäder i centrum nära läge
- Nya bostäder i naturnära läge
- Nya bostäder på infilltomter i befintliga områden

Vid utformningen av planförslaget har hänsyn tagits till de natur-, mark- och landskapsvärden som finns inom planområdet. Skyddsvärda områden avses bevaras eller utvecklas så långt möjligt och föreslagna förändringar sker i första hand på redan ianspråktagen mark eller i anslutning till sådan.

Utbyggnad i naturområden och i anslutning till glesare bebyggelseområden ska i största möjliga mån anpassas till befintlig bebyggelse och kan med fördel innehålla inslag av t.ex. hästhållning, då med större tomter och ytor anpassade för ett mindre antal hästar.

Föreslagna utbyggnadsområden (förutom LIS-områden) är till största delen utpekade på kommunägd mark. Omvandling av mark som kommunen inte äger är beroende av markägarnas intresse för föreslagna förändringar.

Det finns idag inga kända fornlämningar inom de föreslagna utbyggnadsområdena. Flera av områdena gränsar dock till forn- och kulturlämningar vilket vid en ev.

Figur 31: Strandnära område vid Stora Ryd

exploatering kan kräva att arbetet föregås av arkeologisk undersökning eller arkeologisk utredning för att säkerställa att det under mark inte finns dolda, ej kända fornlämningar.

Utbyggnadsområden bostäder

De olika utbyggnadsområdena för bostadsbebyggelse redovisas vidare nedan och är markerade på kartan med nummer 1-8. Numreringen avser även prioriterad utbyggnadsordning. Prioriteringsordningen bör ses över vid uppkommande behov eller vid en revidering av översiktsplanen.

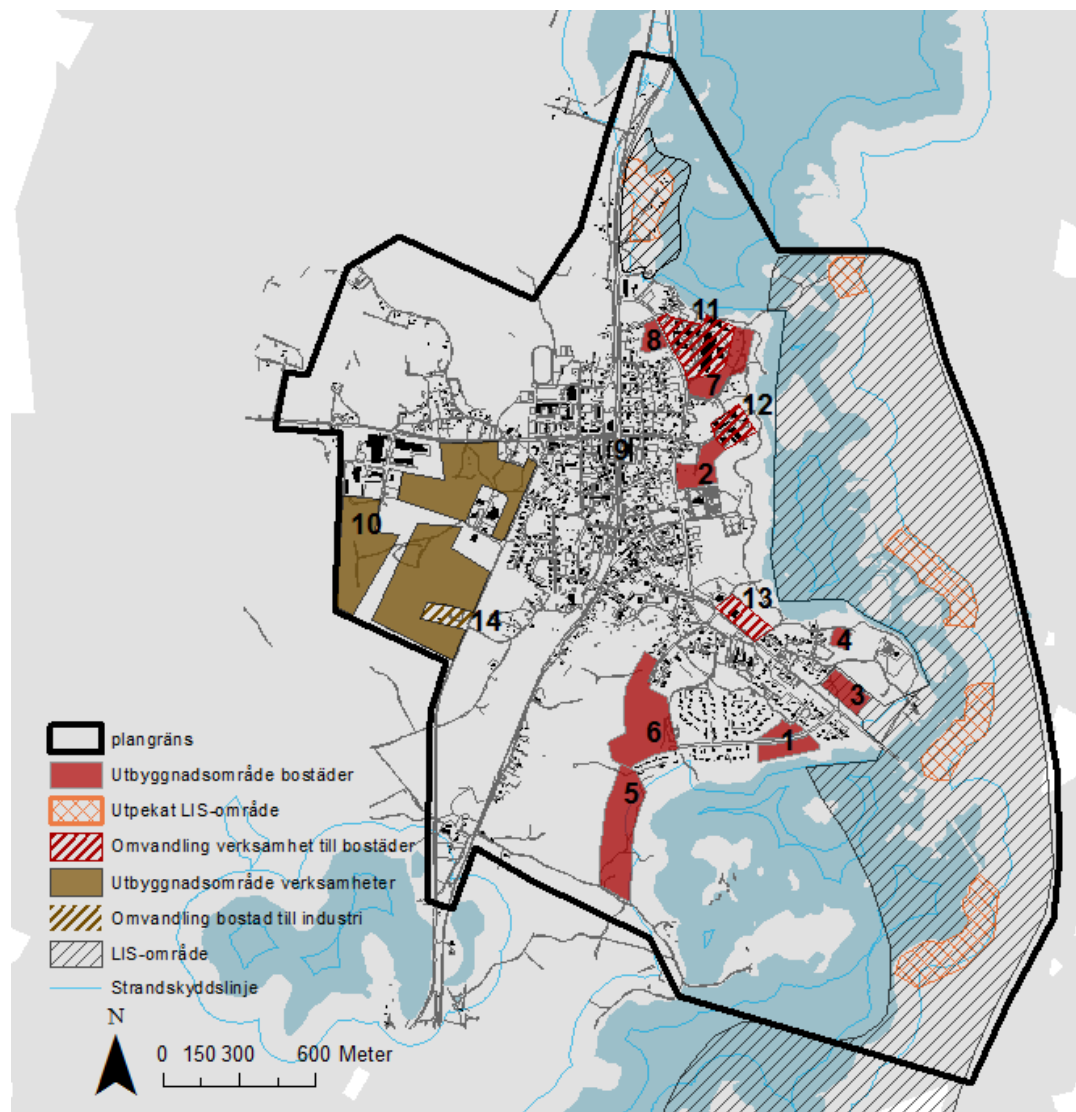
Föreslagna områden för verksamheter samt omvandlingsområden markeras på kartan med nummer 9-14 och redovisas vidare på sidan 43 ff.

1 Stora Ryd östra, tomter

Vid Stamvägen i samhällets sydöstra del finns obebyggd kommunal mark på båda sidor om vägen. Möjligheterna att utveckla bostäder i form av villabebyggelse bör utredas då områdena utgör lucktomter i den befintliga strukturen, ligger naturskönt med bra utsiktsmöjligheter samt i ett bra läge ur solsynpunkt.

Figur 32: Stora Ryd östra

Figur 33: Förslag Arbeta och bo

Området är undantaget från strandskyddet men en fri passage bör sparas längs med stranden så att allmänhetens tillträde till ströv- och rekreationsområden vid stranden samt vidare öster- och västerut säkras.

Då området idag är obebyggt är det viktigt att ny bebyggelse sker med hänsyn till naturvärden på platsen. Nya byggnader bör vara av liknande karaktär som övrig bebyggelse. Områdena ligger i direkt anslutning till Stamvägen och kommunala vatten- och avloppsledningar. I samband med detaljplanering bör berörd del av Stamvägen omgestaltas för att sänka farten vid nya direktanslutningar till vägen.

Att beakta vid detaljplanering:

- Naturvärden
- Fri passage vid stranden
- Höjdförhållanden i förhållande till befintlig struktur.
- Gestaltning av Stamvägen
- Omprövning av strandskydd

2 Gamla Ryd, tomter

Norr om kyrkan och kyrkogården vid Brunnsgatan finns möjligheter att utveckla ett attraktivt område för bostäder med en sammansättning av både flerfamiljshus, radhus eller par/kedjehus. Idag är området

glest igenvuxet med sly och träd och har inga utpekade natur- och kulturvärden.

Området utgör en barriär mellan samhället och vattnet. En exploatering av området ger även möjlighet att skapa ett visuellt sammanhang mellan befintlig bebyggelse och Hönshyltefjorden samt nya stråk och kopplingar.

Figur 34: Gamla Ryd

Byggnation blir en form av förtätning på höjden som skapar utblicksmöjligheter för ett större antal bostäder. Detta kan även skapa en ny spännande typ av bostäder i Ryd. Samtidigt måste särskild hänsyn tas till angränsande fastighet söder ut med kyrkan och kyrkogården.

Området föreslås matas från Brunnsgatan alternativt även från Östergatan, vilket kan ge ett naturligt trafikflöde.

Markförhållandena på platsen är i dagsläget okända och byggnation bör föregås av ytterligare utredningar.

Att beakta vid detaljplanering:

- Byggnadshöjder och sammanställning av olika bostadstyper
- Siktlinjer, utblickar och stråk
- Utemiljön
- Geoteknisk utredning
- Trafikmatning och parkering

3 Idekulla södra, tomter

Området Idekulla föreslås kompletteras med bostäder även i nordöstra delen, väster om befintligt reningsverk. Förslaget medför ett mindre antal tomter med anslutning mot Vassvägen eller via korsningen Storgatan /Stamvägen. Nyttillkommen bebyggelse bör harmoniera med den befintliga både avseende tomtstorlekar och byggnadstyper.

Området ligger naturskönt i gles lövskog med bra utsiktsmöjligheter och med direktkontakt med befintlig rekreationsslinga runt sjön.

Inom området finns inga utpekade natur- och kulturvärden. Markförhållandena på platsen är i dagsläget okända och byggnation bör föregås av ytterligare utredningar.

Figur 35: Strandområde intill Idekulla södra

Att beakta vid detaljplanering:

- Eventuell geoteknisk utredning
- Trafikmatning
- Vatten- och avloppsförsörjning
- Skyddsavstånd till reningsverk
- Höjdförhållanden i förhållande till befintlig struktur.

4 Idekulla norra, tomter

Vid Storgatans södra infart till Ryd, öster om vägen finns idag obebyggd mark som ägs av kommunen. Området omfattas inte av några utpekade natur- och kulturvärden.

Området ligger strategiskt viktigt med sin placering invid samhällets södra entré och koppling till Hönshyltefjorden.

Läget är även bra avseende rekreativsmöjligheter med direktkontakt till befintlig rekreativ- och motions slinga runt sjön. Vid detaljplanläggning bör möjligheterna för exploatering inom strandskyddat område utredas, dock med fri passage längs med stranden. Området består idag av gles lövskog och topografin är relativt flack med sankarpartier, varför eventuell exploatering bör föregås av en geoteknisk utredning vad gäller grundförhållandena.

Hänsyn bör tas till befintligt reningsverk beläget öster om område och detaljplanen bör utformas med rekommenderat skyddsavstånd samt även ett visuellt skydd genom sparad natur.

Området föreslås angöras via korsningen Storgatan/Stamvägen eller från befintligt bostadsområde norr om föreslaget område. Inga tomter bör planeras med direktutfart mot Storgatan.

En koppling via Storgatan skapar ett stråk från Stora Ryd till Idekulla som kan bli en tillgång främst för besökare till rekreativsmöjligheter längs vattnet. Storgatan minskar som barriär mellan södra Ryds västra och östra sida.

Figur 36: Idekulla norra

Att beakta vid detaljplanering:

- Geoteknisk utredning
- Trafikmatning
- Strandskydd
- Skyddsavstånd till reningsverk

5 Koppersmåla, villatomter

Vid Granödammens östra strandområde ligger ett kommunägt mindre markområde som inte omfattas av några utpekade natur- och kulturvärden men som tangerar strandskyddsområde. I området finns det ett mindre nät av vägar vilka bör bättras och utvecklas. Området har stora kvaliteter med möjligheter att utvecklas vidare.

Koppersmåla utgör ett potentiellt område för utveckling av större friliggande villatomter alternativt mindre gårdar med möjlighet till hästhållning.

Figur 37: Strandområde vid Koppersmåla

Hästgårdar bör planeras i anslutning till varandra och tomterna får inte vara för små för ändamålet. En mindre hästgård innehåller till exempel ett bostadshus, ett stall för 2-3 hästar samt mark för paddock och rasthage.

Att beakta vid detaljplanering:

- Strandskydd - vid planläggning bör möjligheterna för viss exploatering inom strandskyddat område utredas.
- Skyddsavstånd till bostäder samt övriga hälso- och säkerhetsaspekter vid etablering av hästgårdar.
- Naturvärden
- Rekreationsmöjligheter
- Vatten- och avloppsförsörjning

6 Stora Ryd västra, villatomter

Väster om bostadsområdet Stora Ryd finns ett för bostadsändamål planlagt område. Området, som är kommunägt, utgörs idag till största delen av skog och är relativt kuperat. En ändring av planen med anpassning av tomtstorlek och byggrätt för att bättre passa dagens behov kan erfordras. Området ligger inom det kommunala vatten- och avloppsområdet.

Figur 38: Stora Ryd västra

Bostadsområde bör angränsa mot Stamvägen och Skogsgatan. Dessa vägkopplingar skapar bättre tillgänglighet och ett genare trafiknät för trafik mellan väg 126 och Stora Ryd vilket ger minskad trafik i centrum.

Att beakta vid detaljplanering:

- Värdefull natur inom planområdet.
- Rekreationsmöjligheter
- Förorenad mark, Ryds nedlagda tipp

7 Södra Brunnsumrådet, tomter

Söder om Brunnsumrådet finns möjligheter att utveckla ett attraktivt område för bostäder med en sammansättning av radhus alternativt par/kedjehus. Även flerfamiljshus kan vara aktuellt för att harmoniera med befintliga byggnader inom brunnsumrådet.

Områdets struktur och innehåll bör planeras så att det och Brunnsumrådet (se sid 43) upplevs enhetligt och på ett naturligt sätt blir en attraktiv del av Ryd. Det är viktigt att området känns öppet och tillgängligt även för de som inte bor där.

Området bör utvecklas till en viktig målpunkt längs befintlig rekreationsslinga. Det är viktigt att området planeras med tydliga stråk mot centrum och även bebyggelsens möte med stranden bör studeras. Områdets utbyggnad kan bli aktuell först efter att angränsande verksamhet (Ryds båtindustri) omlokaliseras, förändrats eller upphört.

Figur 39: Infart till Södra Brunnsumrådet

- Att beakta vid detaljplanering:
- Byggnadshöjder och sammansättning av olika bostadstyper
- Siktlinjer, utblickar och stråk
- Utemiljön
- Geoteknisk utredning
- Parkering
- Vatten- och avloppsförsörjning

8 Sjölunden, tomter

Sydväst om korsningen Brunnsgatan/Kärleksvägen finns idag obebyggd mark som ägs av kommunen. Marken består av skog och används möjligen som närrekreationsområde för barn. Inom området finns inga utpekade natur- och kulturvärden.

Nyttillkommen bebyggelse bör harmoniera med den befintliga både avseende tomtstorlekar och byggnadstyper. En byggnation på båda sidor om Brunnsgatan (område 8, 7 och 12) är av stor vikt för att överbrygga Brunnsgatan som barriär. Byggnadernas utformning och placering är viktig samtidigt som åtgärder bör göras på Brunnsgatan.

I kommande skede bör det studeras om planen ska medge direktutfarter till Brunnsgatan eller om en naturremsa ska sparas längs vägen likt området söder om aktuellt utredningsområde. Områdets utbyggnad kan

bli aktuell först efter att angränsande verksamhet (Ryds båtindustri) omlokalisats, förändrats eller upphört.

Figur 40: Markområde vid korsningen Brunnsgatan/ Kärleksvägen

Att beakta vid detaljplanering:

- Byggnadshöjder och struktur i förhållande till intilliggande områden
- Vatten- och avloppsförsörjning
- Tomtanslutningar
- Utformning av Brunnsgatan

9 Centrum, vårdcentralen

I samband med en utveckling av centrum och torget i Ryd bör möjligheten att bygga på befintlig vårdcentral med en eller två våningar utredas. Detta skulle ge centrala lägenheter vid det nya attraktiva torget och byggnadshöjden skulle även hjälpa till att rama in torget.

Genom att kunna erbjuda centrala lägenheter av olika storlek och för människor i olika åldrar blir samhället attraktivt och möjligheten att behålla och även locka nya invånare ökar.

Figur 41: Vårdcentralen i Ryd

Att beakta vid detaljplanering:

- Byggnadshöjd och struktur i förhållande till centrumbebyggelse och mänsklig skala
- Konstruktion

Samhällsservice och näringsliv

För att skapa ett attraktivt centrum bör verksamheter och servicefunktioner med fördel etableras i anslutning till föreslaget gångfartsområde och torg för att öka platsens funktion som målpunkt. I andra hand bör verksamheter etableras vid de övriga gator som omger Ryds centrumområde.

Förutsättningarna för näringsidkare inom samhället ska vara goda. En utveckling av centrum påverkar handeln positivt under förutsättning att handlarnas intressen beaktas i planeringen.

De större parkeringsytorna i centrala Ryd kan med fördel minskas vilket frigör ytor för torgändamål mm. Gatan i sig blir en målpunkt och bildar ett stråk med mänsklig aktivitet, vilket ger ytterligare goda förutsättningar för service.

10 Utbyggnadsområden verksamheter

Verksamheter i form av industrier föreslås ske i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde, Tröjemåla, på redan planlagd mark i första hand och därefter på redovisade utvecklingsområden intill, markerat med en brun yta i tidigare karta för utbyggnadsområden, se sid 38. Kommunen har en tydlig ambition att samla den tyngre industrin samt verksamheter som alstrar relativt mycket tung trafik till Tröjemåla. En sådan utveckling kan bidra till att fler företag etablerar sig vilket i sin tur bidrar till nya arbetstillfällen.

Strategin ger även följeffekter som en attraktivare och säkrare miljö i Ryds centrum, möjligheter att omvandla mindre verksamhetsområden till andra ändamål samt att förenkla trafiksituationen avseende den tyngre trafiken inom Ryd.

Att beakta vid detaljplanering:

- Angöring till industriområdet
- Färdväg tung trafik
- Angöring mindre verksamheter och handel i centrum

Ändrad användning i attraktiva lägen

För att Ryd ska få en hållbar utveckling av samhällets struktur bör målpunkter för den tunga trafiken samlas till befintligt industriområde i väster, Tröjemåla, dit nya verksamheter som alstrar tung trafik ska hänvisas. Framförallt påverkar strategin befintlig verksamhet inom brunnsområdet och lastbilscentralen – områden som ligger centralt i attraktiva lägen med stora kvaliteter.

”rätt funktion på rätt plats”

Förslaget innebär inte en omedelbar flytt av väletablerade verksamheter – dessa är i dagsläget en del av Ryd och möjligheterna för dem ska vara goda även om en expansion av verksamheten i det ursprungliga läget begränsas genom förslaget.

Förslaget visar på kommunens ambition att i ett längre perspektiv åstadkomma en hållbar utveckling med människan i fokus. Ambitionen är att minska den tunga trafiken genom samhället vilket påverkar Ryds centrum positivt. Även den tunga trafiken påverkas positivt genom att trafiken slipper

köra på ”gestaltade” vägar inom Ryd samt passera problematiska korsningar.

Tröjemåla har goda kommunikationer och nås med lätthet från söder och väster. För att uppnå optimal tillgänglighet från norr föreslås ny vägkoppling mellan väg 126 och 119, vilken beskrivs på sid 32.

Förslag till framtida omvandlingsområden redovisas som skrafferade ytor med nr 11-14 i kartan på sid 38.

11 Förslag - Brunnsområdet

Brunnsområdet, vilket idag bland annat inrymmer Ryds båt, är det mest intressanta omvandlingsområdet med vackra byggnader i ett för Ryd mycket attraktivt läge vid Hönshyltefjorden. Området har goda möjligheter att knyta samhället till sjön genom att utvecklas till en målpunkt längs med Hönshyltefjordens strand och befintligt rekreationsstråk.

Att omvandla området till ett bostadsområde gör platsen befolkad både dagtid och kvällstid. Nya byggnader och ny arkitektur kan lyfta kvaliteterna i de gamla brunnsbyggnaderna.

Området bör även utveckla andra målpunkter som befintlig badplats och bryggor för småbåtar. Rekreation bör inrymmas i större utsträckning vilket gör området till en målpunkt för alla, inte bara för boende i området.

Brunnsområdet ligger strategiskt bra vid befintlig gångbro till Hönshyltefjordens östra strandområde. Samhället har här en stor möjlighet att på ett naturligt sätt utvecklas mot och över vattnet. Området kan i vissa delar beröras av förorenad mark vilket måste utredas vidare.

Figur 42: Ryds båt

12 Förslag Östergatan

Söder om Brunnnsområdet ligger ett verksamhetsområde som bland annat innehåller Ryds Brandstation. Brandstationen bör i framtiden ges en ny lokalisering, med fördel i anslutning till Tröjemåla industriområde invid väg 126 eller väg 119. Området

ligger, liksom föregående område, i ett attraktivt läge vid Hönshyltefjorden och har goda möjligheter att knyta samman sjön och samhället.

Att omvandla Östergatan till ett bostadsområde leder till att fullfölja ett helhetsgrepp där hela stranden mellan kyrkan och Ryds Brunn blir ett helt nytt område i Ryd i allra bästa läge. Inom området kan finnas markföroreningar vilket måste utredas och åtgärdas innan omvandling kan ske.

13 Förslag Lastbilscentralen

En omvandling vid läget för lastbilscentralen från verksamheter till bostäder skulle minska andelen tung trafik genom centrum. Området ligger bra till med möjlighet till utblickar över vatten. Området har dessutom kvaliteter som närhet till rekreationstråk och naturen samt mycket god tillgänglighet med direktanslutning till Storgatan.

Ny bebyggelse bör placeras så att Storgatans gaturum sluts och förtydligas. Genom bra planering av området kan ny bebyggelse och dess innehåll länka samman Gamla Ryd med Ryds centrum.

Ny användning kan öppna upp för både nya fysiska stråk samt visuella siktlinjer till Hönshyltefjorden från Gamla Ryd, väster om Storgatan. Genom att vattnet synliggörs blir även bilisten på Storgatan uppmärksamrad om Ryds attraktivitet som

sjönära samhälle. Strax norr om området föreslås även Ryds södra entré. Området kan i vissa delar beröras av förorenad mark vilket måste utredas vidare.

14 Förslag industriområdet

Ett antal fastigheter som ligger inom eller i anslutning till föreslaget utökat industriområde kan på längre sikt komma att införlivas i industriområdet. Detta är en frågeställning som beaktas i ett framtida detaljplanearbete.

15 Förslag LIS-utredningsområde

I ett försök att precisera lämpliga områden har ett urval på 5 markytor gjorts, inom utpekade LIS-områden. Det nordligaste vid Hönshyltefjordens västra sida och de 4 övriga på den östra sidan. De tre nordligaste berörs delvis av riksintresse för det rörliga friluftslivet samtidigt som de i någon del berörs av översvämningsrisk enligt Räddningsverkets riskkartering. Dessa ytor kan utifrån nämnda förutsättningar i vissa delar lämpa sig för åtgärder som främjar det rörliga friluftslivet och öka tillgängligheten. De 2 södra ytorna som ligger något högre och i anslutning till befintlig bebyggelse och broarna kan utan att komma i konflikt med naturvärden även vara lämpliga för bostadsändamål.

AKTIVITET OCH UPPLEVELSE

Fokusområde aktivitet och upplevelse omfattar idéer och förslag för hur natur och framförallt vatten ska bli en naturlig del av samhället. Det handlar om attraktivitet för alla, om att överbrygga barriärer och att skapa platser i ett befolkat samhälle och i en vacker natur som uppmanar till spontana möten och planerade aktiviteter.

Gröna målpunkter och stråk

Området längs med banvallen skapar ett grönt stråk genom bebyggelsen. I övrigt saknas sammanhängande stråk men flera större centrala grönområden finns vilka avses bevaras/förstärkas. Tillgängligheten till omgivande natur/landsbygd är god för rekreations- och motionsändamål men bör tydliggöras mer.

Vitsippsparken

Den lilla platsen bakom ICA's parkering är redan idag en mycket vacker grön målpunkt i centrum som varje vår fylls av vitsippor i kontrast till gles trädplantering. Platsen föreslås lyftas och kanske ges en funktion där man kan stanna till. En sådan funktion kan vara en liten minigolfbana, något konstverk eller en "naturlekplats".

Vitsippsparken markeras på kartan på nästa sida.

Hönshyltefjorden mitt i samhället

Ryds läge vid Hönshyltefjorden är en del av samhällets attraktivitet och identitet. Idag upplever man sjön när man kommer till samhället från norr och söder. Kommunens strategi är att vattnet och dess stränder tydligare ska bli en del av samhället. Ny bebyggelse ska vända sig mot vattnet och bidra till nya målpunkter. En exploatering inom föreslaget LIS-området gör vattnet till ett element inom Ryd och inte en kvalitet i samhällets utkant. Vegetation bör gallras för att skapa tydliga siktlinjer från befintlig bebyggelse och stråk till och längs vattnet.

Tillgängligheten till stränderna är begränsad, främst på grund av barriäreffekter i form av vägar, verksamhetsbebyggelse och otillgänglig natur. En ökad tillgänglighet till Hönshyltefjorden/Granödammen kräver att barriärerna tas bort så att det blir möjligt att röra sig alternativt se igenom dem.

Blå målpunkter

Nya vattenanknutna målpunkter föreslås i form i rekommenderade platser för bryggor för småbåtar på båda sidor om Idekullabron i söder. Befintliga badplatser bör rustas upp och fler utpekade rastplatser för kanoturister skapas, både i naturskönt läge men även med bra tillgänglighet till Ryds centrum. Då dessa rastplatser ingår som del i större kanotleder bör samordning ske med

de intressenter som berörs. För att öka rekreationsmöjligheterna vid vatten föreslås även att båtbyggor, grillplatser/rastplatser mm vid vatten inom planområdet tillåts och anordnas i större utsträckning.

Trygg och attraktiv strandpromenad

Längs den populära promenadslingan utmed Hönshyltefjordens stränder är det fullt möjligt att skapa en rundslinga på båda sidor av Hönshyltefjorden i direkt anslutning till Ryds samhälle.

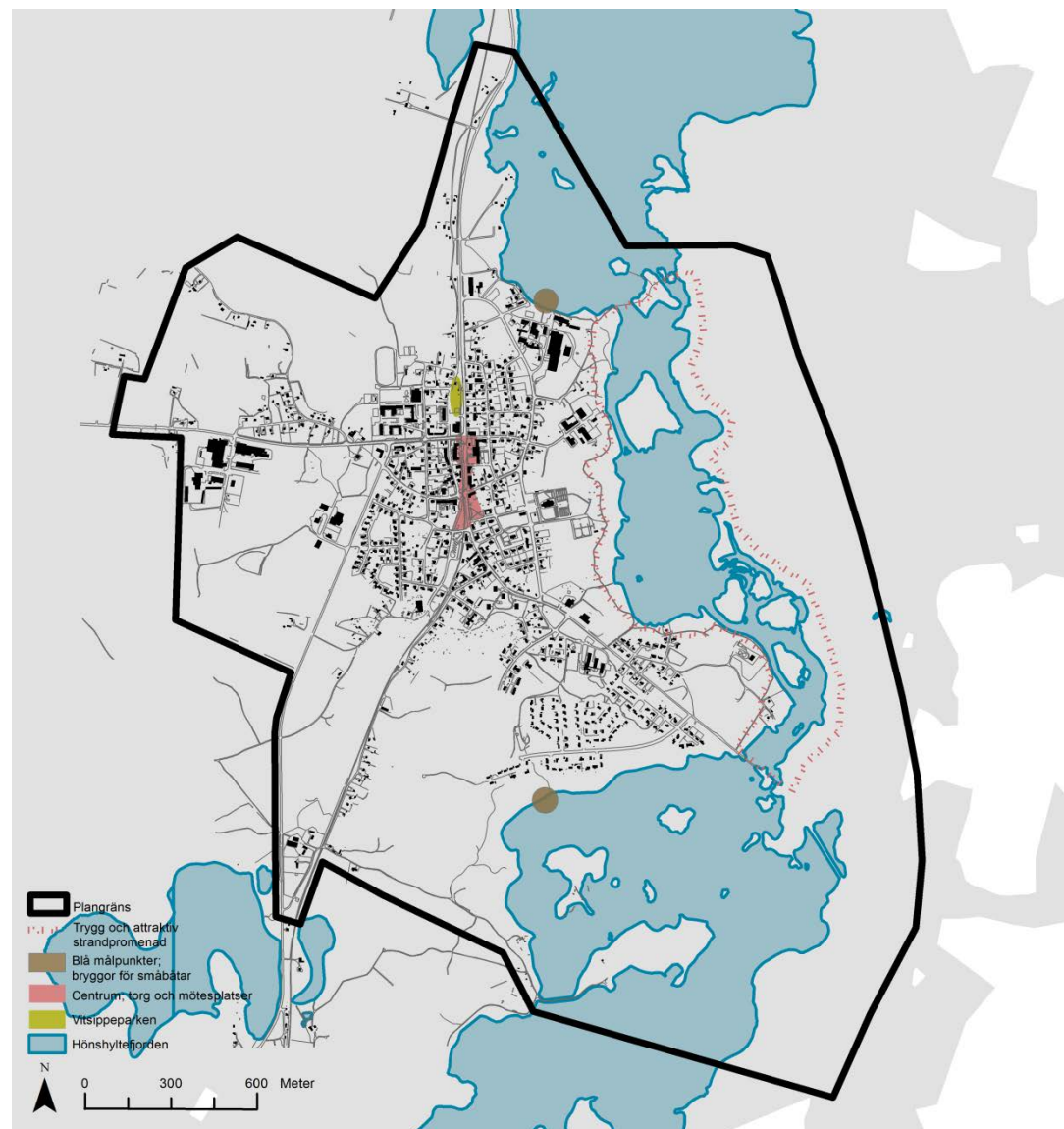
Figur 43: Befintligt rekreationsstråk längs Hönshyltefjorden.

På östra sidan finns flera alternativa vägar dock inte med direkt vattenkontakt på grund av bitvis mycket sankt strandpartier.

För att öka kontakten med vattnet kan slingan delvis ledas ner mot vattnet på spångar och om vegetationen gallras så skapas siktlinjer från den befintliga stigen. Idag saknar befintligt stråk belysning, vilket är en förutsättning för att det ska bli en större attraktion och tillgänglighet för boende och turister. Belysning inger trygghet samtidigt som det utgör en attraktion.

Idrottsaktiviteter

Flera idrottsföreningar med tillhörande anläggningar finns i Ryd. Dessa påverkas inte av föreslagna förändringar. Möjligen kan planen på sikt medverka till ett ökat invånarantal vilket i sin tur medför ett ökat underlag av utövare för olika aktiviteter.

Figur 44: Blå och gröna målpunkter

Turism

I och med föreslagna förändringar kommer turismen indirekt att gynnas. En nackdel för Ryd är att samhällets kvaliteter inte syns utåt för förbipasserande, varför ”spontan-turismen” är begränsad. Föreslagna förändringar som tydliga entréer och ökad omsorg om gaturummen och torgmiljön i centrala Ryd (förslag enligt trafikstudien) kommer att påverka antalet besökare, dock med bibehållen framkomlighet för biltrafik.

Figur 45: Friluftsliv och rekreation längs Hönshyltefjorden.

Även förslag som ökad visuell kontakt mellan samhället och Hönshyltefjorden samt ökad tillgänglighet för exempelvis kanotturister, sportfiskare samt cykel- och vandring påverkar turismen positivt. Det ger fler människor möjlighet att ta del av Hönshyltefjordens vatten och naturvärden.

Centrumhandel

Handeln spelar stor roll för turismen och vice versa. Befintlig handel ska lyftas och etablering av ny handel ska främjas längs med Storgatan med tyngdpunkt på torgområdet. Den småskaliga handeln i Ryd bör gynnas. Genom ett komplement av andra målpunkter, tex lekmöjligheter och fritidssysselsättningar anses också underlaget för handeln öka.

Regional cykelled

Den planerade cykelleden Sydostleden bedöms påverka Ryd mycket positivt, inte minst avseende turismen, då Ryd gör ytterligare avtryck på turistkartan sett ur ett regionalt och nationellt perspektiv.

Tydlig centumpunkt – Ryds torg

Utvecklingen av centrum ska ske i ett nära samarbete mellan näringsidkare, boende och kommunen.

Målet är att Ryds centrum ska utvecklats till ett mer utåtriktat centrum med en tydlig och attraktiv kärna. För centrum bör ett gestaltningsprogram tas fram som tydligt beskriver förslag till utformning som grundar sig i den fördjupade översiktsplanens intentioner, strategier och förslag för Ryds centrum. Gestaltningsprogrammet bör omfatta Ryds entréer, Storgatan och föreslagna torgyta.

Mötesplats och identitet

Befintlig torgyta har en underordnad roll i Ryds centrum. Idag är det framkomligheten i nordsydlig riktning som har högst prioritet.

Det befintliga torget utökar sin yta genom att omformas till ett gångfartsområde med fler funktioner vilket gör denna del av centrum till ett socialt upplevelsetorg, men med god framkomlighet för biltrafiken som i sin tur får ökad tillgänglighet till målpunkterna längs med Storgatan.

Rumslighet

Det är viktigt att skapa en rums känsla som tydligt markerar torgytan. Idag flyter området ut i större korsningar eller obestämda gräsytor vilket bör struktureras med nya inslag av rumsindelare, exempelvis trädplanteringar, låga murar eller nya inslag av byggnader

Figur 46: Ryds centrum idag, en stor asfaltsyta

Olika funktioner

Området mellan vårdcentralen och gamla Domushuset föreslås gestaltas med överordnad torgfunktion. Området är stort till ytan. Det är viktigt med en sammanhållande gestaltning vad gäller markbeläggning, växlighet och möblering för att skapa en torgyta. För att ytan ska upplevas som ett torg bör stor omsorg läggas vid vilka funktioner som ska finnas inom torget samt hur de ska disponeras.

Befintliga funktioner bör flyttas eller omdisponeras. Parkeringsytorna ska minska och övergå till kantstensparkering längs Storgatan. Busshållplatserna bör minskas, omformas och flyttas söderut för att ge plats för en sammanhängande torgyta. Torget ska utgöra samhällets viktigaste mötesplats med flera mötespunkter som seniorboende, café och föreningslokaler, vilket kan bidra till att göra platsen mer levande.

Stråk och riktningar

En annan viktig faktor är att skapa tydliga stråk mellan målpunkter på torget samt ge förutsättningar för befintliga stråk att korsa vägområdet. Torget bör gestaltas med tvärgående rörelsestråk och visuella siktlinjer för att skapa en fysisk och visuell kontakt mellan torgets östra och västra målpunkter samtidigt som gestaltningen av bilstråket i nordsydlig riktning ska ha fortsatt hög prioritet.

Figur 47:Förslag för Ryds torg

Visuella linjer kan skapas genom exempelvis öppna siktlinjer, trädrader, låga murar eller genom riktningar i markbeläggningen. Dessa markerade linjer kortar det upplevda avståndet mellan den östra och västra sidan och inbjuder till rörelse i samma riktning.

Belysning

De visuella linjerna kan förstärkas genom en anpassad belysning. Torget bör belysas i mänsklig skala och markera torgets stråk och sittplatser. För att skapa ytterligare rumskänsla kan även belysning användas för att markera torgets väggar och tak.

Möjlighet att sitta

Ett torg ska erbjuda möjlighet att sitta ner och vara en del av torglivet. Det bör finnas en variation av sittplatser som fyller olika behov, till exempel placering i olika vädersträck. Uteserveringar erbjuder sittplatser men möjligheten att sätta sig kan även uppstå spontant på trappor, murar och gräsytor.

Lek för olika åldrar

Att erbjuda lek på torgytan behöver inte innebära en traditionell lekplats. Mindre lekutrustning och mjuka ytor kan vara en del av möbleringen eller gestaltningen. Torget bör inspirera och ge möjligheter för äldre barn och ungdomar att använda torget på sitt sätt i större utsträckning än idag.

Genom gestaltning med exempelvis olika nivåer, trappor och materialval kan nya funktioner tillföras torget med ganska enkla medel.

Busshållplatsernas centrala placering i anslutning till olika sittplatser, lekytor och VC är ett positivt tillskott till fördel för kollektivtrafiken.

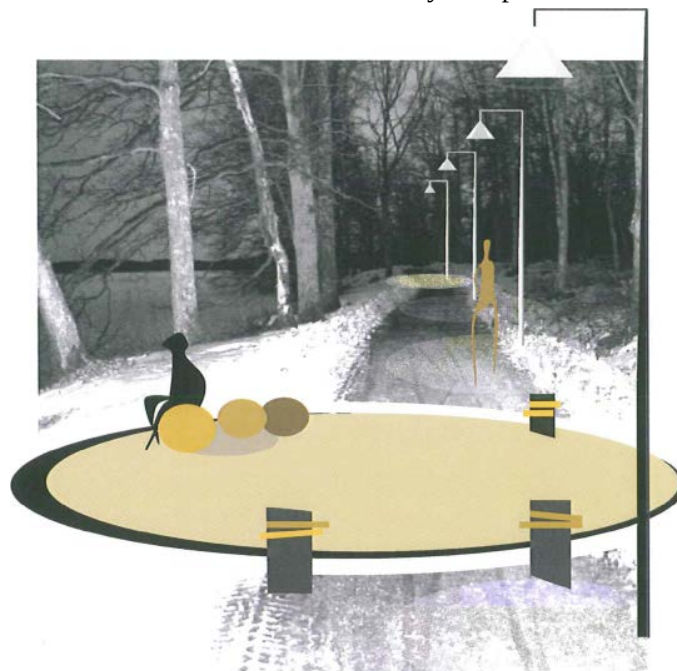
Växter och vatten

Det gröna i gatumiljön är ett viktigt inslag för att övervinna känslan av Storgatan som en barriär och för att skapa ett vackert och inbjudande torg året om. Grönskan bör vara varierad och lättskött. Gräsytor, planter-

ingar, buskar och träd ska ge Ryd ett eget formspråk och på olika sätt lyfta Ryds identitet. Även vatten bör vara ett element på torget för att spegla närheten till Hönshyltefjorden.

Synlig identitet

Ryds identitet ska synliggöras i gångfartsområdets gestaltning. Landskapets variation och Hönshyltefjordens vatten och stränder är element som bör lyftas fram. Gestaltningen bör även på ett humoristiskt och minimalistiskt sätt återkoppla till "hagen".

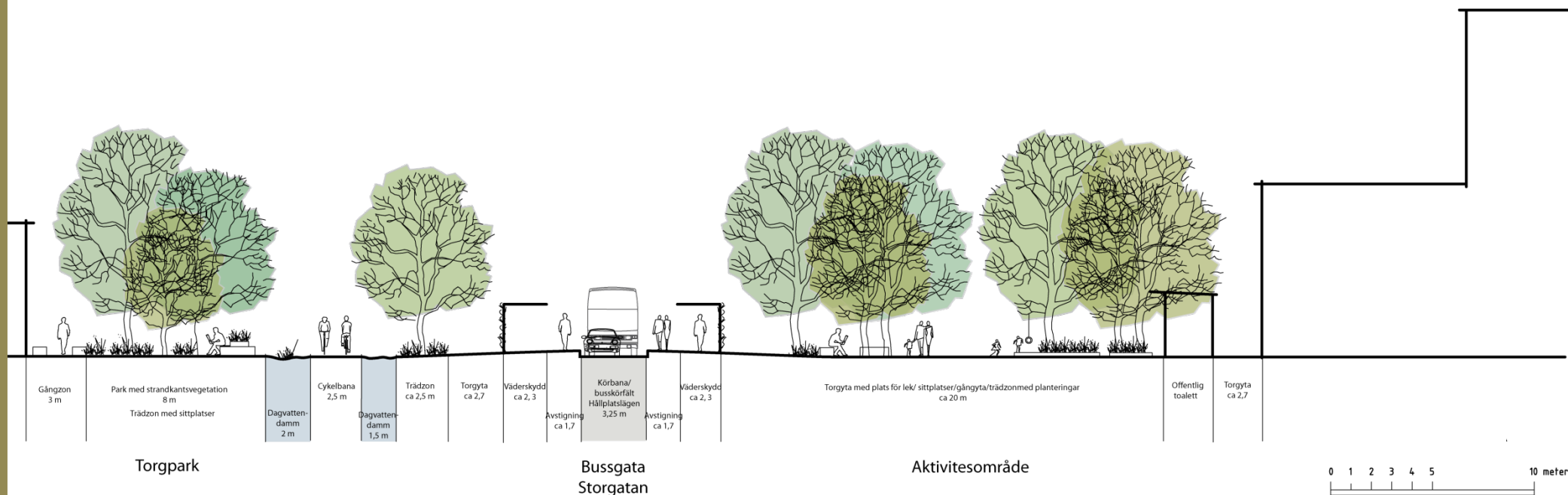

Figur 48: Exempel ljuspunkt ur Tryggare Tingsryd

Den fördjupade översiktsplanen ger endast en övergripande strategi över hur torget i Ryd kan utvecklas. Strategin bör konkretiseras i ett gestaltungsprogram som förankras med invånarna. Nedan sammanfattas några viktiga gestaltungsidéer:

- Ryds identitet synliggörs
- Sammanhållande gestaltning
- Gångfartsområde
- Mötesplats för alla åldrar med ett stort antal mötespunkter
- Tydligt avgränsat torg- ett torg med flera olika ytor med skilda uttryck och funktioner
- Tvärgående stråk

- Visuella linjer
- Varierad belysning
- Grönska i olika former och med flera funktioner
- Omstrukturering av befintliga funktioner
- Människan skapar livet på torget
Lek som en del av möbleringen och gestaltningen

5 MILJÖBEDÖMNING/MKB

5.1 Allmänt om miljöbedömning

Enligt plan och bygglagen, PBL, 3 kap 8 § ska bestämmelserna i 6 kap 11-18 §§ i miljöbalken, MB, tillämpas om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt 4 § MKB-förordningen bedöms översiktsplaner alltid medföra betydande miljöpåverkan och ska därför miljöbedömas. Detta gäller även fördjupningar av översiktsplanen. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Bedömningen ligger på en översiktlig nivå.

5.2 Sammanfattning av och syfte med planen

Ett av huvudsyftena med planen är att få till stånd ett underlag för olika former av åtgärder som på sikt ska stärka och utveckla Ryds samhälle. Den fördjupade översiktsplanen syftar i första hand till att ge förslag till säkra och hållbara trafiklösningar för såväl bil- som gång- och cykeltrafikanter. Nya trafiklösningar kan skapa ett levande attraktivt centrum. Dessa förslag kan även ligga till grund för Trafikverket långsiktiga planering.

Inom Ryd finns goda möjligheter att skapa trevliga boendemiljöer med olika kvaliteter. Den fördjupade översiktsplanen syftar till att utreda om, och i så fall var och i vilken omfattning, ny bebyggelse kan vara möjlig inom planområdet. Planen ger övergripande rekommendationer för samhällets utveckling vad gäller struktur och uppbyggnad. Den fördjupade översiktsplanen beskriver och formulerar rekommendationer för hur naturmiljö/ grönstruktur, service och teknisk försörjning samt säkerhet och risker ska kunna hanteras, bevaras eller utvecklas.

5.2.1 Fysiska åtgärder bostäder:

- Bostäder med möjlighet till hästhållning i Kuppersmåla
- Stora Ryd västra
- Stora Ryd östra
- Idekulla södra
- Idekulla norra
- Gamla Ryd
- Södra Brunnssområdet
- Sjölundan
- Centralt boende över vårdcentralen

Fysiska åtgärder övrigt:

- Omvandlingsområden; Brunnssområdet, Östergatan och Lastbilscentralen.
- Utveckling av industriområdet, Tröjemåla.
- Upprustning av Storgatan genom Ryd samhälle till en attraktiv gata med tydligt torg och platsbildningar.
- Förslag till ny vägdragning av väg 126. Centrumnära förbifart för den tunga trafiken.
- Nya entréer till Ryd samhälle
- Nya stråk och kopplingar i form av gång- och cykelvägar.

Bedömning av förväntad påverkan och konsekvenser för respektive åtgärd redovisas i tabell på sid 53 ff.

5.3 Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning

Formella krav på när, och i vilket syfte, miljöbedömning av en plan ska genomföras finns i plan- och bygglagen (PBL) och i miljöbalken (MB). Krav på innehåll i MKB finns i 6 kap 12 och 13 §§ MB. Planens betydande inverkan på människors hälsa, miljö och hushållning med mark och vatten samt andra resurser ska bedömas.

Det innebär att vissa konsekvenser av liten betydelse behandlas översiktligt eller utelämnas.

Att landskapet inom planområdet radikalt förändras när det exploateras är uppenbart. Det gäller att klart avgränsa det som måste bevaras för framtiden och integrera det i det nya. Det som tål förändring ska utvecklas så att resultatet blir långsiktigt hållbart och ger ett positivt tillskott till utbyggnaden av Ryd. I arbetet med att ta fram nya bostadsområden har stor anpassning gjorts för att undvika intrång i kända natur- och kulturmiljövärden och strandskyddsområden.

Miljöbedömningen avgränsas till att omfatta de fysiska åtgärderna som föreslås i planen och fokuserar på följande:

- Planförslagets påverkan på miljömålen och kommunens miljöprogram.
- Landskapsbild/naturmiljöer.
- Kulturmiljö/fornlämningar.
- Friluftsliv/rekreation.
- Växt- och djurliv.
- Trafik/buller/barriärer.
- Vatten/strandskydd.
- Luftföroreningar.
- Klimatfaktorer.

Faktorer med betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken 6 kap 12 §:

Den fördjupade översiktsplanens åtgärder är koncentrerade till vattenområden och trafikområden. För att få en tydlighet i vad fokus bör ligga på i den fortsatta planprocessen har två faktorer – **trafik samt vatten och strandmiljöer** – studerats. Det är dessa som störst fokusering bör ligga på vid uppföljning av planen.

5.4 Alternativ

För att kunna bedöma planförslagets konsekvenser behövs alternativ att jämföra mot. När det gäller lokaliseringsalternativ har bedömningen gjorts att Ryd samhälle har flera olika typer av utbyggnadsriktningar, se *Sammanfattning av och syfte med planen*. Den här fördjupningen syftar till att ange möjlig komplettering till befintlig bebyggelse samt en expansion av samhället i östlig och sydöstlig riktning. Härav följer att det inte är meningsfullt att ta fram fler lokaliseringsalternativ.

5.4.1 Om planen inte genomförs - nollalternativ

I denna MKB redovisas nollalternativet som om de föreslagna åtgärderna inte skulle genomföras. Nollalternativet avser därmed en tänkt framtida situation om den föreslagna fördjupningen av översiktsplanen inte genomförs. Ett troligt

nollalternativ är att ingen ny bebyggelse uppförs inom planområdet inom överskådlig tid och att pågående markanvändning för bostadsbebyggelse, verksamheter och kommunikationer fortsätter i samma omfattning som idag. Om inte föreslagna åtgärder genomförs kan man ändå förvänta sig att den befintliga markanvändningen genomgår en del förändringar i form av mindre exploateringar och förbättringar. Nollalternativet används som jämförelsealternativ till planförslaget.

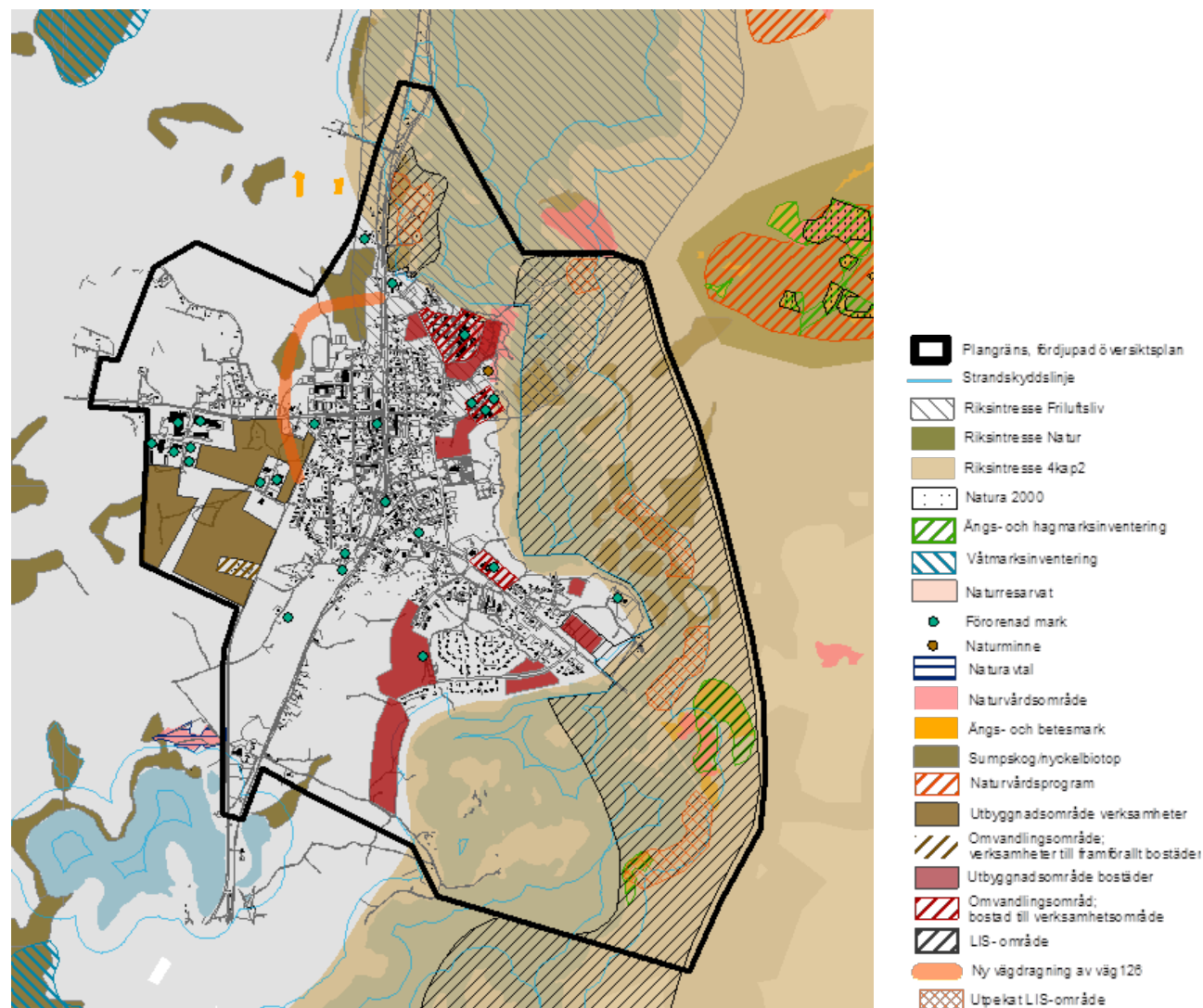
Nollalternativ:

- Man förlorar det man avser med planen; ett befolkningstillskott som ger underlag för social och annan service samt underlag till kollektivtrafik.
- Några nya bostadsområden tillkommer inte.
- Den tunga trafiken genom samhället kvarstår.
- Hönshyltefjorden fortsätter att vara anonym och bebyggelsen fortsätter att vända sig från vattnet.
- Verksamhetsområdena är kvar i nuvarande spridd placering.
- Riksintressena påverkas inte.
- Strandskyddet påverkas inte.

- Samhället Ryd utvecklas inte.
- Natur och vegetation inom planområdet exploateras inte för bebyggelse.
- Barriäreffekterna inom orten kvarstår.
- Utveckling av Storgatan till en attraktiv gata med platsbildningar avstannar och kommer inte tillstånd.
- Brister i gång- och cykelsystemet kvarstår.
- Grönområden, grönytor och centrumnära natur upplevs ogästvänliga och "glömda"

5.5 Nulägesbeskrivning

För att få en beskrivning av föreslagna åtgärders påverkan på miljön, redovisas nulägets värden tillsammans med föreslagna åtgärder. Områdesbeskrivning enligt kartans siffermarkering beskrivs under *Planförslag, Fokus arbete & bo*.

Figur 49: Föreslagna förändringar i förhållande till allmänna intressen.

5.6 Bedömning

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
1. Stora Ryd östra	Orörd mark tas i anspråk och vackra utblickar över vattnet påverkas.	Gränsar till fyndplats för forn- och kulturlämning vilket kan kräva arkeologiska undersökningar	Framkomlighet för allmänheten längs Granö- dammen skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	Kan på- verkas genom trädav- verkning i mindre skala.	Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vägnät.	Området är idag detalj- planlagt och strandskyddet upphävt. Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem		
2. Gamla Ryd	Upplag och ogästvänlig natur exploateras och ger en helhet i stadsbilden.	Detaljplanen bör utformas med respekt- avstånd till kyrkan. Gränsar till fyndplats för kulturhistorisk lämning vilket kan kräva vidare arkeologiska utredningar.	Barriären mellan centrum och Hönshyltefjorden minskas genom föreslagen exploatering. Ett nytt område att bo och vistas i skapas. Nya plats- bildningar med utsikt över sjön. Framkomlighet för allmänheten längs Hönshylte- fjorden skall prioriteras vid en ev. exploatering.	Kan på- verkas genom trädav- verkning.	Förslaget ge ökad trafik längs Brunnsgatan, Smedjegatan och Värendsgatan. Ökad trafik till ny bebyggelse kan ge bullerstörningar för boende i östra delen av Gamla Ryd. Föreslagen bebyggelse kommer att an- slutas till be- fintligt vägnät, ev. krävs ny gata inom området.	Området är idag detalj- planlagt och strandskyddet upphävt. Va- anslutningar finns för- beredda i anslutande gator. Beroende på exploateringsg- rad kan dag- vattenutrednin- g krävas.	Minskad bil- trafik pga. att infilltomter tas tillvara, vilket ger minskning av luft- föroreningar.	Boende i närheten av centrum kan ge minskade transporter, minskade koldioxid- utsläpp.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
3. Idekulla södra	Orörd mark tas i anspråk.	Gränisar till fyndplats för kulturhistorisk lämning vilket kan kräva vidare arkeologiska utredningar.	Framkomlighet för allmänheten längs Hönshyltefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	Kan på- verkas genom träдав- verkning. Inga kända arter inom området.	Vägar är till viss del utbyggda men ny tillfart kan ev. bli nödvändig. Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vägnät. Ökad trafik till ny bebyggelse ger bullerstörningar för boende i intilliggande bostadsenklaver.	Området är idag inte detalj- planlagt. Området ingår i utpekat LIS- område vilket kan anges som särskilt själ vid en ansökan om upphävning av strandskyddet. I samband med detaljplanlägg- ning skall en geoteknisk utredning genomföras. Föreslagna tomter kommer att anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem .	Minskad bil- trafik pga. att obebyggd mark i direkt anslutning till befintlig bebyggelse tas tillvara, vilket ger minskning av luft- föroreningar	

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
4. Idekulla norra	Påverkan på värdefull landskapsbild. Föreslagen exploatering gäller ett antal tomter och ansluter till befintligt bostadsområde. Orörd mark tas i anspråk.	Gränsar till fyndplats för kulturhistorisk lämning vilket kan kräva vidare arkeologiska utredningar.	Framkomlighet för allmänheten längs Hönshyltefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	Kan påverkas genom trädavverkning. Inga kända arter inom området.	Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vägnät.	Området är idag detaljplanlagt och strandskyddet upphävt men omprövning krävs. Föreslagna tomter kommer att anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem.	Minskad biltrafik pga. att infilltomter tas tillvara, vilket ger minskning av luftföroreningar.	
5. Kuppersmåla	Påverkan på värdefull landskapsbild. Ansluter dock till befintligt bostadsområde. Val av boendeform med lantlig karaktär minskar påverkan. Miljön kring Granådammen lyfts fram som en landskapskvalitet.	Områdets storlek kan kräva vidare arkeologiska utredningar avseende eventuell förekomst av kulturhistoriska lämningar.	Kan påverka människors rörelsemönster.	Kan påverkas genom trädavverkning. Inga kända arter inom området.	Beroende på hur området kommer trafikmatas kan förslaget ge ökad trafik och viss bullerstörning längs Stamvägen och/eller Järnvägsgränd med mindre anslutningsvägar.	Beroende på hur detaljplanen avgränsas kan strandskyddsdispens krävas. En utbyggnad av området kräver utredningar kring vatten och avlopp.		Kan innebära en ökad pendling till arbetsplatser och service.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
6. Stora Ryd västra	Orörd mark tas i anspråk. Nytt område skapar koppling mellan Stora Ryd och Järnväsgatan. Vid detaljplanering av området bör hänsyn tas till landskapets höjdskillnader.	Områdets storlek kan kräva vidare arkeologiska utredningar avseende eventuell förekomst av kulturhistoriska lämningar.	Föreslaget bostadsområde medför bättre tillgänglighet mellan befintliga bostadsområden och rekreationsområden i väst.	Kan påverkas genom trädavverkning. Inga kända arter inom området.	Förslaget innebär att trafiken delvis ökar genom Stora Ryd Stamvägen, Mistelvägen och Skogsgatan. Ökad trafik till ny bebyggelse kan medföra viss bullerstörning för boende i Stora Ryd.	En utbyggnad av området kräver utredningar kring vatten och avlopp.	Minskad biltrafik i centrum pga. nya vägval vilket ger minskning av luftföroreningar	
7. Söder om Brunnsområdet	Orörd mark tas i anspråk. Området ansluter dock till redan ianspråktagen mark. Landskapsbild/stadsbild påverkas positivt då vattnet kommer närmare centrum. Området ingår i riksintresse friluftsliv och område med utpekade naturvärden.	Hänsyn ska tas till intilliggande bebyggelsen inom Brunnsområdet. Gränsar till fyndplats för forn- och kulturlämning vilket kan kräva arkeologiska undersökningar.	Barriären mellan centrum och Hönslytefjorden minskas genom föreslagen exploatering. Ett nytt område att bo och vistas i skapas. Nya platsbildningar med utsikt över sjön. Framkomlighet för allmänheten längs Hönslytefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	Kan påverkas genom trädavverkning. Inga kända arter inom området.	Förslaget ge ökad trafik längs Brunnsgatan, Smedjegatan och Varendsgatan. Ökad trafik till ny bebyggelse kan ge bullerstörningar för boende i östra delen av Gamla Ryd. Föreslagen bebyggelse kommer att anslutas till befintligt vägnät.	Området är idag planlagt och strandskyddet upphävt men omprövning krävs. Va-anlutningar finns förberedda i anslutande gator. Beroende på exploateringsgrad kan dagvattenutredning krävas.	Minskad biltrafik tack vare att infilltomter tas tillvara, vilket ger minskning av luftföroreningar.	Boende i närheten av centrum kan ge minskade transporter, minskade koldioxidutsläpp.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
8.Sjölunden	Orörd mark tas i anspråk. Området ingår i riksintresse friluftsliv.	Gränsar till fyndplats för forn- och kulturlämning vilket kan kräva arkeologiska undersökningar	Kan påverka barns närlekområde.	Kan påverkas genom trädavverkning.	Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vägnät. Föreslaget kommer ge marginell ökning av trafik och dess bullerpåverkan.	Föreslagna tomter kommer anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem .	Minskad biltrafik tack vare att infilltomter tas tillvara, vilket ger minskning av luftföroreningar	Boende i närheten av centrum kan ge minskade transporter, minskade koldioxidutsläpp.
9 Centrum, vårdcentralen	Marken är redan ianspråktagen.	-	Befolkar centrum och ger underlag för centrumåtgärder.	-	Föreslagen exploatering kommer att anslutas till befintligt vägnät. Kan bidra till ökat behov av parkering i centrum.	Föreslagen exploatering kommer att anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem	Minskad trafik vid påbyggnad av en till två vån på befintlig byggnad i centrum. Detta ger i sin tur minskning av luftföroreningar	Boende i närheten av centrum kan ge minskade transporter, minskade koldioxidutsläpp.
10. Utveckling av industriområdet, Tröjemåla	Orörd mark tas i anspråk. Området ansluter dock till redan för industriändamål ianspråktagen mark.	-	Industriområden i sig kan upplevas som barriärer men genom god detaljplanering bör hög tillgänglighet inom och genom nya industriområden prioriteras.	Kan påverkas genom trädavverkning.	Ökad tung trafik till området kan innebära störningar för boende i västra delarna av Ryd och norr om Tröjemåla. Den positiva effekten överväger då målpunkten för den tunga trafiken samlas till en plats med bra kommunikationer i Ryds utkant.	Dagvatten bör omhändertas genom infiltration, relativt liten risk för grundvattenpåverkan	Beroende på vilken sorts industri som etablerar sig kan luftkvaliteten påverkas.	En ökning av tyngre trafik kan ge ökade koldioxidutsläpp.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
11.Omvandlings område, Brunns- området	Marken är redan ianspråktagen. Landskapsbild/stadsbild påverkas positivt då vattnet kommer närmare centrum och Ryd får en intressant siluett från norr. Inom området finn en del med utpekade naturvärden.	En omvandling bör ta hänsyn till det befintliga byggnadsbestån det och dess värde inom Brunnsområdet. Berörs av fyndplats för forn- och kulturlämning vilket kan kräva arkeologiska undersökningar.	Verksamhetsområ- den kan ha en struktur som kan upplevas som barriärer men genom god detaljplanering bör hög tillgäng- lighet inom och genom nytt bostadsområde prioriteras. Barriären mellan centrum och Hönshyltefjorden minskas genom föreslagen exploatering. Ett nytt område att bo och vistas i skapas. Nya plats- bildningar med utsikt över sjön. Framkomlighet för allmänheten längs Hönshyltefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	-	En omvandling från verksamheter till bostäder minskar den tunga trafiken genom Ryd centrum och genom Gamla Ryd. Föreslagen förändring ska utformas med hänsyn till befintligt vägnät.	Föreslagen exploatering kommer anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem Området är idag detaljplanlagt och strand- skyddet upphävt, omprövning krävs. Beroende på exploateringsgrad kan utredning avseende dagvatten och förorenad mark/vatten krävas.	Minskad tung trafik inom centrum och östra delen av Gamla Ryd pga. att nuvarande verksamheter inom Brunnsområdet föreslås flyttas till verksamhetsom- rådet, Tröjemåla, vilket ger minskning av luftföroreningar	Boende i närheten av centrum samt samlokalisering av verksamheter som alstrar tung trafik kan ge minskade transporter, minskade koldioxid- utsläpp.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
12. Omvandlings- område, Östergatan	Marken är redan ianspråktagen. Landskapsbild/stadsbild påverkas positivt då vattnet kommer närmare centrum. Området ingår i riksintresse friluftsliv.	Gränsar till fyndplats för forn- och kulturlämning vilket kan kräva arkeologiska undersökningar	Barriären mellan centrum och Hönshyltefjorden minskas genom föreslagen exploatering. Ett nytt område att bo och vistas i skapas. Nya plats- bildningar med utsikt över sjön. Framkomlighet för allmänheten längs Hönshylte- fjordens skall prioriteras vid en eventuell exploatering	-	En omvandling från verksamheter till bostäder minskar den tunga trafiken genom Ryd centrum och genom Gamla Ryd. Föreslagen förändring ska utformas med hänsyn till befintligt vägnät.	Föreslagen exploatering kommer anslutas till befintligt vatten – och avloppssystem Området är idag detalj-planlagt och strand- skyddet upphävt, omprövning krävs. Beroende på exploaterings- grad kan dag- vattenutredning krävas.	Minskad tung trafik inom centrum och östra delen av Gamla Ryd tack vare att nuvarande verksamheter inom området föreslås flyttas till verksamhetsom- rådet, Tröjemåla, vilket ger minskning av luftföroreningar	Boende i närheten av centrum samt samlokalisering av verksamheter som alstrar tung trafik kan ge minskade transporter, minskade koldioxid- utsläpp.
13. Omvandlings- område, lastbilscentralen	Marken är redan ianspråktagen. Stadsbild/landskapsbild påverkas positivt då Storgatans gaturum förtätas och vattnet kommer närmare centrum.		Barriären mellan centrum och Hönshyltefjorden minskas genom föreslagen exploatering. Framkomlighet för allmänheten längs Hönshyltefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering	-	En omvandling från verksamheter till bostäder minskar den tunga trafiken genom Ryd centrum.	Föreslagen exploatering kommer anslutas till befintligt VA- system Området är idag planlagt och strand- skyddet upphävt, omprövning krävs. Markundersök- ningar kan krävas.	Minskad tung trafik inom centrum tack vare att nuvarande verksamheter inom området föreslås flyttas till verksam- hetsområdet, Tröjemåla, vilket ger minskning av luftföroreningar	Boende i närheten av centrum samt samlokalisering av verksamheter som alstrar tung trafik kan ge minskade transporter, minskade koldioxid- utsläpp.

Miljöfaktorer Åtgärd	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
14. Förslag industriområdet, Tröjemåla	Mark för tidigare bostadsändamål tas i anspråk. Området ansluter dock till redan för industri ianspråktagen mark.	Ingen påverkan.	Industriområden i sig kan upplevas som barriärer men genom god detaljplanering bör hög tillgäng- lighet inom och genom nya industriområden prioriteras.	Ingen påverkan.	Ökad tung trafik till verksamhets- området vilket kan innebära viss bullerstör- ning.	Dagvatten bör omhändertas genom infiltration, relativt liten risk för påverkan på grundvatten.	Beroende på vilken sorts industri som etablerar sig kan luft- kvaliteten påverkas.	En ökning av tyngre trafik kan ge ökade koldioxid utsläpp samtidigt som minskning kan uppnås genom sam- etablering och samverkan.
15. Förslag till LIS-utrednings- område	Orörd mark tas i anspråk. Områdena ansluter dock till redan ianspråktagen mark.	Hänsyn ska tas till intilliggande bebyggelsen.	Förslagen för- stärker kopp- lingen till vattnet. Nya områden att bo och vistas i skapas. Nya plats- bildningar med utsikt över sjön ökar attraktiviteten för friluftslivet. Framkomligheten längs Hönshyltefjorden skall prioriteras vid en eventuell exploatering.	Kan på- verkas genom trädav- verkning.	Föreslagen exploatering kommer att anslutas till befintligt vägnät.	Inom föreslagna områden invid Hönshyltefjorden s östra sida finns endast enskilda avlopp, där vissa uppvisar brister. Möjligheten att ansluta befintlig och tillkommande bebyggelse till det kommunala VA-nätet ska utredas vidare i kommande VA- plan.		Kan innebära en ökad pendling till arbetsplatser och service.

Miljöfaktorer	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
Åtgärd								
16. Upprustning av Storgatan genom Ryd samhälle till en attraktiv gata med tydligt torg och platsbildningar.	Kvaliteterna i Ryds centrum lyfts fram och tas till vara som skapande av torgbildning, gaturum, befintliga byggnader och karaktärer. Åtgärder kring Ryds centrum och nya entréer ger en tydligare centumbild med mera gröna inslag. Gröna element lyfts fram och nya skapas. Positivt för stadsbilden.	Ingen påverkan.	Framkomlighet för framför allt gång- och cykeltrafikanter prioriteras och förbättras. Barriären mellan östra och västra Ryd minskas genom föreslagna åtgärder gällande Storgatan genom Ryd samhälle.	Ett centrum med mer gröna inslag	Ändrad utformning leder förhoppningsvis till sänkt hastighet och lugnare körmönster vilket ger minskat buller i centrum. Gångfartsområde ger minskat buller i Ryd centrum.	Vegetation och träd fångar upp partiklar vilket bidrar till bättre luft.	Ett lugnare körmönster ger bättre luft.	Minskade koldioxid-utsläpp.
17. Förslag om ny vägdragning av väg 126, centrumnära förbifart för den tunga trafiken.	Ny vägdragning påverkar inte Ryds stadsbild eller landskapsbild nämnvärt. Vägdragningens anslutningspunkter till befintligt vägnät i form av cirkulationer ger Ryd tydliga entréer som annonserar samhällets kvaliteter. Hänsyn bör tas till sumpskogsområde.	Ingen eller marginell påverkan.	Barriären mellan östra och västra Ryd minskar indirekt då den tunga trafiken i större utsträckning väljer väg 126 före väg 645 genom Ryd. Vägen ger den tunga trafiken bättre framkomlighet.	Kan påverkas genom trädavverkning	Bidrar till minskat buller i centrum. Ökad tung trafik på väg 126 och föreslagna ny vägsträckning kan innebära bullerstörningar för boende i området norr om Tröjemåla, skolan och idrottsplatsen.	Geoteknisk undersökning krävs.	Minskad tung trafik inom centrum genom att större delen av den tunga genomfartstrafiken väljer väg 126 före väg 645/Storgatan. Väg 126 blir en tydlig huvudled, vilket ger minskning av luftföroreningar i centrum.	Minskade koldioxid-utsläpp i Ryds centrum.

Miljöfaktorer	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
Åtgärd								
18. Nya entréer till Ryd samhälle	Ryds nya entréer ger en tydligare centumbild med gröna inslag. Gröna element lyfts fram och nya skapas. Positivt för stadsbilden.	Ingen eller marginell påverkan.	Skapar ett välkomnande och en tydlighet för bilisten samtidigt som Ryds centrum markeras.	Visst tillskott av vegetation beroende på utformning.	Ändrad utformning leder förhoppningsvis till sänkt hastighet och lugnare körmönster vilket ger minskat buller i centrum.	Vegetation och träd fångar upp partiklar vilket bidrar till bättre luft.	Entréerna signalerar till ett lugnare körmönster vilket ger bättre luft.	Minskade koldioxidutsläpp i Ryds centrum.
19. Nya stråk och kopplingar i form av gång- och cykelvägar	Befintliga stråk förstärks och nya kopplingar skapar ett sammanhållet nät till samhällets olika målpunkter. Gestaltning av stråk och aktiviteter längs stråken bidrar till en spännande stadsbild.	Ingen påverkan.	Barriären mellan östra och västra Ryd och mellan samhällets bebyggelse och Hönshyltefjorden minskas genom föreslagna åtgärder gällande nya stråk och kopplingar genom Ryd samhälle. Tillgängligheten förbättras genom ökad satsning på gång- och cykeltrafiken.	Ingen eller marginell påverkan.	Bidrar till minskat buller	Ett flertal av föreslagna åtgärder kan kräva strandskyddsdispens.	Med bra och säkra cykel- och gångvägar ersätts en del av biltrafiken inom samhället och till målpunkter i samhällets utkant (t.ex. badplatsen vid Kuppersjön) med cykel och promenader. Detta ger minskade utsläpp av avgaser.	Minskade koldioxidutsläpp.

Miljöfaktorer	Landskapsbild/ naturmiljöer	Kulturmiljö/ Fornlämningar	Friluftsliv/ Rekreation/ Barriärer	Växt- och djurliv	Trafik/ Buller	Vatten/ Strandskydd	Luft- föroreningar	Klimat- faktorer
Åtgärd								
Nollalternativ	Ingen påverkan. Ryd förblir samhället man åker förbi/igenom.	Brunnsmiljön utvecklas inte.	Barriäreffekter mellan sjön Hönshyltefjorden och centrum och mellan östra och västra Ryd kvarstår.	Ingen påverkan	Bullerkällor som väg 126, befintliga industrier samt trafiken i Ryds centrum kvarstår/ökar.	Vattnet, Hönshyltefjorden och dess kvalitéer förblir en outnyttjad resurs som fortsätter utgör Ryds baksida.	Konstanta med en trolig ökning, då pendlingen ökar pga. brist på attraktiva bostads- områden/ tomter.	Ökat bil- beroende ger sämre klimat. Utemiljön i centrum försämras genom ökad trafik vilket ger minskad attraktivitet som i sin tur påverkar handeln i centrum negativt.

5.7 Miljökvalitetsmålen

Riksdagen har lagt fast sexton nationella miljökvalitetsmål. De nationella miljömålen har en direkt koppling till miljöbalkens första kapitel. Länsstyrelsen i Kronobergs län har regionalt anpassat, preciserat och konkretiserat de nationella miljökvalitetsmålen. Detta arbete har resulterat i ett regionalt miljömålsdokument, *Regionala miljömål för Kronobergs län, 2007-2010* fastställt den 20 december 2006. Miljömålsarbete i Tingsryds kommun har sin utgångspunkt i detta dokument. *Miljöprogram för Tingsryds kommun- mål och åtgärder kopplande till det nationella miljömålsarbetet*, antaget av Kommunfullmäktige i Tingsryds kommun, 2005-12-15, § 125, fungerar som ett samlat miljödokument för kommunen. I miljöprogrammet behandlas 13 av de 16 nationella miljökvalitetsmålen. För beskrivning av nedanstående miljömål hänvisas till ovan nämnda dokument.

Följande miljökvalitetsmål berörs av de föreslagna åtgärderna i den fördjupade översiktsplanen.

5.7.1 Begränsad klimatpåverkan

En förbättring av gång- och cykelnätet inom planområdet bidrar till att uppfylla målet genom att biltrafiken då minskar.

Samlokalisering av verksamheter till verksamhetsområdet, Tröjemåla samt föreslagen centrumnära förbifart (väg 126) för den tunga trafiken ger i förlängningen ett bättre klimat i Ryds centrum och för centrumnära bostadsbebyggelse.

5.7.2 Frisk luft

En större användning av gång- och cykelnätet ger minskade utsläpp av bilavgaser och en friskare luft. Ett effektivt utnyttjande av befintlig infrastruktur och nya vägkopplingar kan ge ett minskat transportbehov i framförallt centrum.

Samlokalisering av verksamheter ger minskade utsläpp av bilavgaser och en friskare luft inom Ryds centrum och längs de i dag relativt trafikerade gatorna.

Etablering av viss industri inom Tröjemåla verksamhetsområde kan ge ökade luftutsläpp som motverkar miljömålet.

Nya inslag av vegetation och träd fångar upp partiklar vilket bidrar till bättre luft.

5.7.3 Ett rikt odlingslandskap

Vid utbyggnad av föreslagna bostadsområden kommer ängar och hagar att tas i anspråk (områden i sydväst) vilket motverkar miljömålet. Största hänsyn tas dock och val av boendeform (hästgårdar) kommer att minska påverkan. Landskapets kvalitet lyfts fram och brukas.

5.7.4 God bebyggd miljö

Ett av huvuddragen i den fördjupade översiktsplanen är att föreslå områden för ny bebyggelse. Målet *En god bebyggd miljö* har därför en stor betydelse för planens genomförande.

Föreslagen utbyggnadsstrategi bygger på att Hönshyltefjorden och samhällets bebyggelse ska närma sig varandra. Outnyttjad mark, barriärer och befintliga verksamhetsområden ska ge plats för sjönära bebyggelse. De nya områdena ska genom nya stråk och visuella kopplingar utgöra länkar som gör vattnet till en attraktion och kvalité för invånare och turister.

De föreslagna bostadsområdenas placering i natursköna lägen, med arbetsplatser på gång- och cykelavstånd och med natur- och grönområden i omedelbar närhet för rekreation och motion bidrar till att uppfylla miljömålet.

Ett genomförande av föreslagna åtgärder på Storgatan genom Ryd samhälle samt ny vägsträckning av väg 126 ger ett minskat buller tack vare minskad tung trafik och ett lugnare körmönster. Ombyggnation av Storgatan till gångfartsområde bidrar till att minska bullret i Ryds centrum.

En utveckling av samhällets grönområden ex. Vitsippeparken, befintliga gröna ytor längs gator, strandområdet längs Hönshyltefjorden och utveckling av nya planteringar längs utpekade gator och föreslagna entréer bidrar till att uppfylla målet.

Genom att planera för olika boendeformer i de föreslagna utbyggnadsområdena tas hänsyn till karaktärsdrag hos befintlig bebyggelse och landskapsbild.

En etablering av lekmöjligheter i Ryds centrum samt längs stråket mellan skolan och busstorget uppfyller målet genom att ge en miljö som stimulerar till inlärning och kreativ lek. En utveckling av området kring Hönshyltefjorden ger även barnen tillgång till rofyllda miljöer.

Nyetablering av verksamheter kan ge ett ökat buller vilket motverkar miljömålet. Dock föreslås dessa samlokaliseras och ligger i samhällets utkant med ett större avstånd till bebyggelse.

5.8 Miljökvalitetsnormer

Regeringen har utfärdat en förordning (SFS 2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft. Normerna syftar till att skydda människors hälsa och miljön samt uppfylla EU-krav. Miljökvalitetsnormer för utomhusluft finns för Kvävedioxid, Kväveoxider, Svaveldioxid, Bly, Partiklar (PM10), Bensen, Kolmonoxid, Ozon,

Arsenik, Kadmium, Nickel samt Bens(a)pyren.

Planen bedöms inte medföra att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Mot bakgrund av förekommande trafikmängder samt utformning av trafiksystem och bebyggelse, kan man på goda grunder utgå ifrån att miljökvalitetsnormer för luft inte kommer att överskridas i Ryd.

5.9 Hänsynsreglerna, Miljöbalkens 2 kapitel

Nylokaliseringar görs för bostadsområden och för verksamheter i anslutning till Tröjemåla. Områden ska enligt **lokaliseringsprincipen** väljas så att *verksamheter eller åtgärd medför minsta intrång eller olägenhet på miljön*. Utvidgning av befintliga bostadsområden, infilltomter inom Ryd, sjönära boende samt utveckling av befintligt verksamhetsområde kan ske med relativt liten påverkan på miljön. Vägar och VA-ledningar är delvis klara för flertalet av dessa områden.

Vad gäller bostadsområden i sydvästra Ryd (området *Stora Ryd, västra*) och sjönära boende vid Hönshyltefjorden och Granödammen innebär dessa ett större, nytt ingrepp i miljön.

Område i Ryds sydvästra utkant, *Kuppersmåla* utvecklas till attraktiv

hästgårdsområden, vilket medför minsta intrång trots en utveckling av områden med en attraktiv boendeform.

5.10 Sammanfattande miljöbedömning - föreslagna åtgärders miljöpåverkan

De miljöaspekter som bedöms vara av störst betydelse i arbetet med fördjupningen och kommande detaljplaner bedöms vara konsekvenser kopplade till trafiken samt för vatten- och strandmiljöer. Miljöbedömningen kommer därför huvudsakligen att inriktas på dessa aspekter.

Ett av syftena med den fördjupade översiktsplanen är att stärka orten Ryds attraktivitet som bostadsort, hitta bra lägen för attraktiva bostäder och därmed i första hand kunna förse ortens företag med arbetskraft som också bor i Ryd. Detta bör få till följd att pendlingstrafiken med bil minskar och därmed även koldioxidutsläppen från trafiken, sett i ett större perspektiv.

Nya bostads- och verksamhetsområden kan ge en påverkan på landskapsbilden. En skonsam exploatering med ett val av passande boendeformer bör Ryds natur och landskapsbild klara. Goda boendemiljöer erbjuds med ren luft i lugna och tysta omgivningar.

Minskat transportbehov ger positiva miljöeffekter. Minskad biltrafik i centrum då attraktiva bostäder byggs i direkt anslutning till befintlig bebyggelsestruktur i närhet till natur och rekreation samt samlokalisering av verksamheter till Tröjemåla. Gena och säkra gång- och cykelbanor till frekventa målpunkter underlättar för minskat bilåkande inom samhället.

5.11 Att beakta i kommande planering

I kommande detaljplaner bör följande särskilt beaktas:

Ett ökat boendeunderlag i samhället ger möjlighet för förbättrad service, vilket i sin tur kan minska bilresorna till närliggande tätorter.

Föreslagna bostadsområden kan påverka känslig vattenmiljö men attraktiva områden vid sjön Hönshyltefjorden tillgängliggörs för Ryds invånare/besökare vilket ger samhället en positiv utveckling.

Konsekvenser för vattenmiljön bör studeras vidare i kommande detaljplaner/arbetsplan.

Trafik

- Mobilitetsåtgärder som påverkar människors resande och underlättar hållbart resande.
- God tillgänglighet och attraktiva och säkra stråk.
- Lokalisera och utforma trafikinfrastrukturen med hänsyn till människors hälsa. Det kan röra sig åtgärder som ger minskad trafik i centrum, hur nya områden ansluter till den befintliga strukturen och utformningar som dämpar hastigheten längs frekvent använda stråk.
- Skyddsåtgärder för buller bör studeras vid Tröjemåla och från ny vägdragning av väg 126 förbi skola och idrottsområde.

Vatten

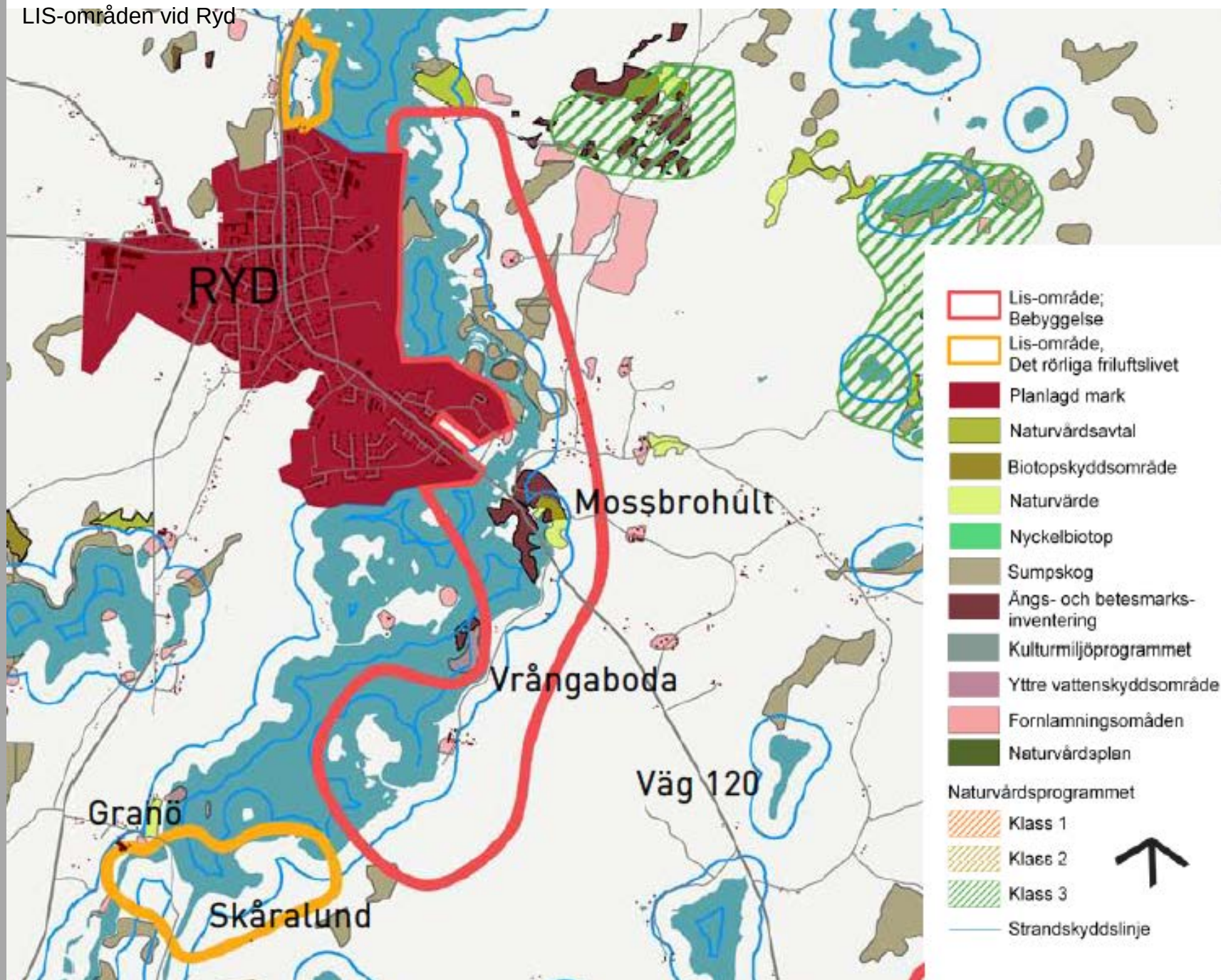
- Lokalisera och utforma infrastruktur och bebyggelse så att konsekvenser för friluftsliv, landskapsbild samt växt och djurliv minimeras.
- Där så är lämpligt tillgängliggöra strandområden och vattenrum genom anläggande av spänger m.m.

bilagor

BILAGA 1

LIS-områden vid Ryd

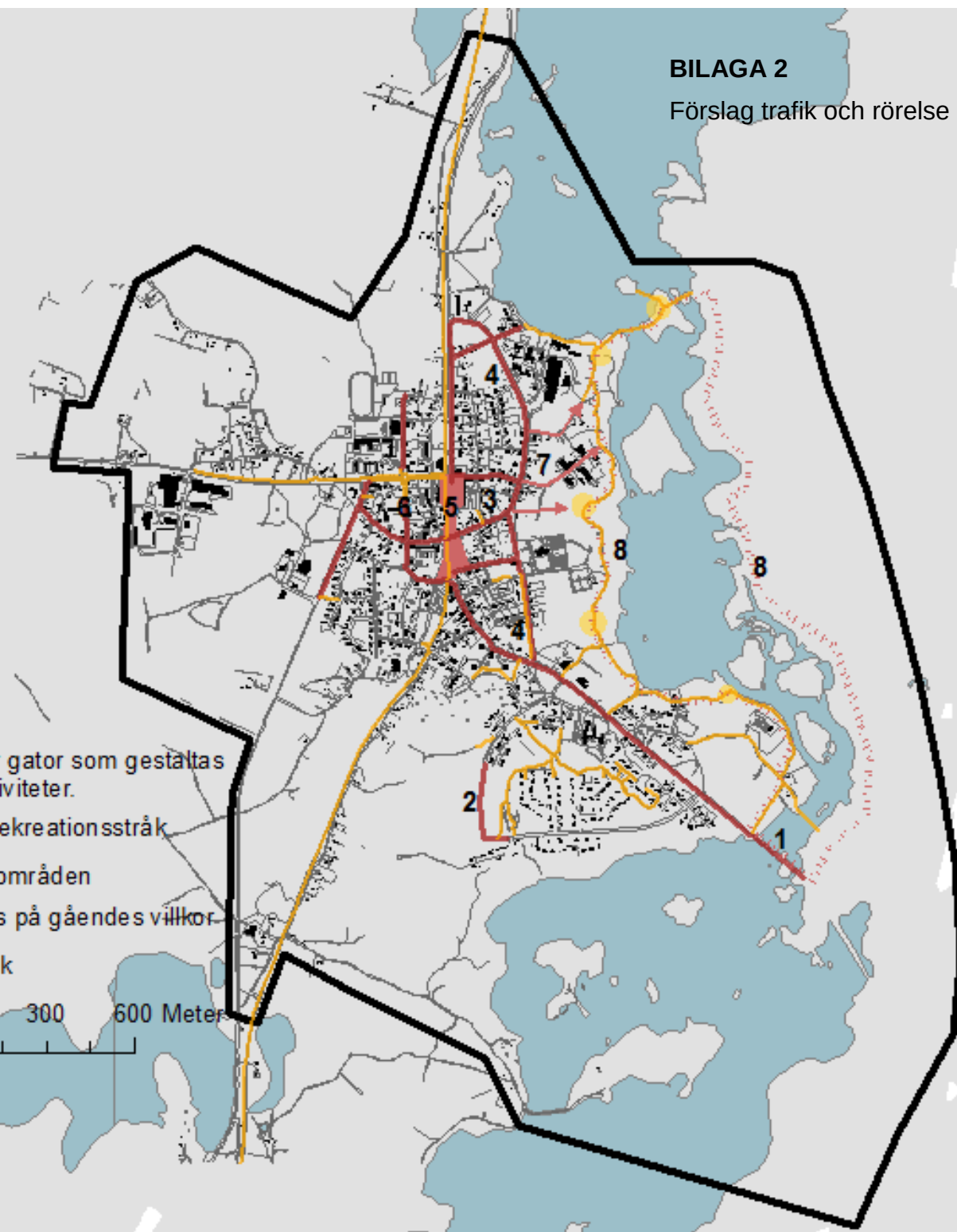
BILAGA 2

Förslag trafik och rörelse

- Plangräns
- Befintlig gc-väg
- Förslag gc-vägar eller gator som gestaltas med grönska eller aktiviteter.
- Markerat och skyltat rekreationssstråk
- Kopplingar inom nya områden
- Område som utformas på gåendes villkor
- Belyst rekreationssstråk

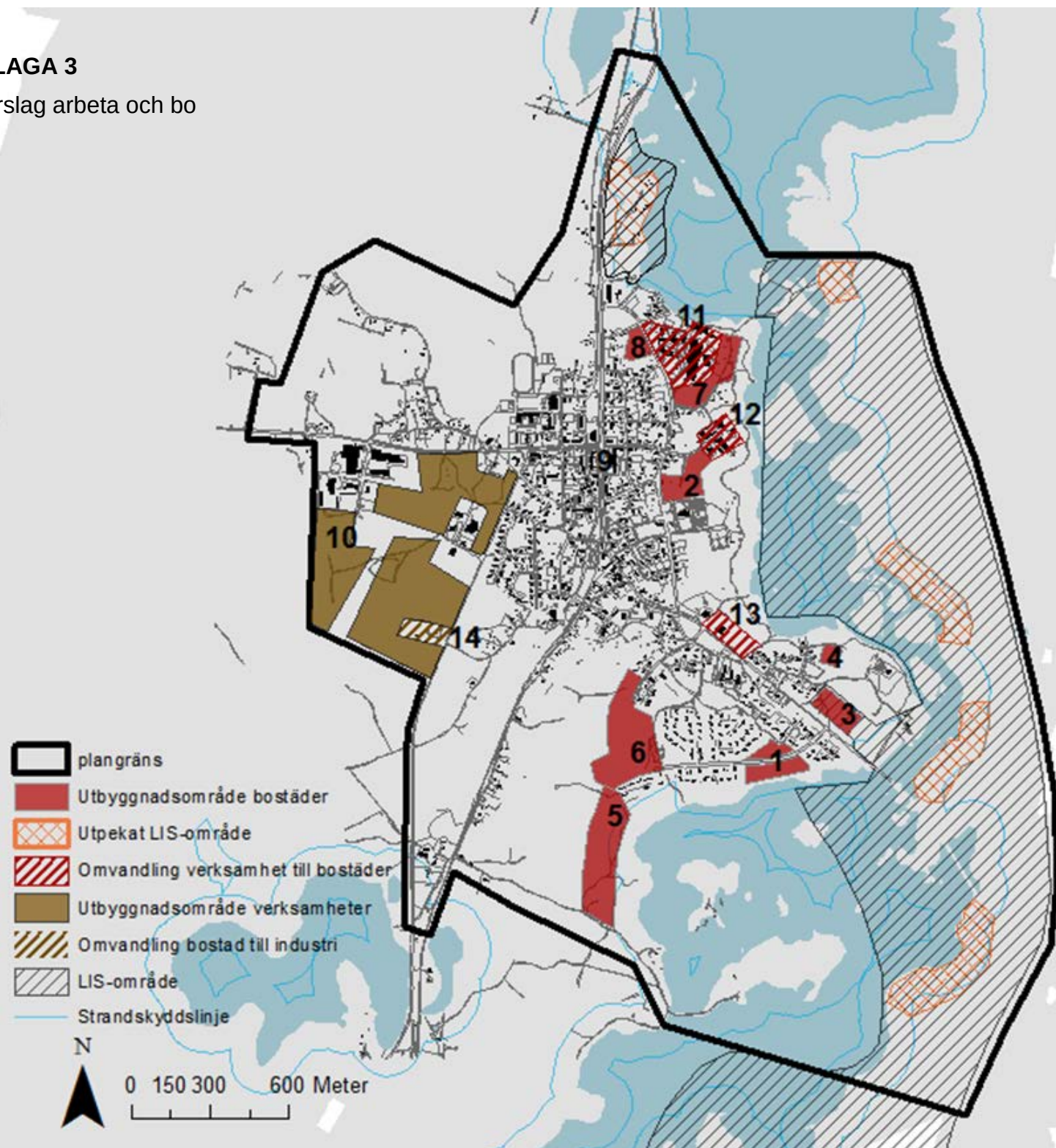

0 300 600 Meter

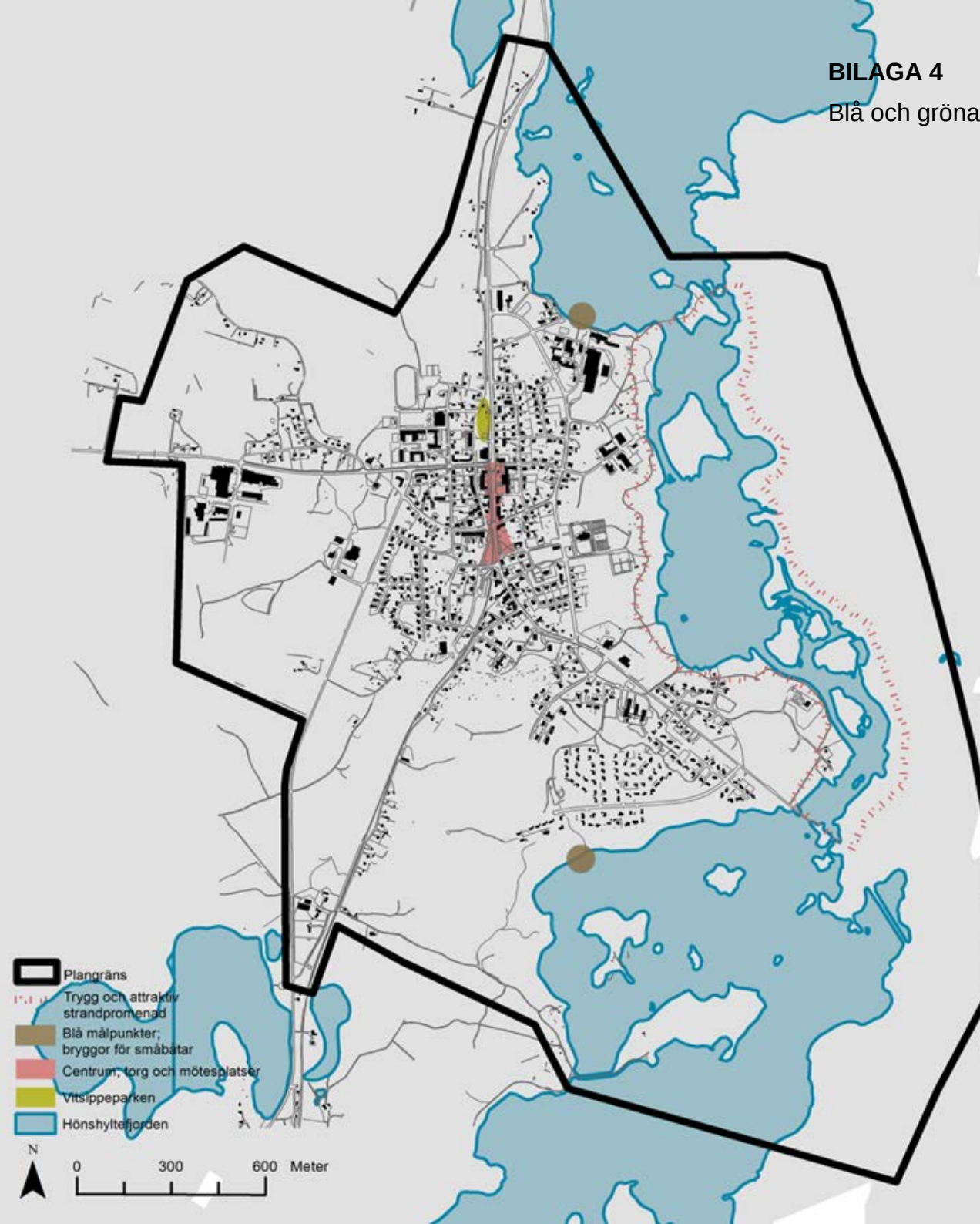
BILAGA 3

Förslag arbeta och bo

BILAGA 4

Blå och gröna målpunkter

BILAGA 5

Förslag utformning torget

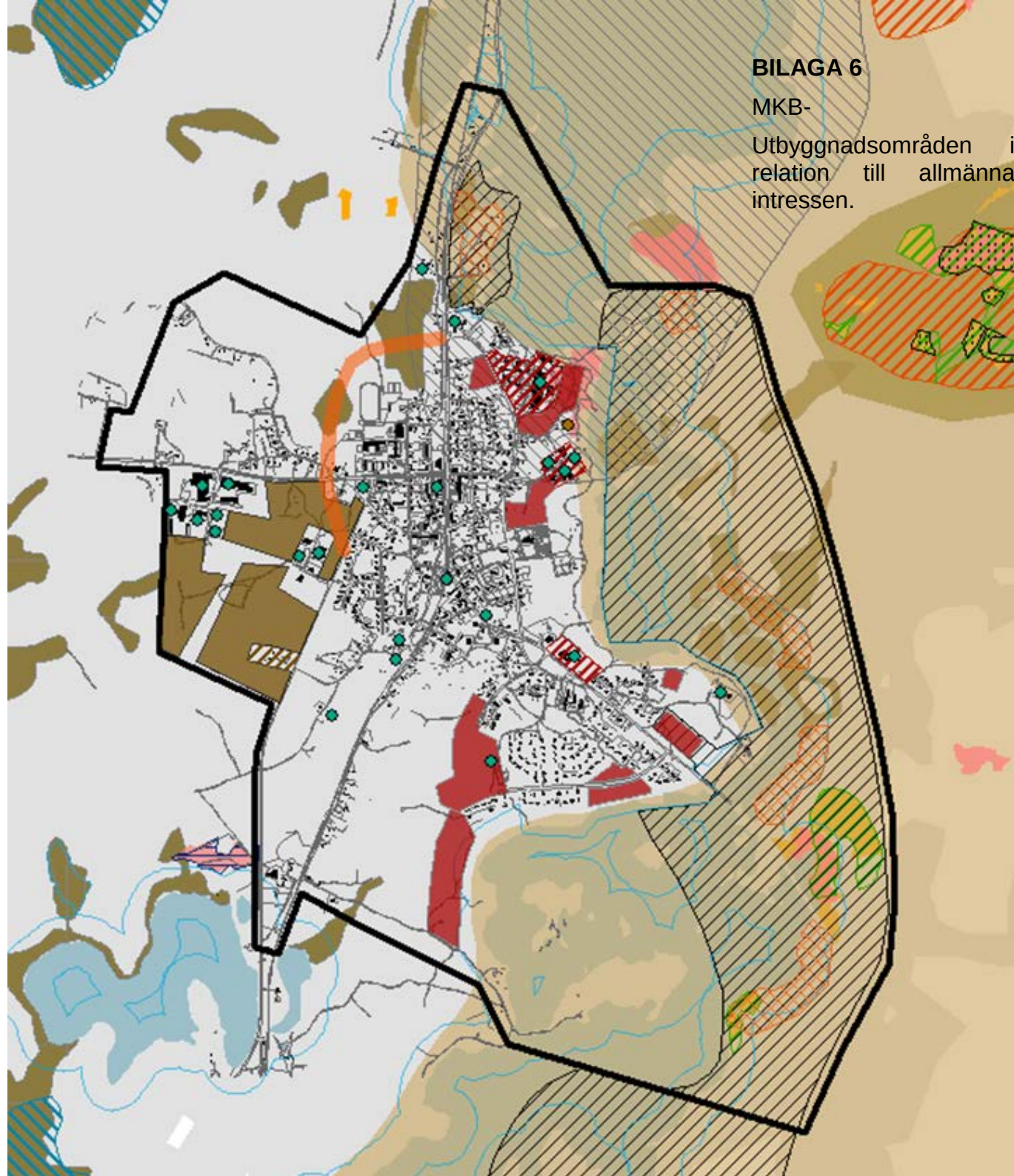

BILAGA 6

MKB-

Utbyggnadsområden i
relation till allmänna
intressen.

- Plangräns, fördjupad översiktsplan
- Strandskyddslinje
- Rikaintresse Friluftsliv
- Rikaintresse Natur
- Rikaintresse 4kap2
- Natura 2000
- Ängs- och hagmarksinventering
- Våtmarksinventering
- Naturreservat
- Förorenad mark
- Naturminne
- Natura vital
- Naturvårdsområde
- Ängs- och betesmark
- Sumpskog/hyckelbiotop
- Naturvårdsprogram
- Utbyggnadsområde verksamheter
- Omvandlingsområde; verksamheter till framförallt bostäder
- Utbyggnadsområde bostäder
- Omvandlingsområde; bostad till verksamhetsområde
- LIS-område
- Ny vägdragning av väg 128
- Utpekad LIS-område

REFFERRENSER

Kommunalt underlagsmaterial

Översiktsplan för Tingsryds kommun, (2006)

LIS-områden i Tingsryd (2012)

Fördjupad översiktsplan och/eller områdesbestämmelser för:

Ryd föp. (1967)

Kulturmiljöprogram för Tingsryds kommun. (1992).

Digitalt kartmaterial från GIS-databasen. (2012)

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Sjögull i Åsnen och Mörrumsånmeddelande nr 2010:13, (2010-06-14)

Bostadsmarknadsanalys 2012, (2012)

Geografisk information GIS från Sveriges länsstyrelser i samverkan.

Kronobergs natur. Länsstyrelsens naturvårdsprogram. (1989).

Förslag till regionala miljömål

Kronobergs län. (2012-07-01).

www.g.lst.se

Boverket

Bättre plats för arbete. Allmänna råd (1995:5).

Lantmäteriet

Kartor. Copyright Lantmäteriverket 2001. Ur GSD-Fastighetskartan ärende nr M2001/2251

Räddningsverket

Översiktlig översvämningskartering längs Mörrumsån rapport 20. (2001).

Skogsvårdsstyrelsen

Natur och kulturinventering i Kronobergs län 1996-2001. (2004)
Biotopskyddsområden. www.svo.se

Trafikverket

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Kronobergs län 2004-2015. (2004).

Regionförbundet Södra Småland

Trafikförsörjningsprogram, (2012-1012)

Övriga

Flygbilder. LG-foto Bor. (2004). Övriga bilder ur Tingsryds kommuns arkiv.

Ramdirektivet. www.vattenportalen.se

Sydsam. www.sydsam

